

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84
FAX 215 28 05

Any XI N.º 570
Setmana del 26 d'agost
a l'1 de setembre del 1990
Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 100 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

Pascal

"Coneixem la veritat, no
solament per la raó,
sinó també pel cor.
Els primers principis els
coneixem d'aquesta
darrera manera, i és
endebades que els
raonaments, que no hi
han tingut cap part,
tractin de combatre'ls..."

El Papa visita Ali Agça a la presó romana de Rebibbia el 27 de desembre de 1983.

Una autobiografia apassionant i reveladora

¿Qui hi havia darrera Ali Agça?

ROMA.- Segons diverses agències de premsa, Mehmet Ali Agça, que va disparar dos trets contra Joan Pau II a la plaça de Sant Pere a Roma el 13 de maig de 1981, ferint-lo greument, està donant els últims retocs a una autobiografia que podria ser publicada en ocasió del desè aniversari de l'atemptat, pel maig vinent.

El terrorista turc va rebre la visita i el perdó del Papa a la presó de Rebibbia, a Roma, el 27 de desembre de 1983. Des d'aleshores la seva actitud va canviar completament i ha manifestat estar penedit del seu gest. Per això l'anunci d'aquesta autobiografia ha donat peu a especulacions sobre la possibilitat que s'aclareixin molts punts obscurs d'aquell atemptat.

AFINANT...

Homilies

JOAN E. JARQUE i JUTGLAR

Una de les conclusions del III Congrés Litúrgic de Montserrat, celebrat fa poc, demanava el millorament de les homilies. No crec que hi puguin haver gaires "desiderata" que apleguin un més gran consens. Tots voldríem que les paraules del prevere —ahir sermons, avui homilies— fossin millors; més cenyides als textos, més ben construïdes, més justes de vocabulari, més correctes de sintaxi, més sòlides de doctrina, més ben pronunciades... més curtes. Diuen que les utopies mouen els homes i les col·lectivitats. Visca doncs aquest desig. Traduir-lo en passos concrets que hi portin, ja són figures d'un altre paner. ¿S'ensenya avui retòrica —o digueu-li com vulgueu— l'art de parlar en públic? Precisar un pensament, formular-lo amb els mots apropiats, pronunciar-los amb el to adequat, comunicar-lo als oients, és un art que s'ha d'aprendre i practicar com qualsevol altre. És veritat que qui no està dotat... "quod natura non dat. Salmantica non prestat - si la naturalesa no te n'ha guarnit, no t'hi escarrassis...", però també ho és que "fabricando fit faber", que tota obra d'art veritable —i, en la mesura, demanem que ho sigui una homilia— és el resultat d'un u per cent d'inspiració i d'un noranta-nou per cent de suor.

Davant l'amenaça de guerra al Golf, pregàries per la pau

Una família barcelonina, de l'esperança a l'angoixa

BARCELONA-BRUSSEL·LES.- El conflicte provocat per la invasió de Kuwait per l'Irak de Saddam Hussein està posant en greu perill la pau mundial. Els bisbes de nombroses diòcesis del món han demanat que es facin pregàries per la pau i pel restabliment de la justícia internacional. L'associació Pax Christi de Flandes ha adreçat una carta de protesta a l'ambaixador de l'Irak a Brussel·les condemnant "aquesta manera de resoldre els conflictes i els interessos locals" que no farà altra cosa que agreujar la pobresa d'un poble ja prou depauperat per les aventures militars del seu dictador.

A nosaltres, l'afer ens toca molt de prop pel fet que un ca-

Marie France Garcia esposa de Carles Socias, ha passat de l'esperança a l'angoixa per la situació del seu marit, ostatge ara a Bagdad.

talà, en Carles Socias, segrestat a Kuwait es troba encara a l'Irak pràcticament en condició d'ostatge. Tant a ell, com a la seva família i a totes les víctimes d'aquest conflicte volem manifestar tota la nostra simpatia. Fent-nos pròpies les paraules de l'associació Pax Christi belga "aprovem totalment les resolucions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides que exigeix la retirada immediata i incondicional de les tropes iraquianes de Kuwait i l'obertura de negociacions entre els dos països així com l'arbitratge internacional dels conflictes territorials i econòmics. En qualsevol cas s'ha de garantir la soberania dels pobles per petits que siguin:

Avui especial: **VILAFRANCA DEL PENEDÈS**

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS
DE CATALUNYA CRISTIANA

AVÍS IMPORTANT

**Durant el mes d'agost
les nostres oficines
romanen obertes
només de 9 a 1 del matí**

**L'ASSOCIACIÓ D'AMICS
DE CATALUNYA CRISTIANA
us desitja
que passeu un bon estiu.**

VIATGES I PELEGRINACIONS PER A LA PROPERA TARDOR-HIVERN

- **TERRA SANTA**
Del 4 al 13 d'octubre
- **TERRA SANTA**
Del 8 al 17 de novembre
- **EGIPTE**
Del 30 de novembre al 9 de desembre
- **TERRA SANTA**
Del 3 al 10 de desembre
- **JORDÀNIA-SÍRIA**
Del 26 de desembre al 5 de gener
- **TERRA SANTA**
Del 27 de desembre al 3 de gener

Els viatges i pelegrinatges de CATALUNYA CRISTIANA tenen certament alguna cosa de diferent i particular. Són una manera intel·ligent i cristiana de viatjar, per tal com ajuden a fer amistat, turisme, art, cultura i religió.

*Si voleu disposar d'informació, només cal demanar-la
als AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA*

San Millán de la Cogolla.

Santo Domingo de la Calzada.

Santuari de Valvanera.

La Rioja i el seu entorn

Del 19 al 25 de setembre

**PELEGRINATGE PER TERRES D'ARAGÓ,
CASTELLA, NAVARRA I
EL PAÍS BASC**

Santuaris i monestirs de llarga història
i arrelada devoció

**OBERTA LA INSCRIPCIÓ
DEMANEU-NE INFORMACIÓ**

**L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA CONTRIBUEIX ECONÒMICAMENT
PERQUÈ CATALUNYA CRISTIANA PUGUI SORTIR CADA SETMANA. FES-TE AMIC!
Per a informació: Plaça d'Urquinaona 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel. (93) 301 37 18**

EDITORIAL

El paper d'Europa

Tot d'esdeveniments contribueixen avui a posar sobre la taula el tema d'Europa i del seu futur. Quan aquella unitat europea —no solament de mercat— que havien somniat homes pleclars com els democristians Schuman i Adenauer o el socialista Spaak, començava a fer passes decisives, ens ha arribat el capgirament dels països de l'Est. Allò que fa quatre dies només deia Joan Pau II: l'Europa de l'Atlàntic als Urals... ho diu ara tothom. L'horitzó europeu s'ha eixamplat irreversiblement. Darrerament, el conflicte del Golf, com en diem, amb el protagonisme que hi prenen el món àrab i els Estats Units, ens fa preguntar: i Europa? Quin és el seu paper avui?

Fa pocs mesos, es van reunir a Palermo els ministres europeus de cultura, amb aquesta preocupació, precisament, com a tema de reflexió. Aquesta societat multicultural que és Europa ha de redescobrir-se com a cultura, més que com a unitat d'interessos o reducte a la defensiva. "Veig Europa, va dir a Compostel·la Joan Pau II, el 1982, com el continent que més ha contribuït al progrés del món, tant en el terreny de les idees com en el del treball, de les ciències, de les arts".

El representant de la Santa Seu en l'esmentada reunió de Palermo va assenyalar uns punts essencials per a la cons-

truïció d'Europa. Són els següents, molt resumits:

- 1.- Per tal d'arribar a l'adopció d'una política, cal, primer, assumir la consciència de pertànyer a una mateixa tradició, a un mateix destí, procedents d'uns valors intel·lectuals, socials, ètics i religiosos.
- 2.- Cal prendre en consideració la diversificació cultural, un procés que, en certs aspectes, creix: entre regions, entre zones urbanes i zones rurals, entre grups majoritaris i minories.
- 3.- Una qüestió molt important a resoldre és la dels immigrants. La davallada de la natalitat, unida a la creixent arribada d'extraeuropeus,

planteja un difícil problema d'integració. L'única resposta a aquest fenomen, digna de la civilització europea, ha d'inspirar-se en l'ètica, el dret i una solidaritat humana generosa i realista.

4.- És l'hora d'un gran i compromès esforç moral i espiritual. Només sobre la base d'un ideal ètic i espiritual assolirem la força necessària per ser generosos i oberts a tots els grups i a totes les regions.

5.- La Santa Seu vol recordar, especialment, aquestes paraules del Papa: "Encara avui l'ànima d'Europa continua essent una, perquè, a més dels orígens comuns, viu d'uns comuns valors cristians i humans: els de la dignitat de la persona humana, del sentiment profund de la justícia i de la llibertat, de l'esperit de treball i d'iniciativa, de l'amor a la família, del respecte a la vida, de la tolerància, del desig de pau i de col·laboració que la distingeixen".

És en aquesta fondària que se situa el repte de la construcció d'una Europa capaç de dir, amb autoritat moral, una paraula de pau enmig dels blocs enfrontats. És en aquesta perspectiva que la recuperació cultural de l'est europeu, fins fa poc separat, crea una nova esperança. És amb aquesta voluntat de futur que els cristians retrobem la nostra vocació de sal i de llevat.

En parlar de Polònia, d'Hongria, de Txecoslovàquia, de Romania o fins de Rússia, els més ben informats coincideixen en aquest punt: la propaganda ateaista ha fracassat en el seu propòsit gegantí de reformar l'home segons els seus canons.

Cal, per tant, afirmar amb la mateixa força: els decennis de depreciació sistemàtica del fet religiós, assimilat a "una malaltia de l'organisme social"⁽¹⁾, no han passat pas sense deixar rastre en les mentalitats triturades per "l'oposició plantejada entre creients i no creients". Més subtilment, potser: lligada de fet a l'ideologia comunista, l'acció ateaista ha contribuït també a modelar els esperits i les consciències.

Fer retrobar les espiritualitats

Enfront d'aquest fenomen de cultura, diferent a cada país per mor de la seva conjuntura específica i la història respectiva, les Esglésies; conscients de la tasca enorme que els correspon, són invitades a donar proves de creativitat: retards per omplir malgrat els mitjans tradicionals inadequats per

comprendre l'home, pel fet que ha sorgit una mentalitat pròpiament inèdita.

Intel·lectual rus i antic presoner deportat a Sibèria, Vladimir Porech, que es convertí de l'ateisme a la fe cristiana, ho diu sense embuts: "Com sigui que l'Església ortodoxa té encara una percepció exclusivament negativa de l'ateisme com a tal, és forçós de reconèixer que és un ateisme lligat en part a una certa concepció de l'home. Ja que, acarat a un món cada cop més difícil de desxifrar, obligat a aprofundir els seus propis recursos, l'home ha tret les conseqüències de la seva llibertat creant una civilització nova, atea." Fenomen de cultura que no es pot ignorar, perquè existeix, malgrat els errors de l'educació

De l'ateisme científic a un ateisme de diàleg

Combatiu fins fa poc, l'ateisme tendeix a situar-se al si d'una sana confrontació entre les conviccions més diverses.

GWENDOLINE JARCZYK

ateista.

Les posicions d'Igor Nicolaïevitch Romanov, membre de l'Acadèmia d'Ateisme Científic de Moscou, és en aquest aspecte reveladora. En el marc d'un Fòrum al Col·legi Internacional de Filosofia, ¿no confessà el fracàs d'una empresa, la funció crítica de la qual al seu origen, benèfica, però tant, degenerà en dogmatisme totalitari a mercè del poder establert?

Contemplant l'anàlisi de V. Garadja⁽¹⁾, creu que les idees simplistes sobre la religió han fet poc d'encenalls, i que és hora que l'esmentada Acadèmia, que actualment compta

amb una cinquantena de filials implantades per la Rússia soviètica, modifiqui el seu estatut i la seva finalitat. Igor Nicolaïevitch és formal: s'ha acabat el temps d'un ateisme "per promoure" amb la intolerància, que fou la seva primera arma; és urgent de fer un trobament entre totes les espiritualitats. En una paraula, una Acadèmia per rebatejar en "lloc de diàleg per a totes les creences". Una mena de somni...

"L'home secular"

En el seu temps, V. Garadja escrivia: "La reestructuració de la consciència social i de l'opinió pública continua en els nostres dies a un ritme tal que cal reexaminar les idees i les

situacions, no sols del passat, sinó també d'avui. Ens cal trencar els dogmes establerts." Un pas lúcid sobretot, dictat sens dubte per una voluntat desesperada de supervivència, encara que els amics d'Igor Nicolaïevitch Romanov subratllen la seva "conversió" al final d'una trentena d'anys de combat. Sigui com sigui, la perestroïka en curs haurà contribuït a resituar l'ateisme en el terreny d'una sana confrontació social.

La qüestió roent que plantejà Vladimir Porech a l'Església ortodoxa russa és un reconeixement de l'"home secular", nascut molt abans de la Revolució soviètica, i molt abans de la instauració del comunisme totalitari i ateu. Demana encara Vladimir Porech: "¿És que pot haver-hi a l'Església gent estranya totalment als valors seculars?"

(De "la Croix")

(1) "Repensar la religió o canviar d'idea sobre la religió", article de V. Garadja, director de l'ateisme científic, aparegut a la revista "Naouja i Religia" (Ciència i Religió), revista mensual d'estudis ateïstes de l'URSS, gener del 1989 (Documentations catholique, 16 d'abril de 1989, pàg. 399-404).

Catalunya Cristiana
EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Juglar
 Sots-directors: Francesc Malgosa i Riera, Joan Carrera i Planas
 Edita: Fundació Catalunya Cristiana
 Gerent: Jaume Roigé i Torregenerós
 Disseny: Josep Samper i Aledo

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels C/ València, 244, 2on. Tels.: 215 / 27 39 - 27 84 FAX: 215 28 05 08007 Barcelona

Impressora: Publiagraf. S.A.L. Píge. Valeri Serra, 30 Tels.: 254 / 16 30 - 17 77 Barcelona D.L. B.14.385/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS
 Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.800 Ptes.
 Europa: 8.700 Ptes. Amèrica: 10.650 Ptes. Àsia, Àfrica: 11.400 Ptes. Filipines: 11.400 Ptes. Àsia (mes orientals): 14.200 Ptes.

RESPIR

MADURS I IMMADURS

Per fer-me comprendre què volia dir amb el mot maduresa i com és de difícil arribar a ser allò que diem una persona madura, em citava un dia un amic un proverbi àrab que fa així: "Si, quan et mires al mirall, no hi trobes un mirall, sinó que hi descobreixes una finestra, senyal que ets madur". Com que jo no acabava d'entendre per on anava, m'ho va voler arrodonir amb una frase, aquesta vegada xinesa, em sembla: "L'home immadur és un presoner voluntari en una presó de miralls". Em sembla que ho vaig entendre. Amb els mots maduresa i immaduresa volia dir obertura i tancament respectivament. Definia com a madur aquell qui, fins quan es mira a si mateix, veu els altres. Tenia per immadur, en canvi, aquell qui, fins quan hauria d'abocar-se enfora, cap als altres, només es veu a si mateix.

MIQUEL ESTRADÉ

Malgrat la cita del pare Dulles, més aviat pessimista, que posava fi a l'anterior article, les escoles continuen essent un pilar decisiu de la pastoral de l'Església americana. Sobretot, les escoles parroquials. Parròquia i escola s'uneixen en la tasca de preparar cristians ben formats, dels quals, lògicament, sortiran també, les cada dia més escasses i, per tant, més recercades, vocacions sacerdotals.

Vistes les coses des de la nostra situació, resulta admirable l'esforç de les comunitats parroquials en aquest camp. El recent viatge dels "Amics de Catalunya Cristiana" als Estats Units m'ha permès de rebre'n una impressió directa. Al "Catholic Center" —arquebisbat— de Nova York, un petit —en aquell context— gratacels de la segona avinguda, perfectament organitzat, ens n'expliquen alguns detalls.

A diferència del nostre país i de la majoria de països europeus, i a diferència, també, del Canadà, als Estats Units les escoles privades no reben cap ajut oficial. El principi de la llibertat que inspira tota la vida americana va lligat al de l'autofinançament de les iniciatives privades que constitueixen, tanmateix, un sector importantíssim de la vida del país. L'única for-

Catolicisme i cultura americana (2)

J. CARRERA PLANAS

ma d'ajut indirecte —molt eficaç— que practica l'Estat envers les institucions privades és la desgravació, al cent per cent, en l'impost sobre la renda, de les aportacions que hi fan els ciutadans. Des de l'import de l'entrada al museu d'una fundació privada, fins al donatiu fet a una església, són descomptats a l'hora de la liquidació amb la hisenda pública.

Entre les nombroses col·lectes manades, de caràcter diocesà, a part de les estrictament parroquials i de les de caràcter universal —com la de missions, Caritas, òbol de Sant Pere, etc.— n'hi ha una per al sosteniment de les escoles de les parròquies. Així l'Església es pot permetre de sostenir una xarxa escolar que uneix un gran prestigi pedagògic —que atreu, fins i tot, nombrosos no catòlics— amb un cost extremadament assequible. En algunes escoles par-

roquials, la quota per alumne i any no excedeix de cinquanta dòlars, és a dir, una desena part, aproximadament, del que necessiten percebre per subsistir les nostres escoles, tot i gaudir d'un concert amb l'administració pública...

Això ens dona idea de l'esforç que realitzen els catòlics americans, només en aquest sector. A part de les col·lectes, totes les famílies que formen la parròquia —perfectament censades— comuniquen, al començament de cada curs, l'aportació mensual que faran a la comunitat. Una cosa que crida l'atenció, per acabar aquest tema de les col·lectes, és que n'hi ha una anomenada "per al bisbe". Els catòlics fan aquesta contribució deixant al criteri del pastor diocesà el seu ús. Doncs bé, aquesta és, de totes, la que aplega més diners. Tota una demostració de confiança.

Seguint aquest fil que, d'entrada, pot semblar a algú molt material, arribem a un dels valors més singulars de l'Església americana: la unitat d'acció i la disciplina, malgrat el pluralisme que descrivia la setmana passada, seguint el pare Dulles. Aquesta interessant compatibilitat entre diversitat de papers i fins i tot contestació, i disciplina, serà el tema del pròxim article.

Sempre he estat convençut que els homes tenim dins la nostra ànima molta més força de la que creiem. Per això, quan algú em diu: "No puc més, he arribat al límit de les meves forces", jo miro de convèncer-lo que no és així, que pot moltíssim més del que creu i que aquest límit de l'impossible encara li és molt llunyà. Després els fets solen donar-me la raó i els meus amics comproven que, en efecte, han resistit o aconseguit molt més del que calculaven. Fins i tot gairebé en totes les vides hi ha un dia en el qual, davant l'astorament propi i dels altres, les persones arriben a fer o aconseguir coses que ningú no hauria pogut esperar o sospitar i que els mateixos protagonistes estaven segurs de no abastar-les mai.

Penso en tot això mentre em conten la història de la senyoreta Gràcia, tia d'un estimat amic meu. Un dia, visitant el vell casalot que fou dels seus avis, m'anava mostrant una d'aquestes galeries de retrats des dels quals ens contemplen aquests personatges de començament de segle, amb els rostres esgrogueïts pel temps. Allí hi havia l'il·lustre soldat que va combatre a Filipines i que molt seriós continuava contemplant el pas del temps, fera un gegantí mostatxo,

mentre la mà dreta descansava sobre un relluent sabre que el seu amo semblava disposat a desembainar a qualsevol moment. També hi havia l'àvia arrugada, i els nens de primera comunió amb enormes llaços damunt l'espatlla, i aquell altre onclè fotografiat molt orgullós davant d'un dels primers automòbils que arribaren a Espanya.

Però, entre tots i per damunt de tots, hi havia la senyoreta Gràcia, que morí als vuitanta-vuit anys, no fa gaire, però a la qual la fotografia presentava com una nina de porcellana d'uns indefinits trenta anys. La senyoreta Gràcia em semblà com la concentració de tota la cursileria dels anys trenta; la posició encarcarada, la mirada tímida de qui es vol amagar rera de si mateix per no sortir a la fotografia, les mans llanguides dignes d'una madonna de Boticelli, la pell de cera del rostre, envaït per les puntetes d'un gegantí coll de mussolina, la cintura ajustada per un llaç blau que no podia dissimular la tendència a engreixar-se, el ventall a la mà dreta agafat com si

El dia de la senyoreta Gràcia

J.L. MARTÍN DESCALZO

fos ell que la sostingués a ella en lloc de ser ella qui el portava. Tot parlava d'una dona a la qual hauríem qualificat de carca, d'inútil, d'esverada, melindrosa i corvada.

I, efectivament, moltes coses d'aquestes les tingué en vida la senyoreta Gràcia, que semblava tan incapaç de fer el mal com de fer el bé. Cada tarda se sentia la vella Obdúlia portar —cascavellant, perquè li tremolaven les mans— la tassa de té per a la senyoreta Gràcia, amb les seves tres comptades galetetes ("és que si en prenc quatre, he comprovat que em fan mal"). I quan vesprejava se sentia l'altre cascavelleig de passar el rosari que la senyoreta Gràcia no va deixar mai de resar ni un sol dia de la seva vida (excepte l'últim perquè va passar-lo en estat de coma) des de la ja seva molt llunyana primera comunió a inicis del segle.

Era, ja ho he dit, la dona davant la qual avui hauríem somrigut com

davant d'un ésser sense ànima. La seva procellaneta s'hauria trencat fent només un gest violent!

Però un dia va passar alguna cosa. El 21 de juliol del 1936 el grup més radical d'aquell poble d'Almeria va incendiar l'església del poble pels quatre costats, i els milicians gaudien veient pujar cap el cel les flames entre espesses columnes de fum negre. Ja cremaven els retaules i murs; allò aviat seria un forn vivent. Però fou aleshores quan per un angle de la plaça aparegué la senyoreta Gràcia, vestida amb el seu organdí i, una mica tremolosa però decidida s'adreçà amb pas segur vers la porta de l'església. Hi entrà sense mirar les flames i se n'anà vers l'altar major. "Però, ¿què fa senyoreta Gràcia?", li cridaren els milicians que sentien vers ella un cert respecte perquè la seva família era d'ascendència liberal. I la senyoreta Gràcia sense girar amb prou feines el cap, obrí el sagrari, prengué el copó amb les formes consagrades i mostrant-lo com un repte als incendiaris, els cridà: "M'enduc Aquest, que no us ha

fet cap mal." Els milicians, sorpresos encara, la miraren mentre que orgullosa sortia amb el seu tresor, sense que ningú gosés barrar-li el pas. A dreta i esquerra l'escortaven, com gegantines torxes els retaules que es retorçaven tot cremant.

Es féu un gran silenci. I els milicians es miraren els uns als altres, astorats. Finalment un recobrà el do de la paraula i només va dir: "Sabeu què us dic? Aquesta tia té més p... que son pare."

En els dies que seguiren la senyoreta Gràcia no s'apressà a consumir les formes consagrades, no fos que vinguessin a buscar-les els qui les volgueren cremar. Va guardar-les reverentment sobre aquest armari que ara llueix el seu retrat i les va anar consumint, una cada dia, perquè ella no volia ni sabia viure sense la seva comunió.

Per això ara, quan contemplo la seva fotografia, m'abstinc molt de creure que era una cursi tímida, una carca puritana. I penso que dintre seu —com dins de tots els homes, com dintre teu, lector amic— hi ha infinita més força que la que ens imaginem. I penso, sobretot, que, quan la fe és autèntica és veritat allò que som capaços de moure muntanyes.

Sobre el Centre de Pastoral Litúrgia de Barcelona

Sr. Director:

Al número 2:487 de "Ecclesia" (corresponent al 4-8-90) apareix una nota que repeteix de manera equivalent el que ja va dir el P. Aldazabal, nou president del CPL, en un interview publicat fa uns diumenges a "La Vanguardia". Es tracta de quelcom que vaig sentir comentar amb molt de disgust a un grup que habitualment ens reunim per preparar les celebracions —dos capellans i uns pocs laics— i que ens servim sovint de les publicacions del CPL per preparar-nos.

La nota a la qual em refereixo presenta el CPL exclusivament com un "organismo que imparte enseñanza del bienio de licenciatura y de doctorado en la especialidad litúrgica". Ara bé: aquesta presentació no correspon a la realitat. El CPL no és un or-

ganisme d'ensenyament sinó de pastoral. El CPL dona certament suport a l'Institut de Litúrgia, però és l'Institut el que dona els esmentats graus acadèmics.

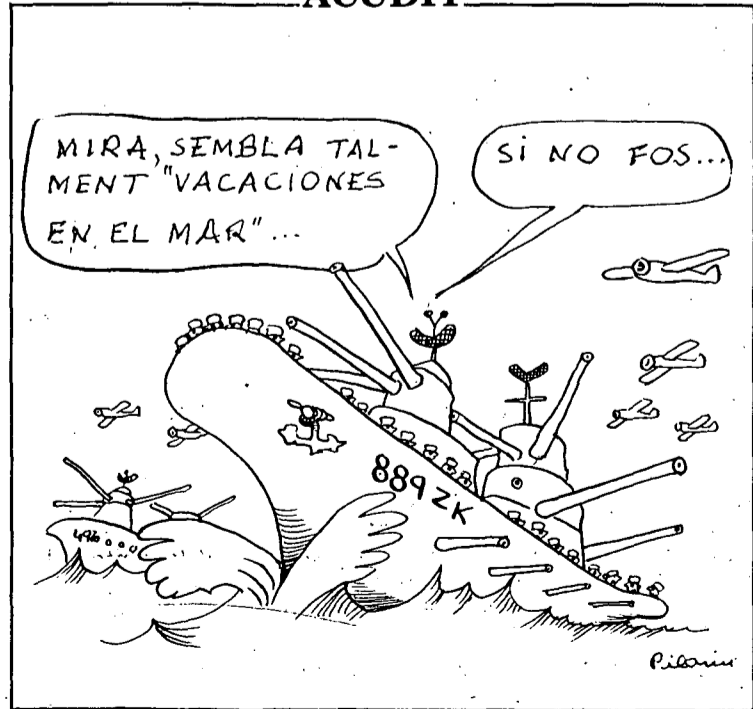
A "La Vanguardia" el P. Aldazabal ja va dir —i això ja ens va molestar— que "l'Institut de litúrgia era la més important de les activitats del CPL". Ara la nota de "Ecclesia" exagera més encara i presenta el CPL només com a organisme que dona graus acadèmics. Als pastors aquesta presentació parcial ens dol i ens ofèn. ¿És que només els títols acadèmics tenen importància? ¿És que el nou Director del CPL només pensa en els "savis"?

Per altra banda suposem que tampoc a la Facultat de Teologia de

Catalunya li plaurà aquesta "apropiació" que de l'"Institut" en fa el P. Aldazabal. Si és el CPL, amb el seu nou director al cap, el qui dona l'ensenyament del bienni de llicència i de doctorat en litúrgia ¿què fa l'"Institut"? I, ¿què representa que la Congregació romana de l'Educació catòlica aprovi el nomenament del Dr. Bellavista per Director de l'"Institut" si és el CPL amb el seu Director el qui "imparte la enseñanza del bienio de licenciatura y doctorado en la especialidad de Liturgia"? "Unicuique suum". El CPL té una llarga història, que el nou Director no ha d'oblidar, dedicada principalment a la pastoral litúrgica, no a l'ensenyament superior. I l'"Institut de Litúrgia" una finalitat ben concreta en el camp de l'ensenyament amb uns professors especialitzats i unes autoritats acadèmiques diverses dels responsables del CPL.

ROSA F. FORCADELL

ACUDIT

Dimecres, 15

La caldera àrab

WASHINGTON.- Continua en ebullició la caldera del món àrab amb un permanent vol i dol que no ajuda a aclarir la situació. Així, mentre el rei de Jordània es disposa a fer de mitjancer entre l'Iraq i Nord-Amèrica, el dictador de Líbia, Gaddafi, qualifica els presidents dels Estats Units i de l'Iraq de bojos perduts. En les mateixes declaracions, Gaddafi es mostrarà pessimista sobre la sort dels estrangers amb residència a l'Iraq i Kuwait, els quals podrien ser considerats ostatges si Saddam Hussein no respecta els acords de les Nacions Unides.

Creix la tendència a creure en la impossibilitat d'una solució diplomàtica, vistos els radicalismes d'una i altra part.

La guerra civil liberiana

ABIDJAN.- El Front Patriòtic d'Alliberament Nacional (FPLN) moviment guerriller rival del moviment capitanejat per Johnson, anuncia que l'han mort en una emboscada i que ara podran orientar tota la seva força contra el president Doe, que continua resistint ajudat, segons sembla, per tropes viscudes de Guinea, malgrat que aquest país ho desmenteix.

S'espera que els Estats de la Unió Econòmica d'Àfrica Occidental constitueixi una força amb contingents de Ghana, Gàmbia, Nigèria, Serra Leone i Guinea, per imposar un alto al foc a la guerra civil de Libèria, que ja fa set mesos que dura.

Dijous, 16

Oferta de pau de l'Iraq a l'Iran

BAGDAD.- Per sorpresa, el dictador Saddam Hussein ha ofert la pau sense condicions al seu antic i recent enemic Iran. Els dirigents d'aquest Estat que va mantenir vuit anys de guerra amb l'Iraq, si bé es mostren contents per l'oferta, no canvien, de moment, la seva posició de bloqueig econòmic d'acord amb la resolució del Consell de Seguretat de les Nacions Unides.

Per altra banda avui serà rebut pel president Bush el rei Hussein de Jordània que és portador d'un missatge de Saddam Hussein pel primer mandatari dels Estats Units.

Esperada rehabilitació a l'URSS

MOSCOU.- El president Mihail Gorbatsxov ha restituit la nacionalitat soviètica a un ample grup de personalitats dissidents entre els quals figuren Alexander Soljenitsin i Josep Broski. Al mateix temps ha instat el ministeri d'Afers Estrangers que comuniqui la resolució als afectats que actualment resideixen fora de l'URSS d'on foren expulsats durant l'època Breznev.

Divendres, 17

Entrevista Bush-Hussein de Jordània

WASHINGTON.- L'entrevista del president Bush amb el rei de Jordània, Hussein, no sembla pas que hagi donat cap resultat positiu en la crisi d'Orient Mitjà. El rei Hussein en unes declaracions a la premsa va dir que comprenia la posició dels Estats Units i que el seu país respectaria el bloqueig comercial decretat per les Nacions Unides però, afegí que "Jordània vol aclarir si les sancions també cobreixen els productes alimentaris".

L'Aràbia Saudita vol una reunió de la OPEP

DJEDDAH.- El ministre saudita del petroli, Hitxam Nazer va demanar una reunió "urgent" de l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP) per estudiar la situació del mercat del cru, modificat per les repercussions de l'embargament contra l'Iraq i Kuwait.

Segons el ministre Hitxam Nazer, altres països de l'organització donen suport a la demanda de l'Aràbia Saudita.

Dissabte, 18

Bloqueig naval al Golf Pèrsic

WASHINGTON.- A partir d'ahir tots els vaixells que es dirigeixin a Iraq i Kuwait o en tornin, seran interceptats per ordre de Bush per tal de fer més efectiu l'aïllament a què està sotmès Saddam Hussein.

D'altra banda ha començat l'alliberament de presoners iranians que estaven en poder de l'Iraq malgrat el temps transcorregut després de l'acabament de les hostilitats Iran-Iraq.

Diumenge, 19

Ostatges occidentals en llocs de perill

NOVA YORK-BAGDAD.- L'Iraq vol agrupar ciutadans occidentals en instal·lacions militars i punts estratègics com a ostatges per evitar que puguin ser atacats per les forces dels EE.UU. Bagdad considera un acte de guerra el bloqueig del Golf. Un petrolier iraquí va ser obligat a canviar de rumb després que una fragata nord-americana li disparés alguns trets.

D'altra banda un grup de ciutadans britànics i nord-americans han aconseguit escapar-se de l'Iraq amb Land Rover a través del desert. No obstant uns quants milers d'occidentals resten com a ostatges a l'Iraq.

El Barça guanya el Teresa Herrera

BARCELONA.- Després que el Barça eliminés en la semifinal el Corunya, i el Benfica ho fes al Bayern de Múnic, l'equip català va quedar campió del Trofeo Teresa Herrera en vèncer per 2 a 0 el Benfica a la final d'aquesta competició. Els gols van ser marcats pels bascos Begiristain i Goikoetxea.

Més amenaces de sedició

MANILA.- Segons va anunciar el ministre de Defensa filipí Fidel Ramos, l'exèrcit i la policia de Manila estan en situació de màxima alerta davant de noves amenaces de sedició per part d'alguns militars rebels. Tanmateix el general Rodolfo Biazon, comandant de les forces lleials a Corazón Aquino declarava que no creia que es tractés de cap intent de cop d'estat seriós.

Dilluns, 20

Augmenta el preu dels carburants

MADRID.- CAMPSA fixarà avui els nous preus de les gasolines que podran ser com a màxim els següents: gasolina súper, 86,10; gasolina normal, 82,70; sense plom, 83,80; gasoli industrial, 62,80 i gasoli domèstic, 40,10. Tot i que les companyies accionistes CEPSA, Petromed i Ertoil voldrien preus més alts es creu que els preus s'arrodoniran a la baixa per no incrementar més l'IPC.

Esclata un quart artefacte

LLEÓ.- Aquest matí ha esclatat una quarta bomba a la línia fèrria Madrid-Gijón en el trajecte Lleó-Gijón, afortunadament sense víctimes. Continua la recerca de nous artefactes ja que ETA va indicar en un comunicat al diari Egin que les bombes poden esclatar fins al dia 27, dilluns.

Dimarts, 21

Iraq totalment bloquejat

WASHINGTON.- El Consell de Seguretat de l'ONU autoritzarà avui el bloqueig total contra l'Iraq en permetre l'ús de la força militar. En resposta, Saddam Hussein, ordena el tancament de totes les ambaixades occidentals de Kuwait i amenaça de considerar ostatges el personal diplomàtic.

Per la seva banda Bush afirma que Saddam Hussein és responsable de la sort dels ostatges. Alguns d'ells s'han pogut amagar en cases d'amics kuwaitians però les autoritats iraquianes han amenaçat amb severos càstigs els protectors. Hi ha un veritable èxode de fugitius a través del desert cap a Jordània.

Forces navals espanyoles al Golf

MADRID.- Ahir a la nit Felipe González es reuní amb els ministres d'Assumptes Exteriors i de Defensa per definir la posició d'Espanya, abans de la reunió de la UEO, pel tractar de la contribució militar a les forces multinacionals. Fernández Ordóñez va assegurar a Antena 3 que "la presència naval espanyola tindrà un sentit més polític i testimonial que militar". En tot cas els vaixells espanyols no seran destinats a primera línia. A la reunió hi assistí també la ministra Rosa Conde portaveu del Govern.

Objectiu obert

Mariners britànics s'acomienzen apassionadament dels seus familiars abans de ser embarcats en tres vaixells de la Royal Navy destinats al Mediterrani oriental mentre continua agreujant-se la crisi del Golf Pèrsic.

Unes monges porten candèles enceses en una processó des de la catedral d'Urakami (Japó) fins al Parc de la Pau, de Nagasaki, la nit del 9 d'agost d'enguany, per commemorar el 45è aniversari del segon bombardeig atòmic mundial sofert per la ciutat de Nagasaki.

Un grup d'una cinquantena de nois saharis han estat invitats per l'ajuntament de Madrid a passar uns dies a aquesta capital. Aquí en veiem uns quants somrients davant les càmeres, en el col·legi de San Ildefonso on han estat allotjats.

L'arquebisbe sud-africà Desmond Tutu en el seu viatge al Canadà escolta les explicacions del cap Roy Aminawaihi durant la visita a la reserva d'Osnaburg. Tutu va ser interrogat pels líders en aquesta avinentesa, i va voler veure de prop les horribles condicions de vida dels residents en aquesta àrea d'aquell país tan ric.

Fou presentada a Roma per monsenyor Vincenzo Fagiolo

Carta apostòlica del Papa als religiosos i religioses de l'Amèrica llatina

El dijous 26 de juliol es féu pública la carta apostòlica de Joan Pau II als religiosos i religioses de l'Amèrica llatina amb motiu del V Centenari de l'evangelització del Nou Món, que constitueix una mostra més de l'estima del Sant Pare per la vida religiosa i de l'interès amb què segueix els problemes de la vida consagrada al continent de l'esperança.

Per l'extensió del document pontifici, publiquem només la seva presentació que en féu monsenyor Vincenzo Fagiolo, secretari de la Congregació per als Instituts de Vida Consagrada.

Entre els diversos components eclesials, els religiosos i les religioses han estat sempre presents d'una manera molt significativa en l'atenció i en els programes pastorals del Papa, com es desprèn de la presència nombrosa d'uns i altres en totes les activitats que l'Església desenvolupa en aquest continent.

Ara, apropant-se el V Centenari de l'evangelització del Nou Món, Joan Pau II ha volgut enviar una carta apostòlica a tots els religiosos i religioses de l'Amèrica llatina. El 12 de desembre ja s'havia adreçat a tots els monestirs de vida contemplativa de l'Amèrica llatina, encomanant a les seves oracions i sacrificis aquest gran esdeveniment de l'Església. Ara ho ha fet adreçant la seva paraula a tots els religiosos i les religioses que treballen apostòlicament en aquest continent.

Aquesta carta, sorgida de la preocupació pastoral del Sant Pare, de la seva estimació per la vida religiosa i de l'interès amb què segueix els problemes de la vida consagrada en el continent, pren una atenció personal amb cada un dels religiosos i les religioses als quals va destinat el document.

Consta de tres parts

L'estructura de la carta és lineal. Consta de tres parts, amb una introducció i una conclusió.

A la introducció el Sant Pare motiva la seva intervenció personal recordant la preparació del V Centenari de l'evangelització, a la qual convoca els religiosos perquè han es-

tat els primers evangelitzadors. Aquesta celebració ha de constituir per a ells un motiu de renovació espiritual i de fermesa apostòlica.

A la primera part el Papa esbossa genèricament la història d'algunes etapes de la primera evangelització, en què els religiosos tingueren un paper preponderant i positiu, principalment en la implantació de la veritat de l'Evangeli i també en la defensa dels drets dels indígenes i en l'assimilació de les seves cultures. D'aquesta manera, l'obra dels religiosos ha deixat en el continent fruits abundants de fe, pietat i vida cristiana, i de santedat i vida eclesial.

La segona part constitueix el centre del document i és com una densa reflexió teològica i espiritual sobre els problemes de la vida religiosa actual a l'Amèrica llatina. El Sant Pare parteix de la doctrina del Concili Vaticà II: La dimensió eclesial de la vida consagrada és com l'eix de les reflexions pontificies, entre les quals cal destacar l'accentuació de la vida religiosa a la llum de la mort i la resurrecció del Senyor, l'experiència d'una autèntica llibertat i l'alliberament que impliquen els consells evangèlics.

En aquest context s'il·luminen alguns aspectes de la vida consagrada a l'Amèrica llatina, els quals mereixen una atenció especial, orientacions segures i directrius clares.

El Papa es refereix en primer lloc a la interpretació exacta de l'opció preferencial pels pobres, a la llum de les instruccions *Libertatis nuntius* i *Li-*

Segons el Papa, els religiosos i les religioses són presents en les situacions de més misèria i marginació.

bertatis conscientia de la Congregació per la Doctrina de la Fe, i a la col·laboració que fa per una promoció veritable de la justícia. Només prenent com a punt de partida una autèntica perspectiva teològica, i no anàlisis sociològiques, podran fer els religiosos la seva pròpia aportació a la promoció de la justícia.

El Sant Pare proposa amb

claredat la doctrina de l'Església sobre les relacions entre els bisbes i els religiosos, afirmant la justa autonomia dels religiosos pel que fa a la vida interna dels seus propis instituts, i la subordinació als bisbes en la transmissió de la doctrina i en les tasques pastorals. La unitat dels religiosos sota l'autoritat dels bisbes és garantia de comunió eclesial i de fecundi-

tat apostòlica.

A la tercera part, el Papa descriu un ampli horitzó per a l'acció dels religiosos al continent de l'esperança. Entre les seves tasques hi ha la nova evangelització, a la qual estan cridats els religiosos per la seva peculiar dedicació apostòlica. Una nova evangelització basada en una experiència profunda de Déu, amb l'esperit i el fervor dels fundadors, en íntima comunió jeràrquica. En fi, el Papa fa una crida a tots els qui treballen a l'Amèrica llatina perquè visquin amb entusiasme la seva dedicació apostòlica, i ajudin les altres nacions, de manera que el continent que celebra el V Centenari del començament de la seva evangelització sigui alhora una Església evangelitzadora pels altres continents.

En la conclusió el Sant Pare recorda la presència materna de la Mare de Déu, primera evangelitzadora del continent, al "Magnificat" de la qual ressona la seva fidelitat a Déu i la seva solidaritat davant les proves i les esperances del seu poble.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Amazònia: un genocidi col·lectiu

La revista italiana "Nigrizia" publica un missatge de l'episcopat d'Amazònia (Brasil), adreçat als catòlics italians. El missatge s'uneix a les migrades protestes internacionals contra el genocidi d'aquella extensa foresta brasilera i els seus habitants. És un document dur, colpidor i gairebé desesperant.

Els bisbes assenyalen els responsables de la destrucció d'Amazònia: són les multinacionals que, a la recerca paranoica d'or i pagant una irrisòria contribució a l'estat, destrossen capes immenses de foresta mil·lenària. Paral·lelament, les instal·lacions químiques per elaborar l'or trobat provoquen residus que contaminen les aigües potables. També assenyalen l'anul·lació i desfeta d'àmplies zones agrícoles, que eren el pa dels nadius, amb la implantació d'indústries, els beneficis de les quals van a parar a l'estranger. Tota aquesta acció política i econòmica provoca violència i matances massives d'indis que s'oposen a ser expoliats i eliminats, amb la indiferència d'un govern coautor o encobridor de la destrossa d'un sistema ecològic, una de les bel·leses naturals més gran del món.

Però, el que més deploren els bisbes del lloc és la misèria i la mort a què estan abocats els indis nadius. "L'activitat pastoral de la nostra Església és difícil i complexa: ¿com

podem fer entendre l'amor d'un Déu i Pare que no abandona els seus fills?" I afegixen: "La voluntat del Creador és que la terra sigui distribuïda entre els fills de la terra." Els bisbes es mostren angoixats: "Davant la nostra impotència, davant les víctimes humanes sacrificades amb el desconeixement de la resta del món, reclamem la consciència internacional dels governants perquè posin fi a aquest abús de destrossa, de violència i de mort." La fermesa dels bisbes és gairebé heroica: "La força de l'Evangeli —diuen—, l'amor, l'esperança i la pregària, preparen el nostre poble i els nostres fidels a una resistència decidida contra el consumisme materialista que està fent pols tot l'entorn i els seus habitants." El missatge acaba amb una crida a grups socials de gent especialitzada professionalment perquè millorin la família, el món del treball, l'escola, la política, els mitjans informatius i el respecte a la natura; perquè creixi el Regne de Déu i perquè el Brasil sigui veritablement la casa pròpia de tots els brasilers.

Pot considerar-se emblemàtic que els bisbes s'hagin reunit per signar el seu missatge a la "Casa de sant Francesc" (un convent de franciscans), donat que sant Francesc d'Assís mostrà sempre un amor reverencial a l'home i a tota la meravella de la creació.

FRANCESC GAMISSANS

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Balmes, 64, 3er. 2a.
Tels. 317 41 44 - 302 59 83
Pref. Concert entrevista

Centenari de la mort del cardenal Newman

Llibertat, coratge del futur

Es convertí al catolicisme després d'arribar a la convicció que el papat pertany a l'ésser originari de l'Església i reflecteix la voluntat de Déu sobre ella. Amb ell, molts anglicans del "moviment d'Oxford" anaven passant al catolicisme. I, per aquelles coses de la vida, alguns d'ells (com el futur arquebisbe Manning o el periodista G. Ward, que havia arribat al catolicisme escoltant Newman) haurien de comptar-se entre els botxins, units a tota aquella dreta ultramuntana que confonia l'acceptació del papal amb la idolatria del Papa.

Newman, en canvi, tot i essent ja catòlic, no s'estaria d'escriure que "cap Papa no pot convertir el mal en bé. Cap Papa no té poder sobre aquells principis morals eternals, que Déu ha imprès en les nostres consciències". L'acceptació teològica de Roma mai no li va suposar una glorificació mecànica de la Roma històrica. I Newman gosaria pronosticar "amb equanimitat un daltabaix total a Roma", perquè "la mentalitat de buròcrates no desapareixerà d'allí fins que no hi hagi una gran convulsió (que pot durar anys i més anys) i fins que la religió no es vegi rodejada de dificultats". I sobretot perquè els catòlics "ens repleguem en nosaltres mateixos, tancant les línies de comunió, tremolosos davant la llibertat de pensament i emprant el llenguatge de l'angoixa i el desencís davant la perspectiva del que ha de venir". Tot això fou el que mai no li van perdonar els ultramuntans, els quals, enfront d'aquests arguments, no coneixien altra resposta que pressionar Roma perquè inclogués sermons de Newman a l'índex de llibres prohibits.

Però les disputes referents a Roma només són la punta d'iceberg d'un enfrontament més ampli, que s'hauria de qualificar com a llibertat contra seguretat: la llibertat que només brota de l'amor a la veritat, front al "fonamentalisme" que està disposat a sacrificar la llibertat a canvi de la seguretat. Un enfrontament, com pot veure's, molt actual encara. I un enfrontament que aleshores va expressar-se en camps com els següents:

1.- Newman creia en la formació, els ultramuntans en la devoció. Si a Anglaterra no hi havia més centres d'estudi que els anglicans, els catòlics no havien de témer fer-s'hi presents. Mentrestant els ultramuntans es movien per obtenir de Roma "declaracions fermes contra les universitats protestants".

2.- Newman creia en la unitat dintre el pluralisme, els ultramuntans en la uniformitat exclusivista. Precisament perquè coneixia bé la història de l'Església, sabia de sobres que la unitat de l'Església primitiva sempre havia brotat del si de les diferències. Fidel a aquest principi, va respectar sempre el dret dels seus adversaris a existir, opinar i fins i tot

El dia 11 d'agost de 1890, als 89 anys, moria una de les figures de més gran talla humana del segle passat; John Henry Newman, convertit al catolicisme el 1845, cardenal des del 1879, i màrtir veritable de tota la fúria restauradora que va assolar l'Església el segle passat. Ell mateix va comentar a la seva autobiografia "que dur i desemperat" havia estat el seu camí des que es féu catòlic. I contrastava "les mil maneres amb què Déu m'ha consolat durant aquests anys", amb la "mortificació i el fracàs ininterromputs" que havien acompanyat la seva trajectòria personal.

a mortificar-lo. Només reclamà la mateixa llibertat per a les seves propies posicions. "Protesto —li escriviria Ward— no contra les teves opinions, sinó contra el teu esperit sectari", que consisteix a "elevant les teves opinions a la categoria de dogmes i manifestar que els catòlics que no les accepten són d'una religió diferent". Newman sabia bé que "els cristians deixarien de tenir vida espiritual i intel·lectual si aquestes diferències desapareixien. Cap poder humà no pot impedir-les, i, si ho pretengués, no tindria cap altre resul-

tat que un desert que anomenen pau".

3.- Newman creia que el magisteri només pot exercir-se ensenyant. Els seus adversaris pretenien exercir-lo prohibint o imposant. Mentre el director de "The Tablet" escrivia que, després de la definició de la infal·libilitat del Papa, "els llibres dubtosos seran condemnats, les especulacions temeràries de la ciència reduïdes a harmonia amb la veritat revelada i les decisions del concili trobaran una calorosa acollida a cada llar catòlica, cada col·legi,

cada seminari i casa religiosa... per l'augment de força executiva que la definició farà a mans de la Santa Seu", Newman es limitava a observar que "les idees falses poden contradir-se amb raonaments, però només poden ser eliminades mitjançant idees vertaderes".

4.- Newman creia en la recerca de la veritat, els ultramuntans en la "militància". Una definició de fe només podia ser, per a Newman, "fruit d'una dolorosa i greu necessitat", mai "un luxe d'adhesió personal". Per això preguntava en una carta enviada a Ro-

ma (i que la premsa de l'època féu pública) "per què ha de permetre's que una facció agressiva i insolent entristeixi el cor d'aquells als quals el Senyor no ha fet planyívols". Per això, quan l'arquebisbe Manning (el seu gran amic i convers com ell) va calcular les possibilitats que el nomenessin bisbe per veure si d'aquesta manera se li convertia en un peó dòcil a canvi de la dignitat episcopal, Newman va comentar en una carta: "Ho vaig refusar. Vull tenir la meua veritable llibertat... Volia guanyar-me per a ell; ara em tirarà per terra els meus plans si pot".

5.- I finalment, Newman creia en l'obediència i els ultramuntans en l'abdicació. Ell pensava que els seus adversaris, "tot dient que serveixen Déu, tot ho justifiquen, mentre que, segons Newman, no serveix Déu amb disbarats". Per això escriví en una altra carta que "precisament perquè ara tinc Déu, que habita en l'Església... els meus superiors, malgrat que poden exigir-me obediència, no tenen cap dret a exigir-me admiració, ni tampoc m'ofereixen res que pugui donar-me confiança interior".

Aquests són alguns dels capítols d'una polèmica que encara no s'ha extingit, que avui ha rebrotat en el si de l'Església i que, probablement, pertany a la mateixa entranya de tota comunitat humana. El més gran dolor de Newman no fou, amb tot, la seva soledat personal, que sempre es va sentir compensada amb el seu amor a la veritat, amb la seva llibertat interior i la seva darrera confiança en Déu. El seu més gran dolor, precisament perquè era convers i sabia com li havia costat de fer el pas, fou el fet que "els eclesiàstics més desconsiderats, tirànics i sense cor fereixin i traspassin d'aquesta manera les ànimes religioses, cooperant així amb els que volen la ruïna de l'Església...".

En evocar avui, val la pena agrair sobretot el testimoni de la seva llibertat. D'una llibertat que tingué el coratge suficient per fer el pas que li exigia el seu amor a la veritat; i tingué després el coratge necessari per no convertir aquest pas en la recerca d'una seguretat fàcil, que tanca els ulls per poder cridar més fort. Alguna cosa de tot això és el que va voler reconèixer el papa Lleó XIII, en nomenar-lo cardenal gairebé al començament del seu pontificat. Es tractava d'un reconeixement tardà per a un ancià gairebé octogenari, però molt similar al d'alguns altres nomenaments de cardenals del nostre segle. Un simple senyal que, a la llarga, la llibertat interior és de més talla humana i religiosa que l'afany fonamentalista de seguretat.

Una lliçó que els nostres temps tampoc no haurien d'oblidar.

JOSE IGNACIO GONZALEZ
FAUS
(De "La Vanguardia")

BARCELONA

XVII NITS MUSICALS A SANTA MARIA DE PALAU SOLITÀ. - Com ja és tradicional, en el bell indret de Palau Solità (emplaçat a la Vila de Palau de Plegamans), s'ha preparat un atractiu programa per a la 17.ª Edició de les seves populars "NITS MUSICALS", que com sempre, es desenvoluparan en el meravellós recinte de l'església romànica de Santa Maria.

Els actes, s'iniciaran el dia 1er. de setembre, amb un interessant recital del jove concertista de piano, ANTONIO RUIZ MELLADO. La segona vetllada, el dissabte dia 8, constituirà un homenatge a Giacomo Puccini i al moviment "Verista", amb les veus dels excel·lents cantants: M. CARME HERNÁNDEZ, ROSA M. YSÀS, MONTSERRAT COSTA, JOSEP RUIZ, JOSEP DUEÑAS, DANIEL MAS i EDUARDO SOTO, dirigits pel mestre JORDI GIRO. L'endemà, dia 9, hi haurà un Concert de Música Catalana, a cura de la COBLA MEDITERRÀNIA, amb la col·laboració de MIQUEL PUJOL, al violoncel

i la direcció del mestre COHÍ GRAU. La sessió de cloenda del cicle que es realitzarà el dia 10, serà a càrrec de l'Orquestra Juvenil Conjunta de les Escoles de Música de Navarres i Caldes de Montbui, que interpretarà un escollit repertori.

Totes les representacions començaran a dos quarts d'onze de la nit, excepte el concert de cobla, que ho farà a dos quarts de vuit del vespre.

Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes. - Els dies 14 al 19 de setembre tindrà lloc (a. D.) el 109è. Pelegrinatge a Lourdes amb 275 malalts. Aquest Pelegrinatge serà presidit per primera vegada per l'arquebisbe de Barcelona monsenyor Ricard M. Carles.

VIC

Cova de Sant Ignasi. Manresa. - Del dilluns dia 3 de setembre a les 10 del matí al divendres dia 7 a les 8 del vespre hi haurà EXERCICIS ESPIRITUALS per a sacerdots, que dirigirà el P. Josep Vives, S.J., professor de la Facultat de Teologia de Catalunya.

IGUALADA

MISSATGE DE LA MARE DE DÉU A MEDJUGORJE - 25 de juliol del 1990. - Estimats fills, avui us crido a la pau. Jo he vingut aquí com a Reina de la Pau i desitjo enriquir-vos amb la meva pau materna. Estimats fills, jo us estimo i desitjo encaminar-vos tots vers la pau que només dóna Déu i que és una riquesa per a tothom. Us crido a esdevenir els portadors, els testimonis de la pau en aquest món sense pau. Que la pau regni en tot aquest món que no té pau i desitja ardentment de tenir-ne. Us beneixo amb la meva benedició materna. Gràcies per haver respost a la meua crida.

AMICS DE MEDJUGORJE: c/. Carme, 11, baixos - 08700 IGUALADA.

TARRAGONA

Reial Monestir de Santes

Creus. "Dissabtes Musicals 90".- A l'empara de la magnífica arquitectura gòtica del monestir de Santes Creus, durant aquest estiu, del 21 de juliol al 15 de setembre, es van celebrant els tradicionals "Dissabtes Musicals" amb concerts de Música Clàssica, Música Sacra i Curs Internacional de Cant Gregorià. Els concerts celebrats fins ara són: 21 de juliol, Cantabile, Quartet Vocal, Londres; 28 de juliol, Grup Instrumental "Musica d'Oggi"; 4 d'agost, The strings ensemble of the royal college, London; 11 d'agost, Wiener solisten (de la Filharmònica Txeca); 14 d'a-

gost (dimarts), Trio a cordes de París i Claudi Arimany, flauta.

Els pròxims concerts seran: aquest dissabte, 25 d'agost, dintre del XII Cicle de Música Sacra Dissabtes Musicals 90, Recital de Cant Gregorià sota la direcció de mossèn Magi Sabaté. 1 de setembre, Westminster Cathedral Choir. 8 de setembre, Madrigalistas de Praga, i el 15 de setembre, Recital d'orgue i dues trompetes.

Del 28 de juliol al 7 d'agost tingué lloc el XIII Curs Internacional de Cant Gregorià "Michel Levron".

20 ANYS

*al servei de la pau,
la justícia i els
drets humans*

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

S'OFEREIX noi de 19 anys, lliure del servei militar, titulat en Arts Gràfiques i autoedició, per a empreses relacionades en aquest sector. A més a més, posseeix un Macintosh SE amb 20 megues de disc dur i programes. Truqueu al tel. 377 87 47 de 2 a 5 de la tarda i de 9 a 11 de la nit.

INTERESA persona jubilada per treballs administratius i preferentment amb coneixements dels temes bancaris; ctes. corrents, negociació d'efectes, etc. Jornada a convenir. Tel. 232 71 82.

MATRIMONI amb una filla de dos anys necessita Sra. o noia per tenir cura de la nena i de la casa. Preferent de parla catalana. Tel. 209 75 06.

SUSPESOS classes particulars estiu EGB, BUP dóna universitari. Preus econòmics. Tel. 301 58 27.

S'OFEREIX Sra. 43 anys per atendre i acompanyar persona sola anciana o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Tel. 212 54 75.

S'OFEREIX organista i soprano per a noces. Tel. 775 12 39 i 775 03 45.

S'OFEREIX Sr. culte 50 anys do de gents per a treballs auxiliars d'oficina i preferiblement botiga. Experiència, seriositat i referències. Truqueu al Tel. 212 54 75 de 2 a 5 i de 21 a 24.

NOI, màxim 20 anys, falta per a oficina granja ecològica. Oferim allotjament, amicitat en ambient juvenil i formació tècnica i cultural. Escriure a mà. Apt. 94225 Barna 08080. Adj. foto i Tel. (indispensables).

S'OFEREIX:

Organista amb experiència en bateigs, noces i cerimònies religioses. M. José Manllau. T. 447 31 55.

JOVE administratiu de 34 anys, amb estudis universitaris voldria conèixer noies de 28 a 35 anys amb nivell cultural semblant. Podeu escriure a J.C.C. Apartat 2039 de Sabadell 08280.

PSICOLOGA clínica nº col. 5.626, Florentina Duque. Assessorament i teràpia d'adults. Sol·liciti informació. Tel. 256 55 57.

VENDES

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat Esmalt sobre metall-ceràmica Tapís i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopèdia "CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric i psicològic
Informació: 215 69 77 de 12 a 14 hores

Demana informació	Fes-te soci	Collabora
 JUSTÍCIA I PAU Rivadeneyra, 6, 10è. - 08002 - Barcelona Tel. (93) 317 61 77		

Catalunya Cristiana

FAX

215 28 05

CEL BLAU

Escola Bressol

- Nova direcció
- Atenció personalitzada
- Educació pro-social
- Casa de dues plantes
- Matricula oberta

Consell de cent, 203 - 08011 Barcelona entre Urgell i Villarroel.
Tel. 323 04 94

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

Aquest nou llibre que tenim el goig d'oferir-vos conté els himnes del Diurnal i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquidor repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Imprès a dues tintes. Enquadernació Guaflex, amb dues cintes. P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A.
Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

NOM .....

ADREÇA .....

POBLACIÓ ..... Tel. ....

PREU LÍNIA ..... SETMANES .....

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

418 48 48

Telefon de l'Esperança

Bon nombre de fidels han pujat aquests dies a l'ermita del sant per pregar-hi

Tarragona honora el seu copatró, Sant Magí màrtir

TARRAGONA.- La Ciutat mil·lenària, s'engalana cada any per celebrar la Festa Major de l'Estiu, en ple mes d'agost —el dia 19— festivitat del seu Sant Co-patró, el màrtir anacoreta de la Brufaganya, nascut a Tarragona durant els regnats de Dioclecià i Maximilià, segons venerable tradició.

Molts són els actes folklòrics, culturals, esportius que s'organitzen entorn de la festa, i també actuacions castelleres i d'altres grups populars. Però també és cert, que durant aquests dies, tots els bons tarragonins, pugen a pregar en el turó més alt de la ciutat, on es troba ubicada l'Ermita de Sant Magí.

A la Capella de Sant Magí del Portal del Carro de Tarragona, es venera una imatge pintada sobre guix, en un dels murs que formaven el portal de sortida de la muralla romana, per on segons la tradició "deslliurat miraculosament de la presó, Sant Magí isqué de la Ciutat per la porta anomenada del Carro". Un bonic altar d'alabastre esculpturat contorna i fa de marc a la fornícula envirada del Sant.

Fou construïda la Capella adossada a la muralla, oberta al culte i beneïda solemnement el dia 23 de febrer de l'any 1778. Des d'aleshores

han continuat les celebracions religioses, llevat de les interrupcions excepcionals justificades de la guerra del francès i d'altres avalots i guerres.

Són molt coneguts els petits vaixells, de tot tipus, penjats al sostre de la Capella i que formen part de la bonica i curiosa col·lecció d'ex-vots, testimoni de gratitud de l'acció miraculosa del Sant salvant mariners en perill de naufragi, o bé guarint invàlids, tolits o malalts. La devoció dels pescadors a Sant Magí, queda ben palesa cada any, quan a Missa primera —a les cinc del matí— omplen de gom a gom la Capella, pujant a peu des del Serrallo, per tal d'agrair al Sant els favors rebuts durant l'any.

Una vitrina il·luminada sobre el dintell de la porta d'entrada a la sagristia, i en una placa de marbre s'hi troba un bocí de metxa de la mina col·locada pels francesos en evacuar la ciutat, per enderrocar el baluard de la muralla on es troba l'Ermita i que miraculosament no explotà. Aquest fet documentat, tingué lloc la matinada del 19 d'agost del 1813. Tal efemèride queda reflectida en algunes pintures antigues, on apareix Sant Magí amb una regadora apagant la metxa. La coincidència del lloc i data, han fet que els tarragonins atribueixin al Sant aquest fet,

ja que fou l'única mina de les posades a la muralla que no explotà.

Per mantenir i fomentar la devoció al Sant Ermità, l'any 1922, el cardenal Francesc Vidal i Barraquer, aprovà els Estatuts de la Confraria que li foren presentats per mossèn Antoni Prenafeta aleshores Capellà-Administrador de l'Ermita. Aquesta confraria, tots els diumenges i festes de l'any participa en la celebració eucarística, a part d'organitzar els actes de la festivitat del Sant i promoure les dues novenes —circumstància molt poc corrent— una de preparació a

la gran diada i una altra de comiat, amb una nodrida participació de devots i confreres.

Un acte popular-religiós, que cal destacar, és el de l'arribada de l'aigua miraculosa, que cada any un grup de confreres van a cercar a la font, que, segons la tradició, féu brollar el Sant Ermità a la muntanya de la Brufaganya, per apagar la set dels botxins que anaren a cercar-lo a la cova on

estava retirat per resar i que poc després el degollaren complint el manament del President Decià. Durant els dies de les novenes, aquesta aigua —molla de gust— es reparteix en cantirets a tothom qui en demana.

Com a cloenda dels actes de culte, la processó solemne amb la imatge del Sant al coll passa pels carrers de la part alta de la ciutat —el casc antic— acompanyada de gran nombre de devots. Obrint la comitiva, els Gegants i Nans, les colles castelleres i altres grups folklòrics. La processó sortí per primera vegada l'any 1847.

Actes populars i religiosos, plenament agermanats i ben arrelats, són testimoni de la devoció al seu Patró Sant Magí que es manté viva en el cor dels tarragonins, com ho diu una de les estrofes del goig:

*La ciutat de Tarragona
vostres prodigis admira
que experimenta cada dia,
tenint fe en vostra persona;
ja tota la gent pregona
que sou Sant miraculós.
Oiu el qui en Vós confia
Sant Magí molt gloriós.*

Els educats a l'antiga

Quasi sempre, quan es diu d'algué que està educat a l'antiga es vol significar que és inútil intentar d'entendre-s'hi, perquè és un vell qui se li ha parat el rellotge, que no està al dia, que és incapaç d'evolucionar al ritme del temps i que té idees fixades per sempre. Estic convençut que, més de quatre vegades, ho encerten "els joves" escandalitzats, i que tenen raó quan lamenten la incomprensió que aquells "educats a l'antiga" exhibeixen, i que s'hi enfadin.

Des que el món és món, la natura, els llenguatges, els costums, tot, tot canvia, tot evoluciona, i qui volgués impedir-ho perdria el temps, ja que el canvi és ineludible. Es pot retardar, com es pot activar, però a la curta o a la llarga l'evolució s'imposa inevitablement.

Tanmateix, no tot és negatiu, en les persones de qui es diu que són educades a l'antiga. La majoria dels canvis intentats no obtenen la bona acollida o només l'obtenen en una molt petita part, i en aquests casos és bona la resistència a canviar, la fidelitat al sistema anterior. És a dir, que aquests vells repatanis, tot sovint tenen el mèrit d'impedir que es facin disbarats, en frenar uns impulsos esbojarrats i inconscients. I, sobretot, hi ha uns aspectes molt positius en els educats a l'antiga, que és quan no es tracta d'un criteri

obtus i ignorant incapaç de comprendre la marxa de la història, sinó que en realitat es tracta d'una fidelitat a uns principis inalterables perquè estan situats en el terreny de la moral i de la justícia.

Em sembla ben clar que, a vegades, s'imposen, en la vida dels pobles, uns canvis de costums que obtenen un gran èxit en ser adoptats per una gran quantitat de gent, potser per una majoria, però que passat un temps tot torna a funcionar com abans, es torna als principis remots. I potser s'hi pot tornar gràcies a l'actitud rebel dels "vells educats a l'antiga" que han mantingut la flama orientadora contra corrent, i no han cedit a les facilitats temptadores de les innovacions, generalment perquè, cedir-hi, hauria significat una traïció a les seves fermes conviccions, als seus principis.

Crec que és hora, doncs, després de tanta crítica; d'entonar una lloança d'agraïment a aquells "vells educats a l'antiga", i demanar-los que no es rendeixin, que no canviïn, que es mantinguin fidels a aquests nobles principis, a aquests valors fonamentals que foren d'ahir, i que han d'ésser d'avui i de sempre, i que quan canvien, malament rai!

ANTONI MUNNÉ i TOMÀS

El Dr. Pere Batlle i Huguet, ha mort

Després de seixanta anys de sacerdoci, mossèn Pere Batlle, ha pujat a la casa del Pare. En la seva joventut exercí el ministeri apostòlic en diverses parròquies de l'arquebisbat, si bé bona part de la seva activitat la dedicà a la docència, a la recerca i a la investigació.

Doctor en Arqueologia i Paleografia, especialista en Epigrafia romana, fou nomenat membre de l'Acadèmia de la Història de Madrid, de l'Institut Germànic d'Arqueologia, de la Societat d'Estudis Portuguesos i de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts.

Canonge, per oposició, de la Santa Església Catedral M. i P., participà en les tasques capitulars fins a darrera hora. Degà de la Junta de l'Hospital de St. Pau i Sta. Tecla des de l'any 1955, prefecte de la Congregació de la Puríssima Sang

durant 33 anys. Professor de Religió i Director de l'Escola Normal del Magisteri de l'any 1951 al 1968.

Treballador incansable i home de gran vàlua, publicà llibres i treballs en revistes científiques. Fou Comissari d'excavacions del 1947 al 1965. Conservador del Museu Arqueològic durant nou anys i Director del Museu Diocesà. President honorari de la R. Societat Arqueològica Tarraconesa i Director del seu butlletí. Conseller de l'Institut d'Estudis Tarragonins "Ramon Berenguer IV" i guardonat recentment, per la Generalitat de Catalunya amb la Medalla de Sant Jordi en reconeixement a la tasca realitzada.

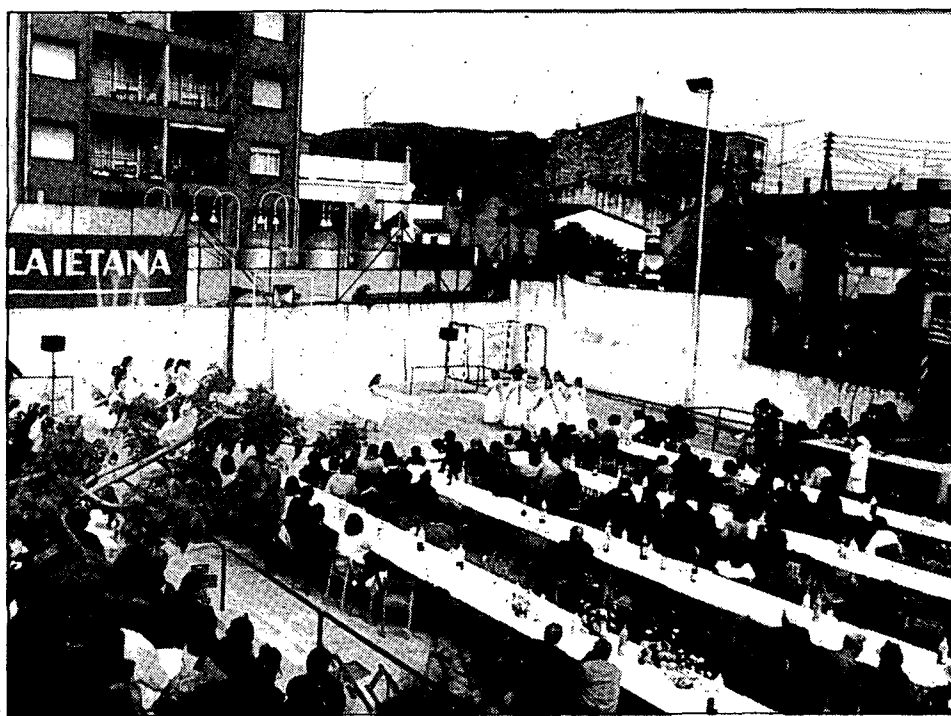
A part de les activitats científiques i d'investigació enumerades, volem destacar, que durant quaranta anys es

dedicà plenament a mantenir i fomentar la devoció al Copatró de Tarragona Sant Magí, regentant la seva Capella del Portal del Carro i dirigint la Confraria. Home puntual i complidor, de bon tracte i senzill, fidel al seu hàbit talar, presidí tots els diumenges i festes —d'aquest llarg període— les celebracions eucarístiques a la Capella on assistia tot el veïnat i gran nombre de devots, que escoltaven amb atenció la seva predicació molt característica, sempre planera i entenedora, amb un resum final d'aplicació pràctica.

Nasqué a Reus l'any 1907, al caliu d'una llar humil. Fou el gran de cinc germans, dos d'ells també religiosos.

Que el Senyor el tingui a la glòria.

FRANCESC MAGAROLAS

La trobada de malalts i minusvàlids d'Argentona: una jornada de fe comunitària i de germanor

ARGENTONA.- Recentment, a la nostra parròquia celebrarem la 1ª Trobada de Malalts i Minusvàlids a Argentona.

Va ser una diada plena d'amor, amb una gran fe; la nostra comunitat va viure unes hores plenes de germanor. Els patis del nostre estimat Centre Parroquial acollí més de 400 persones.

La programació dels actes va ser molt variada: al matí, a les 10, arribada de malalts i acompanyants dels pobles de les rodalies, a les 11, missa a l'aire lliure en la qual tots celebrarem l'Eucaristia amb fervor, els nostres joves contribuïren a l'acte cantant a la missa

acompanyats de guitarres. Acabada la celebració tinguérem convivència tots plegats, sardanes, ballada de gegants, dinar de germanor, fi de festa musical i comiat amb l'hora dels adéus.

En aquesta diada ens acompanyaren la presidenta i membres de l'Hospitalitat de Ntra. Sra. de Lourdes, de Barcelona, que dona suport a aquesta festa.

Donem gràcies a Déu i a la Verge Maria per la fe que ens dona cada any en el pelegrinatge a Lourdes; és així com ha sortit aquestes immenses ganes de treballar per als nostres germans malalts. Déu sigui lloat.

Mossèn Saperas, somriure i lleialtat

Vaig conèixer el benvolgut mossèn Saperas perquè vaig tenir l'oportunitat de treballar alguns anys al seu costat. Va ser un gran rector —aquí en diem "párroco"— de la Mare de Déu de Betlem, a la barceloníssima Rambla.

Si alguna cosa sorprenia gràtament en el coneixement i tracte d'aquest sacerdot exemplar amb els seus feligresos, eren la senzillesa i delicadesa amb què atenia a tothom, tant en necessitats greus i urgents com en petites preocupacions. El recordo sempre en continu moviment, avançant incansablement d'una part a l'altra del recinte sacre, fent-se present en moltes famílies del seu entorn... Només quan, amb paciència gairebé infinita, s'asseia al confessional, se'l veia assossegat i tranquil.

El meu servei sacerdotal a la parròquia de Betlem en els anys 1968 a 1972, es reduïa pràcticament al matí del diumenge i dies festius que celebrava l'Eucaristia, predicava l'homília i confessava unes hores allí, davant el confessional del Senyor Rector. Ell, en canvi, dedicava el matí, la tarda i els dies de la setmana, als qui estimava i per als qui vivia. Si sortia un moment per anar a casa seva, per alguna necessitat se'l reclamava de seguida a l'església i s'incorporava al seu lloc de treball sense fer soroll. Mossèn Saperas va saber servir a tothom tal com serveix el Bon Pastor, amb amor i per amor. Amb autoritat ja que mai l'ascendent que tenia sobre els seus "fills" fou un obstacle o

inconvenient per ajudar els petits i grans, rics i pobres.

Sé que s'han escrit recentment d'ell, a Catalunya Cristiana aquestes paraules: "sabem del seu gran amor, el seu testimoni, el seu martiri per la lleialtat a l'Església". Les subscripcions totalment i si hagués d'escollir una paraula que resumís la seva trajectòria sacerdotal a Sant Joan de Gràcia, Collbató, Hostalets de Pierola, Sant Pançraç i últimament la Mare de Déu de Betlem, de Barcelona, escolliria aquesta: **lleialtat**. Lleialtat, que és sinònim de fidelitat. "lleial —llegim en el Diccionari d'ús de l'espanyol, de Maria Moliner— s'aplica a la persona incaaç de cometre falsedats, d'enganyar o de traïr, així com a les seves paraules o actes" (Madrid 1990, II, 230). Per al de la Reial Acadèmia de la Llengua, lleialtat és "el compliment d'allò que exigeixen les lleis de la fidelitat i les de l'honor i honradesa" (Madrid 1989, II, 818). Una i l'altra acceptació de la paraula és aplicable a mossèn Saperas. Fou sempre allionadora la seva lleialtat a Déu, que el va adornar amb dons poc comuns de naturalesa i gràcia; a l'Església, considerada sempre per ell i predicada com a mare bona, malgrat les deficiències múltiples dels seus fills; al seu Prelat —ja fos el Dr. Modrego, Don Marcelo o el cardenal Jubany—. Varem veure com els va estimar sempre amb exemplaritat i com va col·laborar amb ells esplèndidament; i a cada un dels seus fills, especialment els més necessitats. Hi acudien amb tota confiança i hi troba-

ven una mà oberta, si més no les dues...

L'Associació d'Oficinistes, tan vinculada a la seva persona, també va trobar en mossèn Saperas un suport i un estímul, una orientació i una guia, un mestre.

Se sentia pecador, com tothom però al mateix temps fill de Maria, Mare de Déu a Betlem. Per això va saber fer-se petit, malgrat els seus anys, i que repetís tot sovint a la Senyora: Sóc fill teu. Fixa't, abans que res, en el meu cor que t'estima entranyablement!

Uns dies abans d'incorporar-se Don Marcelo González a la seva nova diòcesi de Toledo i essent encara Administrador Apostòlic de Barcelona, va celebrar a la parròquia de la Mare de Déu de Betlem el seu últim Nadal amb una Eucaristia participada i sentida, evocadora, compromesa... Mossèn Saperas va voler que no manqués al Prelat un formós pessebre, obsequi de l'Associació de pessebristes de la ciutat comtal, amb figures del misteri diminutes, però primorosament aconseguides. És el naixement que col·loquem en el menjador cada any des de llavors. Té una lluminositat perfectament aconseguida. I un horitzó immens, el d'arreu del món; sobre el qual va brillar el 24 de desembre l'Estrella de la nostra salvació...

Davant aquest "pessebre" canta també Nadal, el somriure contagiós de mossèn Saperas, l'estimat mossèn Ramon, que somriu ja des del cel des del passat 13 de març...

RAFAEL PALMERO RAMOS
Bisbe auxiliar i Vicari general de Toledo

FINESTRAL DE LA CARITAT

Diferències socials

BARCELONA.- Les diferències socials que es donen avui i aquí són molt grans. Mentre uns es poden permetre fins i tot de malgastar, altres amb greus problemes afegits de salut, cultura i laborals, només poden subsistir demanant ajuda.

157.- Mare soltera té una filla disminuïda d'11 anys, amb una pensió de minusvalia de 3.000 ptes/mes. La mare fa feines de neteja. S'ha endarrerit en el pagament de l'escola especialitzada. Necessita 42.000 ptes.

158.- Anciana només ingressa 21.000 ptes mensuals. Demana ajuda per comprar una rentadora perquè ja no pot fer servir la que tenia. Li falten 20.000 ptes.

159.- Esposa separada. Té set fills. El gran treballa com a aprenent però els seus ingressos són mínims. S'ha endarrerit en el pagament d'aigua i llum. Necessita 35.000 ptes.

160.- Senyora de 66 anys. S'ha quedat viuda després d'una llarga malaltia del marit. Mentre espera la pensió de viduitat necessita ajuda per a subsistència. Calen 20.000 ptes.

161.- Matrimoni amb dos fills en edat escolar. El pare segueix tractament per malaltia alcohòlica. No tenen ingressos. Per a aliments, 45.000 ptes.

162.- Esposa separada. Té una filla de 17 anys que està embarassada i dos fills petits. Els seus ingressos no cobreixen les necessitats bàsiques. Per a ajuda aliments i deutes de lloguer, 136.400 ptes.

163.- Mare soltera amb un fill petit. Té una feina temporal i guanya 48.000 ptes/mes. Per canvi en l'horari laboral necessita un "cangur". Li calen 25.000 ptes.

164.- Matrimoni jove amb dos fills. El marit està a l'atur i sense subsidi. La seva salut no li permet fer treball d'esforç físic. Els han acollit uns familiars. Per a ajuda aliments, 40.000 ptes.

165.- Pare de família amb dos fills drogaaddictes. Un d'ells, separat, viu amb dos fills en el domicili patern. El cap de família demana ajuda per a aliments. Són 50.000 ptes.

166.- Esposa separada viu amb la seva mare anciana i dos fills petits. Els únics ingressos són la pensió de l'anciana. Per a ajuda aliments, 20.000 ptes.

167.- Matrimoni amb un fill de 5 anys. No els van renovar el contracte de lloguer del pis. Ara n'han trobat un altre adequat a les seves possibilitats, però els falta per a contracte i dipòsit 70.000 ptes.

168.- Pare de família nombrosa treballa de cambrer amb contracte temporal. Tots els fills són menors. Deu diversos mesos de lloguer. Urgeixen 40.000 ptes.

1/15.- Esposa abandonada amb tres fills petits. Els veïns l'ajuden amb aliments. Per a subsistència urgeixen 60.000 ptes.

2/15.- Mare de família amb un fill en edat escolar. El marit és a la presó. Deu tres mesos de lloguer. Li calen 40.000 ptes.

3/15.- Peó en atur. Els únics ingressos provenen de neteges que fa l'esposa. Una filla necessita un tractament odontològic que no poden afrontar. Demanen 33.000 ptes.

4/15.- Peó agrícola per compte d'altri. Demana ajuda per comprar una nevera. Li falten 18.250 ptes.

NOTA: Tots els donatius envieu-los a: CARITAS DIOCESANA - Plaça Nova, 1 - 08002 BARCELONA - Tel. 301 35 50.

SOLSONA

50 anys de les Sagramentàries al Berguedà

BERGA.— "L'any 1940 arribaren a Berga, procedents del convent de Vic, cinc Adoratrius Perpètues. Feia molt poc que havia acabat la guerra. Venien amb les mans buides, prescindint del més imprescindible. Sense res de res, sols amb el cor posat en Déu i el desig de donar culte a Jesús Sagramentat. Fa 50 anys! Aquí som i aquí volem continuar, sempre al servei de l'Església i de Berga, ciutat que ha sabut valorar la nostra missió de dedicació total a la pregària íntima i silenciosa. Volem donar-vos gràcies a tots. Gràcies perquè sempre hem trobat el vostre suport, la vostra espiritual i també material ajuda, el vostre afecte i la bona acollida. Volem romandre entre vosaltres, ja que la pregària i el sacrifici continuen essent les arrels que fecunden l'Església. Per això la nostra missió de pau, quietud i assossegament vol seguir a prop vostre, en un culte mai no interromput, de nit i de dia, a Jesús Sagramentat. La festa commemorativa fa poc celebrada, precedida d'uns dies de predicació per mossèn Xavier Claramunt, rector de la parròquia, fou presidida per monsenyor Antoni Deig, bisbe, i animada per l'Orfeó Berguedà. Germanes, gràcies i per molts anys pugueu venerar en bé de Berga i comarca la custòdia de la Patum.

URGELL

Una nova imatge de la Mare de Déu presideix altre cop l'església de Covet

La "Catedral de la Conca" ja torna a tenir "Mestressa"

COVET.— Una nova imatge de la Mare de Déu de Covet presideix altre cop l'església de la parròquia del Pallars Jussà. La imatge, una talla en fusta, és una reproducció fidel i artística de l'original, exposada al Museu d'Art de Catalunya, i ha estat oferta per l'Associació Amics de Covet.

La benedicció i entronització de la nova imatge va realitzar-se el dia 27 de maig en el marc d'una festa popular. Ramon Vilardell, Vicari General, beneí la imatge i, amb Antoni Tort, rector de la parròquia, presidiren l'Eucaristia. La Coral d'Isona solemnitzà l'acte litúrgic i a continuació oferí una cantada a tots els assistents.

La imatge de la Mare de Déu de Covet, d'estil romànic, es distingeix pel vel que li cau des de la corona per ambdós costats de la faç i és peculiar també la profusió dels colors en la ornamentació. Aquesta policromia abundant i virolada acredita l'origen popular de la imatge. La seva reproducció, que presideix l'església de Covet, té certament els seus valors artístics, però sobretot satisfà un vell desig dels devots zelosos en recuperar almenys

una còpia de la seva Mare de Déu. El temple romànic de Covet, pels seus valors arquitectònics anomenat la "Catedral de la Conca", configura el marc més idoni i digne per a la talla. El 1989, l'Associació Amics de Covet ja va promoure la restauració del monument; la casa ara ben arranjada torna a tenir Mestressa.

El Govern colombià ha condecorat un missioner d'Urgell

LA SEU D'URGELL.— El Govern de Colòmbia ha condecorat el prevere Sebastià Bonjorn, del bisbat d'Urgell, amb la Medalla "Simón Bolívar" en reconeixement dels mèrits del missioner català en el camp de l'ensenyament i formació de la joventut d'un dels barris més pobres de Bogotà. El Ministre d'Educació imposà personalment al missioner la distinció més alta que concedeix el seu departament.

El Govern colombià ha volgut reconèixer oficialment el treball de Sebastià Bonjorn en el camp de l'educació de la joventut. Al barri del Carmen i

parròquia de la Sagrada Família el missioner ha fundat el "Instituto Tecnológico del Sur", centre de formació amb una matrícula de sis mil alumnes. A part de l'ensenyament elemental i mitjà, al centre s'hi formen professionals tècnics. Ja l'any 1985 el Govern colombià havia concedit una distinció al fundador i director del centre educatiu.

Sebastià Bonjorn ha volgut dedicar la distinció rebuda a la seva "bona mare que va ser una gran mestra a la petita escola de la llar", al Bisbe d'Urgell i als seus antics professors del Seminari diocesà. Sebastià Bonjorn va néixer a Vallverd d'Urgell el 1928, va ser consagrat prevere el 1951 i marxà a Colòmbia el 1954.

A.M.

IMPROMPTU

La llengua castellana, en perill?

El senyor Gregorio Salvador, membre il·lustre de la Reial Acadèmia Espanyola de la Llengua, s'ha despenjat durant el curs d'estiu de la UIMP (Iniversidad Internacional Menéndez Pelayo), amb una alarma sobre els perills que assetgen la llengua castellana (ells en diuen "espanyola" monopolitzant tots els drets lingüístics), pronosticant que dintre quaranta anys no es parlarà castellà a Catalunya, vista la política lingüística discriminatòria de la Generalitat, molt més dura, segons ell, que la de la dictadura franquista... amb el català.

En canvi, aquí, a Catalunya, hi ha opinions diametralment oposades, en el sentit que la llengua catalana està condemnada a la intimitat dels catalans, perquè el castellà domina en la majoria de sectors.

No cal dir que sóc un devot de la llengua que vaig aprendre de la meva mare. Encara que també accepto gairebé com a pròpia el castellà, malgrat totes les facilitats que ha tingut, començant per la obligatorietat. Però sempre resta en mi el sentiment que el castellà ens ha estat imposat, i no s'obliden les vexacions a les que se'ns ha sotmès en nom de la unitat de la llengua, per no parlar d'altra mena d'unitat.

Els catalans mai no hem dit a un castellà "que parli en cristià". Els catalans, ara que podem, aprenem gramàtica catalana. I també aprenem la castellana. Considerem que no ens és sobrer.

Penso que els catalans som generosos amb els castellans que fa vint anys que viuen a Catalunya i ni parlen català, ni l'entenen, segons diuen, i nosaltres els parlem gentilment en la seva llengua. Em penso que aquesta generositat ens perjudica i que hauríem de ser més exigents. No em sabria pas gens de greu que un dia el senyor Gregorio Salvador, de la Reial Acadèmia de la Llengua, tingués raó en la seva alarma.

ORIOL CAMPS

CARTA DOMINICAL

El gran marginat (II)

Si en la manera de centrar-se de l'home en si mateix —de què parlàvem en la nostra carta anterior— fos una interiorització, aquesta el portaria a l'Esperit, a la consciència de fill. Se centraria, en definitiva, no tant en si, com en el Déu que li és més íntim que la seva pròpia consciència. Però no és això el que passa, sinó que l'home es constitueix en centre del món, de la moral, dels valors, sense reconèixer res més superior a ell que el sobrepassi, el centri i que li doni sentit, sense sondejar l'interior de la seva pròpia consciència.

Realitza l'obra que Déu volia —dominar la terra—, però oblidant-se de Déu. Això el porta a una situació ambigua: d'una part domina la creació, mitjançant l'aplicació de la tècnica, fruit de la seva intel·ligència; de l'altra, és posseït per la seva pròpia obra, es fa esclau de la tècnica.

Com que és incapaç d'interiorització i de contemplació, és conduït a l'activisme desbordant i, per fi, a la incultura; això és evident entre altres coses en l'esquizofrènia de la jerarquia de valors, que va derruïnt tot equilibri.

És la trista ironia de l'home ordenador de tot, menys de si mateix; àrbitre de tot, però insegur d'ell.

Ara s'insisteix molt en el caràcter relacional de la persona, però s'ofega la més fonamental relació de l'home: la relació amb Déu. Relació que és filial des que el Fill de Déu encarnat ha donat plenitud de valor al projecte diví de construir una humanitat filial. La persona del Fill ha comunicat la seva relació filial a la humanitat que ha assumit. La naturalesa humana de Jesús li ha donat un rostre plenament filial. No es tracta que l'home hagi de construir la seva relació bàsica —la filiació divina— sinó que n'hi ha prou que la reconegui i que obri en conseqüència.

Jesús ha posat la realitat filial que li és pròpia com a fonament de l'existència profunda dels homes. Aquests no poden prescindir d'aquella sense destruir la seva pròpia identitat, perquè la humanitat ha estat recreada, ja que li ha estat conferida una nova realitat que l'adreça envers el Pare.

Aquesta és la tasca de tot home: anar realitzant en si mateix la imatge del Fill, cosa que el situa, alhora, en una realitat doble i important: com a fill del Pare Déu i com a germà dels homes, amb les conseqüències i els compromisos que ambdues coses comporten.

RICARD M., arquebisbe de Barcelona

Els Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi en van organitzar l'estada

Vint joves de l'URSS obliden el drama de Txernòbyl fent vacances a Catalunya

Aquest estiu han visitat Catalunya una vintena de nois i noies de l'URSS, habitants de la regió de Minsk —a la República de Bielorússia— on es van patir l'abril del 1986 les conseqüències de l'accident nuclear de Txernòbyl. Els joves soviètics van venir sota el patrocini de la UNESCO amb la finalitat de passar un mes de vacances en companyia de nois i noies de l'agrupament escolta dels Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, dels Lluïsos de Gràcia. Aquest moviment de l'escoltisme català es va encarregar d'organitzar l'estada dels joves de l'URSS al Principat, dins el marc d'una iniciativa internacional que ha repartit entre quinze països d'arreu del món més d'un miler de joves soviètics propers a la zona de la catàstrofe nuclear.

La iniciativa de les estades a països estrangers va sorgir del mateix govern soviètic, el qual, mitjançant el Fons Soviètic per a la Infància (FSI) —entitat que s'ocupa de l'educació i el suport dels nens orfes o amb problemes—, va contactar la UNESCO per exposar-li el seu projecte de proporcionar un mes de vacances lluny del territori soviètic a un miler de nens de la regió de Minsk. L'objectiu va ser permetre que aquests nois, entre tretze i quinze anys, poguessin sortir uns quants dies del difícil context social en què viuen. "Aleshores la UNESCO va connectar amb les Associacions Escoltes Europees i l'Agrupament Mundial Escolta —explica Mireia Franch, responsable de Re-

lacions dels Minyons Escoltes—, els quals, per la seva banda, fan una convocatòria als agrupaments escoltes de tots els països per veure amb quins poden contar per acollir aquests nois i noies de Txernòbyl." D'aquesta manera, la Kolia, el Mikel, la Tania, la Nadia, la Galia i quinze adolescents més —tots ells rossos, anèmics i amb els ulls ben blaus, com correspon als veritables eslaus— van començar la seva fugida de l'entorn problemàtic en què es mouen per venir a parar, en el seu cas, al nostre país. D'altres centenars de compatriotes seus s'escamparien per altres bandes, com ells.

"Inicialment, un cop se'ns va comunicar l'acció —segueix recordant Mireia Franch— nosaltres ens vam posar en contacte amb diversos agrupaments de casa nostra per veure quins estaven interessats i disposats a acollir-los. Sempre teníem present que l'estructura de l'estada ja ens venia una mica assenyalada: ens van dir que s'havia de fer una acollida en famílies, una estada conjunta en campaments, etc.". Els nois bielorussos, només van arribar a Barcelona, ja tenien assignada una família, amb la qual van viure els primers quatre dies. Després marxarem cap a un campament a la Vall de Boí, amb dues unitats de rangers de l'Agrupament Escolta Lluïsos de Gràcia, de Barcelona. Els nois estigueren al campament uns dies i tornaren amb les famílies a Barcelona. Finalment, varen fer una estada

conjunta amb l'Agrupament Escolta "Terra Plana", de Belianes, a l'Urgell. A més d'això, els minyons forasters han pogut fer visites als estudis de TV3 i a les instal·lacions olímpiques, s'han passejat per Barcelona i —amb molta il·lusió— s'han pogut banyar a piscines i a les aigües mediterrànies.

Nois de caràcter reservat

Segons sembla, l'estada es va haver de muntar "amb un procés d'urgència, diu la responsable de Relacions dels Minyons Escoltes, ja que quan es va saber la resposta afirmativa dels diferents països ja estàvem a les acaballes de maig i fins a inicis de juny no es va saber de manera definitiva. Per tant, ens vam trobar solament amb un mes per organitzar l'acollida." La recerca dels mitjans materials per poder realitzar l'estada no va ser senzill, però això només va representar "la primera part, ironitza Mireia Franch. El procés de buscar diners i tot el necessari perquè els nois s'hi poguessin estar d'una manera digna, es va haver de realitzar sobre la marxa, un cop els nois ja eren aquí". Així recorda com, "24 hores abans de marxar de campaments, ens vam adonar que totes les espadnyes que portaven ja s'havien rebenat i vam haver d'anar corre-cuita a buscar espadnyes per a tothom."

Amb tot, l'estada dels nois russos s'ha pogut realitzar gràcies als ajuts rebuts de diverses entitats,

com la Direcció General de Jovenutut i l'Ajuntament de Barcelona. Cal esmentar que la fundació suïssa Pro Víctimes va finançar en part el projecte, juntament amb el govern soviètic. "Malgrat això, comenta Mireia Franch, nosaltres vam fer càlculs i vam veure que amb 480 francs suïssos per noi —unes 34.000 pessetes, que era l'ajut atorgat per Pro Víctimes— no en teníem prou per mantenir-los tot un mes fent tot el que volíem que fessin." Així, doncs, els Escoltes Catalans van haver de fer un esforç addicional per poder acollir els joves soviètics.

Ben segur que un dels aspectes "que més ha cridat l'atenció dels joves russos, segons ens comenta la responsable de Relacions dels Escoltes Catalans, va ser la verietat i l'abundor dels aparadors que veien quan passejaven per Barcelona. Semblava com si no haguessin vist mai la majoria de les coses que s'hi exposaven." També durant l'estada en famílies, amb aquelles que tenien ordinador o vídeo, els soviètics quedaven embadalits davant aquests estris. "Jo suposo que són objectes que no han tocat mai, conclou Mireia Franch, ja que amb els ordinadors estaven realment al·lucinats."

Es cert, però, que tot i endevinar les seves reaccions davant alguns trets de la nostra cultura, una de les característiques més clarament pròpies dels joves russos va ser la seva impenetrabilitat: "Les reaccions dels joves van ser molt difícils d'esbrinar —recorda Mireia

Franch—. Eren molt poc expressius. D'entrada no eren ni efusius, ni extrovertits, i, per altra banda, semblava com si tot el que els feien s'ho esperessin." Els joves Escoltes Catalans van topar, encara, amb un altre problema comunicatiu: la diferència de parla. Els Escoltes Catalans només disposaven d'una jove traductora, Eugènia, que és filla de mare russa, i del monitor rus que acompanyava el grup, Constantin, que parlava un castellà perfecte. Tots dos van haver de multiplicar-se per poder traduir les impressions dels vint soviètics.

L'ombra de Texnòbyl

Sembla ahir, i ja fa quatre anys. La nit del 25 al 26 d'abril del 1986, Txernòbyl, un complex nuclear situat a uns sis-cents quilòmetres de Moscou, dins la República d'Ucraïna, va protagonitzar una de les catàstrofes més impressionants del nostre temps: una forta explosió al reactor número quatre va obrir el pas a fuites radioactives i a l'expulsió de residus sòlids. Vint-i-set persones van morir immediatament, xifra aquesta que quedà com la d'afectats oficials segons el govern rus. La paraula oficial aquí cobra un doble sentit, ja que tothom sap que els afectats per la tragèdia són incalculables. La catàstrofe va ocasionar a la regió un èxode important de famílies —moltes d'elles, abans de la desgràcia, vivien ja amb pocs recur-

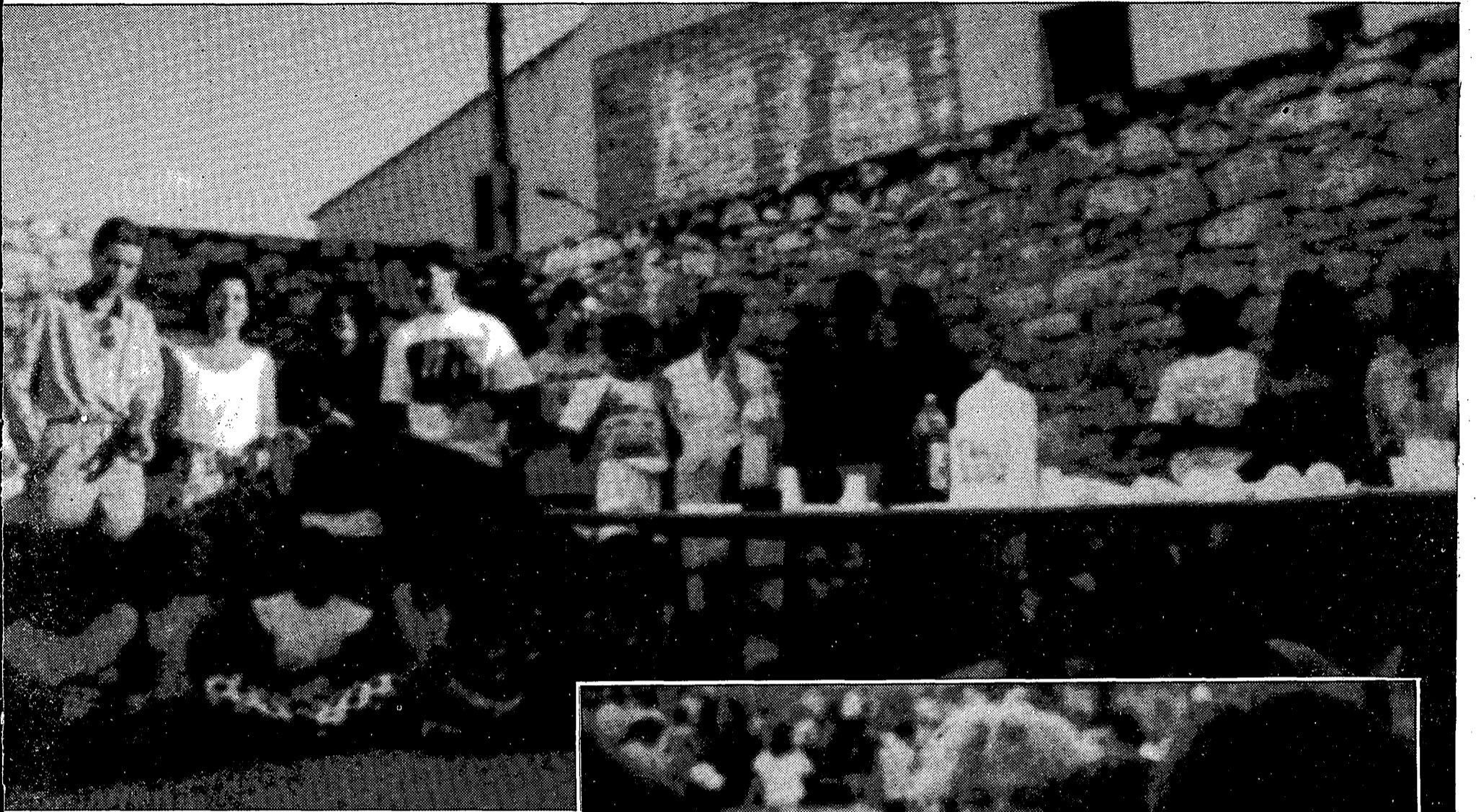
Domingos s'ha adaptat perfectament i en poc temps al ritme de vida de Mataró.

Domingos, un nen africà integrat a la vida de Mataró

Domingos és un nen africà de 10 anys. Corre avui pel parc jugant amb els altres nens; tots el criden: "Domingos passa la pilota"; "Vine a gronxar-te, Domingos..." S'expressa en català i en castellà amb tota naturalitat. Va a catequesi i a l'església els diu-

menges. A vegades ajuda a l'altar, com a escolanet. La darrera Pasqua va rebre el Baptisme —després de dos anys de catecumenat— amb l'altre company de raça, més gran que ell, que es diu Vensan.

En veure'l tan integrat, es fa

Malgrat el problema de la llengua, el clima de convivència va ser excel·lent.

os— que encara va malmetre més la situació econòmica i l'estabilitat d'un gran nombre de famílies russes. Arran d'aquesta conjuntura social —filla de Txernòbyl— va néixer la iniciativa del Fons Soviètic per a la Infància d'apartar, encara que només fos un mes, els joves i adolescents afectats d'aquest dur entorn.

“I no obstant això, explica la responsable de Relacions dels Minyons Escoltes, una cosa que diuen ells mateixos quan els ho preguntes és que ells, oficialment, no són pas afectats. Això sí, sempre posem pel mig la paraula oficial, i no hi ha qui els tregui d'aquí.” Convé considerar que a Txernòbyl només han mort vint-i-set persones, i més no oficialment, i dona la coincidència que cap d'aquestes vint-i-set no era familiar d'aquests nens. Malgrat tot, Mireia Franch creu que “indirectament sí que n'estan, d'afectats, perquè són

d'una regió molt propera a Txernòbyl, on el núvol radioactiu va arribar, i suposo que hi va arribar amb potència. No obstant això, cap d'ells no pateix cap mena de deficiència física.” Ara bé, els joves pateixen problemàtiques diverses: “N'hi ha que són orfes, d'altres són adoptats o amb els pares alcohòlics. Tots tenen problemes socials greus.” Aquesta iniciativa ha permès als joves soviètics d'oblidar-se uns quants dies del difícil context social en què es veuen abocats a viure.

Valorar l'acollida

Just en finalitzar l'estada, i fent una valoració de l'intercanvi, la cap de relacions dels Escoltes Catalans ens deia que “aquesta mena d'accions serveixen per sensibilitzar una mica més el nostre col·lectiu i per no quedar-nos tan tancats a

Els joves de l'URSS s'han emportat un bon record de Catalunya.

casa. Això no vol dir que la nostra acció social hagi de ser sempre tan espectacular com aquesta; cal incitar els agrupaments escoltes a compartir i solidaritzar-se amb les realitats del quart món que hi ha ben a prop, al costat de casa. No cal que de totes les accions es faci una publicitat com la que ha tingut aquesta, reflexionava Mireia Franch, però potser gràcies a accions d'aquesta mena, la gent

s'engresca a dur a terme l'altra mena d'acció social”. Una acció més fosca, però potser també més necessària.

On potser seria necessària de debò —suposant que fos possible— aquesta tasca és a la regió de Bielorússia, cap on van tornar els visitants russos. I mentre la Kolia, el Mikel, la Tania, la Nadia, la Galia i els seus companys d'estada se'n tornen altre cop cap al seu difícil i ha-

bitual entorn, els nois i noies i els responsables dels Minyons Escoltes que els han tractat al llarg de l'acollida encara comparteixen i gaudeixen de la petjada que l'experiència els ha deixat. “Tant de bo que més endavant es pogués repetir”, resum la Mireia Franch. Va ser, sens dubte, una experiència que cal repetir.

DAVID VIDAL i CASTELL

diffícil creure que Domingos arribés del seu país, Guinea Bissau, fa tan sols dos anys; l'abril de 1988. ¡Qui l'ha vist i qui el veu!

Recordo com si fos avui la tarda en què el seu pare Aliu me'l va presentar per primera vegada. Va venir al despatx parroquial: “Aquest és el meu fill Domingos. Com que la seva mare no ha pogut venir, perquè té cura de l'àvia malalta, l'he portat perquè vagi a escola i aprengui”. Quina cara d'espant feia el pobre noi! Jo li parlava i no reaccionava, ja que no entenia res. A Bissau, a més del difícil idioma dels manjac (raça a la qual pertany tota la família de Domingos), es parla el criol, que és una degeneració del portuguès, llengua

dels antics colons d'aquell país. Vaig ver un esforç d'imaginació i li vaig dir: “Ninu bunitu”. Ell va obrir els seus ulls blancs i em digué: “No”. Quantes vegades ha recordat aquesta primera trobada!

Període d'adaptació

Vam haver d'improvisar una sèrie d'ajudes ja que el problema era important. Aliu viu amb altres companys de raça. Tots ells deixen el pis a les 6 per començar la seva feina al camp a les 7 del matí, i no tornen a casa fins a les 7 de la tarda. ¿Qui tindria cura del petit? Una família es va oferir per acollir-lo a casa, on el seu pare el de-

xava camí de la feina; el posaven novament al llit fins a les 8, esmorzava i l'acompanyaven a l'escola; també dinava. A la sortida del col·legi, a les 5 de la tarda, una voluntària de Caritas el recollia i l'acompanyava —sempre pel mateix camí, perquè aprengué el recorregut— fins a la parròquia. Aquí en el Centre d'Acollida per a africans va començar a llegir i escriure, aprendre a resar (¡encara el recordo acompanyant molt seriós la creu amb una espelma que no se li apagà en tot el Via Crucis! ...i a les 8 el seu pare passava a recollir-lo per donar-li el sopar i posar-lo al llit.

Quin esforç d'adaptació, per un infant acostumat a viure a la selva, sense aigua corrent ni elec-

tricitat, només acompanyat de la seva mare i germans petits! Com jugava al començament a obrir i apagar els llums, prement una pila de vegades l'interruptor, i a veure rajar l'aigua obrint i tancant l'aixeta! Amb quina il·lusió demanava les claus per obrir i tancar les portes! ¡Quin ensurt va tenir el dia que li vaig ensenyar el gegant! Va caure al terra... i, en posar-me sota les faldilles i moure'l per descobrir-li el secret, com va xisclar pensant que era un monstre que el perseguia!

De mica en mica es va anar acostumant als nostres menjars. Al començament només volia arros i taronges. Després li va agradar el pa, els embotits, la xocolata... com els altres infants. Va

aprendre el perill dels cotxes, a respectar els semàfors.

Quantes coses ha après Domingos entre nosaltres! Quan hem après nosaltres també d'ell, els que l'hem ajudat a adaptar-se a persones, costums, aliments, ambients... tan diferents dels que havia viscut fins als seus vuit anys, quan el seu pare el va trasplantar entre nosaltres! Sobretot ens hem adonat que amb molta paciència les nostres persones grans ens han ensenyat moltes coses que avui ens semblen innates, i que només a elles les devem. En adonar-nos en els expressem el nostre agraïment.

IGNACIO MARQUÉS
Centre d'Acolliment per a Africans
Sant Pau - Mataró

CALENDARI

Diumenge, 26 d'agost. XXI del temps ordinari. La Mare de Déu de la Font de la Salut. Sta. Teresa de Jesús Jornet, vg. fundadora. St. Ceferí, p.mr. i Bt. Balduí, monjo. El sol surt a les 5.10 i es pon a les 18.34 -hora solar-. Festa major a Puigverd de Lleida i Saldes.
Dilluns, 27 d'agost. Sta. Mònica, vda. i St. Cesari, b. Festa major a Maldà i Sant Celoni.
Dimarts, 28 d'agost. Sts. Agustí, b. dr.; Hermetes i Pelagi màrtirs. Festa major a Vilanova d'Escornalbou.
Dimecres, 29 d'agost. Martiri de St. Joan Bta. Stes. Sabina, mr. i Verònica, vg. Festa major a Sant Climent Sescebes, Sant Hilari Sacalm, Vinaixa i Vinebre.
Dijous, 30 d'agost. Sts. Fèlix, pv-re. mr. i Sta. Gaudènci, vg. mr. Festa major a Alcarràs i Vilafranca del Penedès.
Divendres, 31 d'agost. Sts. Ramon Nonat, card. i Aristides, cfr. Festa major a Aitona i Sant Ramon del Portell.
Dissabte, 1 de setembre. La Mare de Déu de la Cinta. Sts. Lleir, b.; Gil, ab.; Llop, b. i Sta. Anna, prof. Festa major a Dosrius, el Figueró i Vilamaniscle.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

26 d'agost. Diumenge, XXI de durant l'any. Lectures: Primera Is 22,19-23; Salm 137; segona Rm 11,33-36; tercera Mt 16,13-20.
27 d'agost. Dilluns de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera 2Te 1,1-5.11b-12; Salm 95; segona Mt 23,13-22.
28 d'agost. Dimarts de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera 2Te 2,1-3a.14-17; Salm 95; segona Mt 23,23-26.
29 d'agost. Dimecres de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera 2Te 3,6-10.16-18; Salm 127; segona Mc 6,17-29.
30 d'agost. Dijous de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera 1C 1,1-9; Salm 144; segona Mt 24,42-51.
31 d'agost. Divendres de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: 1C 1,17-25; Salm 32; segona Mt 25,1-13.
1 de setembre. Dissabte de la setmana XXI de durant l'any. Lectures: Primera 1C 1,26-31; Salm 32; segona Mt 25,14-30.

Litúrgia de les Hores Setmana I
Diumenge XXI de durant l'any. Propi del temps.
Dilluns: Sta. Mònica. Memòria obligatòria.
Dimarts: St. Agustí, bisbe i doctor de l'Església. Memòria obligatòria.
Dimecres: El Martiri de St. Joan Baptista. Memòria obligatòria.
Dijous: De fèria.
Divendres: De fèria.
Dissabte: De fèria. Vespres I de demà.

D'ACÍ I D'ALLÀ

La nàusea i la rebel·lió

Sartre i Kierkegaard, el primer, ateu, el segon, cristià, voldrien una puresa absoluta en tot. Sartre, davant el món, sent, i fa sentir, nàusees. Kierkegaard, no veient puresa enlloc, es rebel·la contra el seu bisbe, l'Església i les institucions. Sartre, ateu, Kierkegaard, cristià, prenen una actitud pueril, no viril. Són com aquell infant que pica de peus i plora, perquè no pot abastar la lluna. No treballar per posar en ordre el món, sí que és mala fe.

PERE CAMPAS BONAY
 Monestir de L'Estany

Vetllem per la vida forestal

Quan el fong, malauradament, fa la seva presència als boscos, recordem apesarat el respecte que hi havia pels arbres. De petits, els pares i mestres ens infonien un gran amor a les plantes amb aquella diada, "Festa de l'arbre fruïter", que se celebrava a les viles i pobles de casa nostra.

Però no tant sols eren els arbres fruiters els homenatjats, ho eren tots, simbòlicament, des del pi a l'alzina, l'eucaliptus o la noguera.

El que passa és que tot i la presència de certs grups ecologistes o persones responsables de la vida forestal, no hi ha gaire consideració per al medi ambient que, a poc a poc, es degrada perillosament ja sigui per deixadesa col·lectiva o la pol·lució ambiental, sense posar esment a tot allò que pot comportar una pèrdua greu per la humanitat i la natura.

Són distints els agents que provoquen malvestat, com la crema —a voltes intencionada— dels boscos, les deixalles procedents de

certes indústries, etc, malgrat la cura de les autoritats que es preocupen per la prevenció i la vigilància oportunes.

Val a dir que el menyspreu vers arbres i boscos, és una clara demostració de desídia per part de persones poc assenyades en la seva formació humana. Plantar un arbre, veure'l créixer, estimar-lo, pressuposa pel qui ho fa, una actitud d'humil generositat, així com d'esperançada confiança en l'esdevenidor, donat que el ritme vital i humà és fet per centenars i centenars de generacions que se succeeixen al llarg del temps.

Un arbre tarda temps a créixer, oferint-nos a canvi la seva ombra, la seva bellesa, la fruita o

la seva fusta... Per què doncs, destruir-lo? De cada arbre plantat i respectat, en pot néixer una bona

convivència humana i una visió de futur, un temps que molts no podran veure, però que donarà la justa mesura d'unes persones que pensaren en l'esdevenidor.

La natura, és a dir, els arbres, els boscos, ens atorguen l'ombra i fins, més enllà, el caliu de la seva fusta, durant l'hivern a les llars de foc de les cases de muntanya. Gaudim d'aquell bé de Déu de flames que escalfen les mans glaçades dels qui ens apropem, agraits, a la fogaina amiga.

Lloem i agraim el Senyor per la summa bellesa de tota la creació. El bon pare sant Francesc ho fa en el seu "Càntic del germà Sol". En una de les seves estrofes diu:

*Lloat sigueu, Senyor,
 per madona la mare terra
 que ens nodreix i ens governa
 i lleva fruits i herbei
 i flors acolorides...*

PIETAT CAMPMAJÓ

DONAR A CONÈIXER CATALUNYA CRISTIANA ESTÀ A LES TEVES MANS

Catalunya Cristiana
 SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

Tu coneixes bé el setmanari CATALUNYA CRISTIANA. El seu rellevant contingut religiós agrupat per seccions, el seu àgil tractament d'actualitat, el seu format de premsa periòdica... Només has de fullejar-lo per adonar-te de l'inqüestionable valor que representa com a mitjà d'informació i cultura religioses. Està a les teves mans.

Però hi ha moltes persones que mai no l'han tingut a les seves mans, que ni tan sols n'han sentit parlar. Persones que per les seves creences i conviccions, sens dubte els interessaria llegir-lo, per poder-se informar i formar, per saber tot allò que passa referent a la religió.

Ara, donar a conèixer CATALUNYA CRISTIANA està a les teves mans. Per això només has de retallar la Sol·licitud de Subscripció i lliurar-la a alguna persona que estigui interessada a rebre el nostre setmanari. Encara millor si li ensenyes el periòdic sencer. D'aquesta manera et serà més fàcil convèncer-lo perquè s'hi subscrigui. Fins i tot, si coneixes les seves dades,

pots efectuar la subscripció tu mateix. Per la teva part seria un detall, un obsequi que segurament t'agradarien.

Sol·licitud de Subscripció a CATALUNYA CRISTIANA

Nom _____ Cognoms _____
 Adreça: _____ núm. _____
 Població _____ Districte Postal _____
 Província _____ Diòcesi _____

Desitjo rebre el setmanari en:
 Català Castellà

Faig pagament de:
 4.800 Ptes.: subscripció anual (52 nùms.) Mitjançant:
 2.500 Ptes.: subscripció semestral (26 nùms.) Xec barrat a nom de la Fundació CATALUNYA CRISTIANA
 Domiciliació Bancària segons les indicacions següents*:

Banc o Caixa _____ Agència _____
 Senyors: _____
 Els prego que amb càrrec al meu Compte o Llibreta núm. _____ atengueu el pagament dels rebuts que presentarà la FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA en concepte de subscripció al setmanari CATALUNYA CRISTIANA.
 _____ de _____ de 19____ Firma del titular del Compte o Llibreta
 X

* T'agraïrem que optéssis per aquesta modalitat ja que suposa per a nosaltres un considerable estalvi de temps i diners que dedicarem a una major difusió de CATALUNYA CRISTIANA.
 Per posar CATALUNYA CRISTIANA a les mans d'un amic cada setmana, retalla, emplena i envia aquesta sol·licitud a:
Fundació CATALUNYA CRISTIANA. València, 244 - 2º 08007 BARCELONA

Comunió eucarística freqüent (i II)

Continuant el tema de la comunió eucarística freqüent, i fins quotidiana, hi ha encara, en la perspectiva actual, tres pràctiques que criden l'atenció.

• ¿DOMINICAL O QUOTIDIANA?

En un moment determinat, ha semblat com si la importància objectiva de la missa dominical desplaçés el valor que té, en si mateixa, tota celebració eucarística. Algú ho ha formulat d'aquesta manera: val més abstenir-se de la missa quotidiana, per tal de donar a la missa dominical tot el relleu que es mereix. ¿Es cert això?

En la pràctica, com en tantes coses fruit d'ideologia més que de la realitat, això s'ha convertit en una relativització de la mateixa missa dominical. No és pas cert que quan els cristians freqüentaven més la missa diària això portés a una minusvaloració de la missa dominical. Mai no ha estat una bona pràctica la de treure coses per valorar-ne d'altres, i la mateixa reforma litúrgica ens ofereix prou exemples de com, quan ha estat entesa d'aquesta manera reductiva, ha portat a una aplicació estafeta del que es pretenia.

La missa dominical podrà adquirir un relleu més gran quan vagi acompanyada d'un tracte freqüent amb l'Eucaristia durant la setmana. Certament, això no significa pas una necessitat absoluta, que hagi d'angoixar els cristians. Em refereixo més aviat a les persones que, podent participar-hi, s'abstenen deliberadament de la missa quotidiana. I qui diu la missa quotidiana, diu —a un altre nivell, certament— l'adoració eucarística, la "visita al Santíssim" del llenguatge tradicional. La renovació litúrgica no dona cap motiu ni cap suport a una pràctica que allunyi els fidels d'una multiplicitat de contactes amb el sagrament de l'Eucaristia, i ho redueixi tot a la missa dominical. Sens dubte, la missa domini-

cal ha de ser clarament el centre polaritzador de la vida cristiana per tots els fidels.

• ¿QUANTES VEGADES?

Gairebé en contradicció amb l'absència de comunió freqüent, hom observa una mica pertot una desviació sobre el nombre de vegades que un cristià pot combregar.

Arran de la instrucció "Immense caritatis", de l'any 1973, i del canon 917 del Codi de Dret Canònic, alguns cristians s'han format la idea que era "normal" per a tot cristià combregar dues vegades al dia, o bé que ho era també combregar en cada missa a què assistissin. Això porta fàcilment a interpretacions molt subjectives, no pas d'acord amb el sentit mateix de l'Eucaristia.

La normativa que es va donar a la instrucció "Immense caritatis", i segons la qual s'ha d'interpretar el Codi, preveu que un fidel laic pot combregar una segona vegada quan, per una causa raonable, es troba que en un mateix dia participa a una segona celebració eucarística a més de l'habitual. És una aplicació, per als laics, de la normativa vigent per a les binacions dels sacerdots. També aquesta, en efecte, poden celebrar una segona missa quan hi ha un motiu de servei pastoral que ho demana. Cal notar, però, que el cas de les binacions és més comprensible, atès que es tracta de fer un servei a una comunitat, i no pas de respondre a una situació personal.

Exemples de situacions en què es pot donar un motiu per participar en una altra missa i combregar-hi serien, sobretot, les misses rituals: unes exèquies, un matrimoni, una ordenació... Com es comprèn, això està molt lluny d'una organització de la vida comunitària que preveu ja per cada dia combregar dues vegades, o de la pràctica de quedar-se a l'es-

glésia a dues celebracions per combregar a totes dues, o d'anar a l'església al matí i al vespre per combregar en tots dos casos... En principi, la comunió eucarística, com la celebració mateixa, es fa una vegada cada dia: aleshores esdevé el moment culminant d'una jornada posada tota ella sota la gràcia de Déu, i viscuda en la comunió de fe i de caritat amb el Senyor.

• "EXAMINAR-SE"

En totes les litúrgies, des de l'antiguitat, hi ha abans de la comunió una forma o altra d'avís a l'assemblea perquè tot-hom s'adoni que acostar-se a combregar no té res de banal, sinó que demana una actitud personal d'acolliment de Jesucrist, de comunió en la fe i en la caritat, que precedeix la comunió sacramental, i que la fa fructuosa.

En la litúrgia romana aquesta indicació és molt lleugera: consisteix en el "Mireu l'Anyell de Déu... Senyor, jo no sóc digne..." La catequesi ho ha explicat tradicionalment amb aquella fórmula de "saber i pensar a qui es va a rebre", acompanyada de l'altra: "estar en gràcia de Déu".

Sense angoixes, amb una gran confiança en el do de Déu, tot cristià, abans de donar un pas cap a la taula de l'Eucaristia, ha de fer allò que sant Pau deia als de Corint: examinar-se un mateix, per veure si el seu esperit és en sintonia, o té el propòsit seriós de ser-hi, amb el misteri del qual es disposa a participar. La comunió eucarística no és un simple fet material de rebre a la boca el pa de vida; certament que aquest és el pas visible i necessari, però la realitat és l'apropament personal del Senyor a cadascú de nosaltres, donant-nos la seva vida i la seva orientació vers el Pare. I això implica tota la persona.

LECTURES DE LA MISSA

"LI POSARÉ A L'ESPATLLA LA CLAU DEL PALAU DE DAVID"

Eljaquim, fill d'Helquies, esdevé un bon anunci del que serà Simó, fill de Jonàs. En tots dos casos és el Senyor qui decideix; els símbols són els mateixos: les claus, instrument de l'autoritat concedida per aquell que les dona. Es tracta de majorjoms, no pas d'amos. Però majorjoms amb prou autoritat perquè "obrin" i "tanquin". La figura de Pere queda ben situada, des d'aquesta història del palau de David. La nova Jerusalem, identificada amb l'assemblea de Déu que s'hi reuneix, es veu en perspectiva.

Lectura del llibre del profeta Isaïes (22:19-23)

El Senyor diu a Sobnà, cap del palau del rei: "Et farà caure del pedestal, et derrocaré del lloc que ocupes. Aquell dia cridaré el meu servent, Eljaquim, fill d'Helquies, el vestiré amb la roba que portes, li posaré les teves insignies, li donaré l'autoritat que tens, i serà un pare per als habitants de Jerusalem i per als homes de Judà. Li posaré a l'espatlla la clau del palau de David: quan ell haurà obert, ningú no tancarà, i quan haurà tancat, ningú no podrà obrir. El fixaré com un clau en un indret segur, i serà un tron gloriós per a la família del seu pare".

"EL VOSTRE AMOR PERDURA SEMPRE. ACABEU LA VOSTRA OBRA, SENYOR"

El ministeri de Pere està tot ell consagrat a l'obra del Senyor: la reunió dels homes en l'Església santa. És ben bé una obra de Déu, i no pas dels homes, l'Església de Crist! Abans de confiar-li el pasturatge de les "seves ovelles", el Crist va voler el testimoni de Pere sobre l'amor. No es pot ser

col·laborador de Crist sense participar en el seu amor per l'Església.

Salm 137: 1-2a, 2bc-3, 6 i 8bc (R.: 8bc)

Us enalteixo amb tot el cor, Senyor,
uș vull cantar a la presència dels àngels.
Em prosterno davant del santuari.

R.: El vostre amor perdura sempre.
Acabeu la vostra obra, Senyor.

Enalteixo el vostre nom,
perquè estímeu i sou fidel.
Sempre que us invocava, m'heu escoltat,
heu enfortit la meva ànima. R.

El Senyor és excels, però es mira els humils,
mentre que els altius, els esguarda de lluny.
El vostre amor perdura sempre.
Acabeu la vostra obra, Senyor. R.

"TOT VE D'ELL, PASSA PER ELL, I S'ENCAMINA CAP A ELL"

El text de Pau es refereix encara al tema iniciat els dos diumenges anteriors: Israel i l'Església. És una exclamació admirada davant l'obra de Déu: la construcció del seu poble. És també una confessió de Pau que reconeix que els homes només arriben a un cert punt, mentre el pensament del Senyor va sempre més enllà. El centre de tot és ell.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (11:33-36)

Quina profunditat i riquesa en la saviesa i en el coneixement de Déu! Què en són d'incomprensibles els seus judicis i d'impenetrables els seus camins! ¿Qui

pot conèixer el pensament del Senyor? ¿Qui l'ha assessorat com a conseller? ¿Qui s'ha avançat mai a donar-li res perquè li ho pugui recompensar? Tot ve d'ell, passa per ell i s'encamina cap a ell. Glòria a ell per sempre, amén.

"TU ETS PERE. ET DONARÉ LES CLAUS DEL REGNE DEL CEL"

El Moisés que donava aliment al poble de part de Déu, el deixeble que caminava sobre l'aigua com el Mestre, la fe dels estrangers com la cananea, arriben amb aquest text de Mateu a la seva plena interpretació. Pere, fidel a la revelació del Pare del cel, proclama la fe pasqual sobre Crist, i és constituït pel Crist "Pedra" de suport del gran edifici de la nova Jerusalem: l'Església santa, on actuarà amb l'autoritat que el Crist li dona. L'Església és el vertader Israel.

Lectura de l'Evangeli segons sant Mateu (16:13-20)

En aquell temps, Jesús anà a la regió de Cesarea de Felip, i un cop allà, preguntava als seus deixebles: "¿Què diu la gent del Fill de l'home? ¿Qui diuen que és?" Ells li respongueren: "Uns diuen que és Joan Baptista, altres, que és Elies, altres, que és Jeremies o algun altre dels profetes." Ell els diu: "I vosaltres, ¿qui diuen que sóc?" Simó Pere li contesta: "Vós sou el Messies, el Fill del Déu viu." Jesús li va respondre: "Sortós de tu, Simó, fill de Jonàs: això no t'ho ha revelat cap home de carn i sang, sinó el meu Pare del cel. I ara, també jo et dic que tu ets Pere. Sobre aquesta pedra jo edificaré la meua Església, i les portes del Reialme de la Mort no li podran resistir. Et donaré les claus del Regne del cel: tot allò que lliguis a la terra, quedarà lligat al cel, i tot el que deslliguis a la terra, quedarà deslligat al cel." Després prohibí severament als deixebles de dir a ningú que ell era el Messies.

CULTURA CIENTIFICA

Ciències físiques i filosofia de la naturalesa

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.

Rom 1,20

35. L'èter còsmic i la seva història

Vam dir la setmana passada que la nova teoria d'Einstein sobre la llum "en cert sentit" tornava a la teoria de Newton. En cert sentit perquè diu que la llum es compon de "fotons" que són grànuls d'energia i Newton deia que estava feta de corpuscles; i no és ben bé el mateix, perquè encara que els fotons poden considerar-se "partícules", són molt diferents dels corpuscles newtonians; són "quanta", és a dir unitats d'energia, àtoms d'energia. No són matèria ponderable, no tenen massa; són simples portadors d'electromagnetisme. Ara bé, si la llum és això ja no és un moviment vibratori de l'èter, el qual, per consegüent, ja no té raó d'existir. Aquesta última afirmació encara no la va fer Einstein en aquest treball sobre l'efecte fotoelèctric, però la farà més endavant a partir de la relativitat. Mentrestant nosaltres serà bo que expliquem com es va introduir en la física aquest medi subtil, rígid i elàstic, transparent i omnipresent, fins a ser admès sense discussió per tots els científics i que de cop i volta desapareix de l'escena:

L'èter és postulat per solucionar problemes

Aristòtil anomenà "èter" (o sigui "aither", cel, firmament) a la matèria i cinquè element (quin-

ta essència) de què, segons ell, estaven fets els astres, i aquest fou el nom que adoptaren els físics per indicar el medi físic que suposaven que ocupa tots els llocs on no hi ha matèria ponderable, concretament els espais còsmics interestel·lars (per això també s'anomena "èter còsmic"), essent la primera raó d'aquesta suposició l'"horror al buit" que, com deia també Aristòtil, té la natura. Descartes, que feia de l'extensió la propietat essencial de la matèria, el veia filosòficament necessari; on hi ha extensió hi ha d'haver un cos. Newton, si bé deia que la llum era corpuscular, també admittia l'existència de l'èter còsmic, com tots els seus contemporanis, perquè hi veia l'explicació de com es podia transmetre l'acció gravitatòria, la qual així ja no era "actio in distans", acció a distància que ell considerava absurda.

Les qualitats que s'atribuïen a l'èter, tanmateix, van anar variant al llarg dels anys, de manera que podem parlar de diverses concepcions de l'èter. Deixant a part aquells autors que recorrien a l'èter per explicar el transport de les sensacions, o per aguantar els astres, o per explicar els "efluvis" magnètics o elèctrics, Huygens el tenia per una espècie de gas molt subtil, i per això creia que eren longitudinals les ones lluminoses, exactament com les acústiques; però quan Young i Fresnel demostraren

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

que eren transversals, calgué imaginar-lo com un sòlid. Això complicà la cosa. La fórmula que donà Cauchy de les qualitats extraordinàries d'aquest fluid rígid tènue, invisible i portador de la llum, imponderable i transmissor de la gravetat, que no interaccionava amb accions mecàniques però sí amb les òptiques, no aclarí pas del tot l'enigma d'aquest medi tan paradoxal.

Però per contradictòries que semblessin aquestes propietats, l'èter es veia necessari tant per vehicular la gravetat com per ser el suport de les ones de la llum i electromagnètiques en general (Maxwell). Serà Lorentz qui donarà la imatge menys contradictòria de l'èter establint un dualisme entre matèria ponderable, subjecta a les lleis de la mecànica, i matèria imponderable, l'èter, subjecta només a les accions electromagnètiques i gravitacionals; però tampoc no podia satisfer del tot, ja que restava pendent per què matèria i èter, interaccionen en els fenòmens òptics, però no en els mecànics. No obstant l'opinió general dels físics a finals del s. XIX és a favor de l'èter. Per exemple O.D. Chwolson, el 1902, diu: "La probabilitat de la hipòtesi de l'existència d'aquest agent únic és gairebé la certesa".

Primers intents per detectar l'existència de l'èter

L'èter es considerava immòbil i com que la Terra es mou potser hi haurà manera de captar el moviment relatiu d'un amb l'altra. Ja Aragó va escatir si la llum provinent d'un estel es veu afectada en els fenòmens de reflexió i refracció pel moviment de la Terra. El resultat fou negatiu i Fresnel ho interpretà com un arrossegament parcial de l'èter per part de la Terra unit al fet que l'èter ha de tenir una densitat superior dins d'un cos a la que tingui en el buit; densitat proporcional exactament al quadrat del seu índex de refracció, que és el quocient entre la velocitat c_1 en dit medi i la velocitat c en el buit; si el cos avança a velocitat v , la velocitat v_1 de la llum en aquest medi augmenta en

$$v \cdot \left(1 - \frac{v^2}{c^2}\right)$$

essent, doncs, c_1 l'índex de refracció.

El francès Armand Hippolyte Louis Fizeau (1819-96) va voler esbrinar si l'èter en general és arrossegat per un cos en moviment. El 1849 ja havia meditat amb precisió admirable la velocitat de la llum: va posar dues rodes dentades iguals en un mateix eix, encarades de manera que les dents d'una no deixessin passar un raig de llum que passés per una ranura de l'altra, i amb un joc de tres miralls el raig

hagués de recórrer uns 16 km per anar d'una roda a l'altra, fentles rodar a mils de revolucions per minut fins que deixessin passar el raig lluminós que després de córrer 16 km trobés la 2ª roda una mica girada i ja li fos possible passar per la ranura. Doncs bé, el 1851 va voler veure si la llum tenia la mateixa velocitat corrent per dins de l'aigua quieta o en moviment. El mètode també era enginyós, basat en la interferència. Va haver de fer que l'aigua corrés a 10 m/seg, però se'n va sortir, i efectivament trobà una diferència, un "arrossegament d'èter" i l'augment de velocitat de la llum era

$$v \cdot \left(1 - \frac{v^2}{c^2}\right)$$

, exactament com havia trobat Fresnel! —Diguem ara nosaltres una cosa que ni Fresnel ni Fizeau sabien: que aquesta fórmula surt tot senzillament de la de composició de velocitats en cossos en moviment segons la teoria de la relativitat d'Einstein, de la qual parlarem més endavant.

Tenint, doncs, els físics, segons creiem una prova clara de l'arrossegament de l'èter per un cos en moviment, no es podria ara mesurar la velocitat absoluta de la Terra respecte de l'èter que la rodeja? És el que van voler intentar dos americans Albert A. Michelson i Edward W. Morley. En parlarem la setmana que ve.

L'ombra de Déu emparava les famílies cristianes de Catalunya en la persecució religiosa del 1936 (i 3)

Per les nostres famílies cristianes, el període 1936/39, foren tres anys de pànic i de dol, i estimaven amb més amor que no fem ara l'Església perseguida i pobre, que només tenia per tresor la sang dels màrtirs. En silenci i d'amagat, celebraven la santa missa, resaven rosaris i trisagis per la pau, que en el llenguatge de l'època, equivalia a dir que pregaven per la derrota militar dels seus perseguidors.

Per les nostres famílies cristianes, aquella Catalunya havia deixat de ser Catalunya. Una Catalunya en la qual s'havia intentat destruir a sang i a foc les arrels cristianes, mil·lenàries, base de la Pàtria, ja no era Catalunya. I ansiaven, amb il·lusió, l'arribada del dia que podrien obrir de nou, les portes dels temples, cantar amb veu forta un himne marí i el "Crec en un Déu", i celebrar una esplendorosa "Missa" després de tres anys de repressió, a les escalinates de la Plaça de l'Església del seu poble o bari, plaça que tornaria a portar el seu nom propi i esborrar el de "Lenin" o un altre imposat per la Revolució, perseguidora de la Fe.

Agradi o no agradi a molts catòlics del 1990, aquests esdeveniments històrics es realitzaren a cada un dels pobles i ciutats de la nostra terra quan hi arribaren els exèrcits dits "nacionals", els mesos de gener i febrer del 1939, garantint, amb el seu pas, la cobejada llibertat religiosa. Només cal llegir la darrera plana del "Diari de guerra" datada el 26 de gener del 1939, del doctor Pere Tarrés i Claret, plana que vergonyosament alguns historiadors catòlics que es vanten de demòcrates han omès en relatar la vida d'aquell apòstol ca-

talà, avui camí dels altars.

Les nostres famílies cristianes pel fet d'haver estat víctimes d'aquella REVOLUCIÓ anticonstitucional i sagnant, imposada a Catalunya en el trienni 1936/39, no volia dir que tinguessin l'obligació d'aplaudir, totalment, la política del "vencedor", que hauria pogut tenir un caire diferent de la que realment tingué, sobretot un cop acabada la guerra europea el 1945. I quedi molt clar, que les qualitats i defectes de la política de la "postguerra" no poden esborrar de la memòria l'amor i la veneració que mereixen els nostres màrtirs de la Fe, ni poden ser utilitzats els defectes dels governs, a partir del 1939, per disminuir o dissimular el retall de la història de Catalunya més antidemocràtic del segle XX i el més afrontós a les llibertats humanes i a la prosperitat del país. Ens referim al que qualifiquem "tercera República", o sigui, la Revolució del 36/39.

Recordem que gairebé la totalitat de les Famílies Cristianes del 1936 eren neta-ment de procedència i sang catalana, i que mai no varen considerar que els exèrcits que ells privadament i silenciosament titllaven de "rojos" defensessin Catalunya, i que els enutjà que la bandera catalana, que era de tots, i que per tant també era tacada amb sang cristiana, fos utilitzada com a "bandera de guerra", causant encara més confusió en diversos sectors espanyols que mai, ni llavors ni ara, no saberen ni saben entendre la personalitat pròpia de Catalunya.

Naturalment que les nostres famílies que ens precediren coneixien el criteri polític de Franco sobre l'autonomia de Cata-

lunya i que no era de bon tros idèntic als ideals "regionalistes" de moltes d'elles, ni s'ajustava al criteri polític "catalanista" que sempre havia proclamat "Flama", l'òrgan de la Federació de Joves Cristianes de Catalunya, ni al de "El Matí", el primer rotatiu catòlic català, preiòdics que foren desmantellats per la Revolució perseguidora de la Fe, el 1936.

Però les nostres famílies, en el sofriment, estaven disposades a renunciar uns drets propis i legals, almenys temporalment, en benefici de la pau i la germanor de tots els pobles d'Espanya i per la reconstrucció i el progrés del país.

¿Quina herència els havien deixat els "rojos" a Catalunya, el 10 de febrer del 1939? Ho hem dit i repetit un miler de vegades; desordres, descomposició econòmica, exilis, assassinats, destruccions artístiques i esmicolaments culturals i polítics, i un martirologi de més de set mil persones acusades de ser deixebles del Crist. Catalunya, doncs, havia deixat d'existir, com a tal, el 1936.

¿On es troba el més pur catalanisme? És cert que Catalunya, políticament, en renéixer la Pau, havia de començar de nou, com tantes vegades en la història, després d'haver estat mal governada. Però, ¿a qui en donarem la culpa? Salvem allò que és més essencial! —es digueren aquells catòlics—. Salvem la Fe del poble català! Després, ja reorganitzarem el País.

Passaren els anys i cresqueren els petits de cada casa. I molts dels fills i nés nascuts de Llars Cristianes del trenta-sis, les quals varen aplaudir i celebrar la victòria del general Franco, ja grans, no accep-

taren el tribut o pacte que moralment, honestament i també patriòticament havien subscrit els seus pares i avis.

I aspiraven a una nova política, tal com es respirava a Europa, i, a unes llibertats autonòmiques que, renascuda la pau, no es podien negar a Catalunya, per imperatiu històric.

I és cert que aquests ideals xocaren més d'un cop amb les lleis inflexibles d'ordre públic de la postguerra, desfasades al cap d'uns anys, però no rectificades, legalment, i sobretot aplicades sota un perfil burocràtic de funcionari, per un sens fi de jutges i agents de l'autoritat de criteri torçat o obtús.

Mai la llengua catalana, al costat del castellà, no havia de ser motiu de gelosia dels temps d'Isabel i Ferran. Filles directes de la gran mare d'Europa, el llatí, la política mai no les havia d'enfrontar com Caïm i Abel.

Voldríem recomanar a tota la joventut d'avui, de cinquanta anys cap avall, nascuts en una llar cristiana, que no facin menyspreu de la història ni dels ideals que foren el vaixell de salvació dels seus pares i avis en aquella catàstrofe. Per aquelles bones famílies, perseguida i odiada la Religió i les coses més sagrades de la Fe, no els quedava altre camí que pactar una coexistència amistosa amb les regions d'Espanya, alliberades i alliberadores d'aquella "Revolució". Pacte que donà per fruit, cosa que d'altra banda no podem negar, tirar endavant el País, amb progrés, pau i benestar, que també és una forma essencial de fer Pàtria.

FRANCESC A. PICAS

Vida Creixent

Moviment cristià de gent gran

Dos congressos de Gent Gran en poc més d'un any

En el breu espai de temps que va del juny de l'any passat al mes d'octubre d'enguany, s'hauran celebrat a la nostra ciutat de Barcelona dos congressos destinats a reflexionar sobre els problemes que tenim plantejats, i les situacions que vivim, els homes i dones de més de 60/65 anys d'edat.

Tot i que l'anterior Congrés era circumscrit només a la nostra àrea municipal i que l'actual s'ha fet extensiu a tot el nostre Principat, creiem que el fet d'haver-se produït ambdues convocatòries a tan poca distància l'una de l'altra pot ser una prova evident de com, i amb quina pressa, hom es va adonant de, per un costat, la magnitud que va prenent la presència cada cop més notable de la gent gran en el conjunt de la societat que formen tots plegats i, per l'altre, de com val la pena d'aprofitar-ne tot el que encara pot aportar-hi.

Repensar les circumstàncies

Ens ha semblat un bon encert el fet que s'hagi plantejat aquest "1er. Congrés Nacional de la Gent Gran" partint de les reflexions que proposa en l'estudi de tres aspectes cabdals que ens afecten no tan sols a les persones grans sinó que també a les que hi conviu, hi tracten —de prop o de lluny— i encara a d'altres que segueixen amb atenció tot el que es fa i tot el que es diu referent a aquesta època de la vida a la qual, en general, es desitja poder arribar, si bé que amb les millors condicions possibles.

Aquests tres aspectes a estudiar són: I. "La família i la vellesa"; II. "Recursos per a una millor qualitat de vida de la perso-

na gran"; i III. "L'aportació de la gent gran a la construcció del país".

Com es pot apreciar, doncs, en aquesta ocasió l'accent principal i primordial del Congrés no s'ha posat tant a plantejar-hi reivindicacions com a aprofundir-hi les condicions de vida de les persones d'edat, condicions que massa vegades han estat —o poden ser encara— el que ha donat, o pot anar

esmentats.

Tot i que, com és de suposar, la tasca, abans, durant i després del Congrés no serà pas fàcil, tenim la plena confiança que la preparació idònia i la bona voluntat dels organitzadors i participants d'aquest Congrés faran possible trobar camins adequats perquè els problemes vagin desapareixent amb el temps —com més curt millor— i que les possibilitats de participa-

La col·laboració de la Gent Gran en la societat ha d'anar augmentant.

donant, peu a haver-les de plantejar.

Una bona acollida i una excel·lent participació

Ens consta l'interès que aquesta convocatòria ha desvetllat dins dels cercles corresponents, i confiem que a hores d'ara seran ja molts els qui com nosaltres hauran cursat el resultat de les seves reflexions i propostes, a tenor del Qüestionari que s'acompanya a cada un dels tres aspectes abans

ció i col·laboració de la gent gran dins la societat augmentin cada vegada més i siguin en benefici de tots plegats.

Aquest és —creiem— el gran repte que se'ns planteja a tots —institucions i particulars— si volem que el treball que s'haurà acumulat entre tots dos congressos celebrats no resti en un inventari de bones intencions ni en propòsits que s'endugui el vent. La història potser no ens ho perdonaria.

J.N.C.

"Hi ha massa aberracions que dificulten la pau en el món, entre elles 'la ideologia del CREIXEMENT humà sense cap referència als valors ètics'."

(De la glossa dominical del cardenal Jubany, l'1 de gener, 1990)

La ciència també ens abona

A les raons teològiques de les quals ens servirem a l'hora de donar nom al nostre moviment a Catalunya, ens agrada poder afegir-hi avui la visió científica que ens proporciona un petit treball publicat en el Butlletí internacional de "La Vie Montante" el passat mes de juny. A part d'això, l'escrit té prou interès perquè valgui la pena transcriure'l. Diu així:

"LA VELLESA ÉS UN CREIXEMENT CONTINUAT. El cos humà, al contrari del que els passa a les piles elèctriques, només es desgasta quan no està en activitat". Aquest és el principi en el qual el gerontòleg francès, doctor Gallet, basa les seves teories sobre l'envelliment.

Segons que afirma aquest especialista, el fet d'envellir no és tant un signe de decreixement com ho és d'evolució. Els éssers humans evolucionem ja des d'abans de néixer i no parem de fer-ho mentre tenim vida.

No hi fa res que les arrugues vagin solcant el rostre, ni que el natural desgast faci minvar les forces psíquiques i físiques. Allò que realment és important és no deixar mai de tenir una cura constant del nostre cos.

La jubilació no detura el creixement.

L'única novetat que la jubilació aporta a la nostra existència és que ens aparta del treball habitual, però a canvi ens concedeix, si no més llibertat, sí que ens proporciona més temps per a disposar-ne al nostre albir. Pensem que, de fet, només pot dir-se que es jubila del tot

la persona de la qual no se'n pot esperar res.

D'altra banda, sabem prou bé que tots els mortals som un compost de matèria i esperit, i que ambdós tenen una extraordinària capacitat per intercanviar-se i afavorir-se mútuament durant tota la vida, amb l'única condició de cultivar degudament aquesta capacitat d'interrelació.

Per exemple, s'ha observat que conservar l'agilitat de les mans, els peus i les articulacions requereix saber conservar l'equilibri mental amb el qual en resulten beneficiats tots aquells moviments. Així que, mentre hi ha vida hi ha evolució, creixement... Només cal que ambdós factors comptin amb el suport de la nostra energia personal i el concurs d'altres persones perquè aquells dos factors tinguin continuïtat i es perpetuïn.

Dr. J. GALLET

Amb això hem pogut veure un cop més com les raons de la fe i les de la ciència no es contradiuen pas necessàriament, sinó que poden anar de bracet l'una amb l'altra. I, si algú ha dit en alguna ocasió que "el nom no fa la cosa", pot ben adonar-se que pel que fa a nosaltres el nom que portem de "Vida Creixent" respon a un ferm compromís de promoure i ajudar l'evolució i el creixement de la persona gran, mitjançant l'aportació de l'energia personal de cada u i el concurs solidari dels altres.

Ni més ni menys, és aquesta la raó i la funció dels nostres grups!

CRÉIXER: Una benedicció de Déu

Déu és fidel a les seves promeses. La benedicció d'Abraham arribà a Isaac (Gn 26,24) i aquest la transmeté al seu fill Jacob, que per consell de la seva mare Rebeca l'arrevatà al seu germà Esau, que se n'havia fet indigne (Gn 28,3).

També Déu beneí Jacob fent créixer la seva posteritat com la pols de la terra (Gn 28,14) i reiterà la voluntat de creixement sobre ell i els seus descendents. **Jo sóc El-Saddai. Sigues fecund i multiplica't. Un poble, un aplec de pobles naixerà de tu, sortiran reis dels teus lloms** (Gn 35,11) i, en efecte, les promeses de Déu tingueren compliment, els israelites van ser fecunds i es multiplicaren molt en vida de Jacob (Gn 47,27).

Jacob, abans de morir transmeté la benedicció als fills de Josep, el fill estimat donat per mort i recobrat, fent-los seus com els altres onze germans de Josep (Gn 48,4s).

Per a tots hi hagué el desig de creixement... La benedicció de Déu a Judà i a la seva descendència es perllongà fins a Josep, l'espòs de Maria, de la qual nasqué Jesús, l'anomenat Crist (Mt 1,16).

Déu beneí el seu poble directament i per mitjà dels seus elegits i els fa créixer fins a donar el fruit madur del Crist, del Déu-amb-nosaltres...

Com a **Vida Creixent** hem de sentir-nos beneïts per Déu per créixer i ajudar a créixer els nostres germans grans... Amb la nostra fidelitat a la crida del Senyor al creixement en esperit, joia i amistat, Crist es farà present en nosaltres i en el nostre entorn...

LLUIS ANTONI

Diàlegs des de la Fe

Els temes escollits per al present curs —1990-91— són destinats a reflexionar sobre alguns aspectes de l'Exhortació Apostòlica "ELS FIDELS LAICS", de Joan Pau II, que parla de la vocació i missió dels laics en l'Església i en el món.

S'iniciaran el dia 23 d'oc-

tubre —dimarts— a dos quarts de cinc de la tarda, a la **parroquia de Corpus Christi**, de Barcelona —c/. Bailèn, 175—, amb el primer dels temes: "SÓC Membre DE L'ESGLÉSIA, ¿QUIN TESTIMONIATGE EN DONO?" (Núm. 30 de la "Christifideles laici").

Els dos temes restants seran: "II-FRUITS DE COMUNIÓ ECLESIAL?" (Núm. 28, 29 i 30 de la CFL) i "III-CRIDATS A UNA NOVA EVANGELITZACIÓ" (Núm. 54 de la CFL).

ANOTEU-VOS AQUESTA PRIMERA DATA: 23 d'OCTUBRE, 1990, 4'30 tarda!

XI Convocatòria del Curs "Saber envellir" en col·laboració amb l'A.C.I.T. —Barcelona—

A partir del 1er. d'octubre fins al 12 de desembre del 1990, cada DILLUNS i DIMECRES, de les 7 a les 9 del vespre, al CENTRE PASSATGE (Ptge. Mercader, 13).

Per informació i inscripcions: "Escola de l'Esplai" (c/. Numància, 149-151. Telef. 410 16 02). NO DEMOREU FER LA VOSTRA INSCRIPCIÓ!

Altres convocatòries per aquest mes d'octubre: Dia 6, dissabte, a VIC; dia 17, a PALMA DE MALLORCA; data a concretar, GIRONA.

MODA

Aspecte que ofería la passarel·la en una desfilada infantil.

Gran desfilada fi de curs FELI

S'ha celebrat a l'Hotel Barcelona Hilton, la tradicional desfilada dels alumnes FELI de l'Institut Tradicional d'Art i Tècnica del Vestir, que aglutina un total de 27 sortides a la passarel·la formades per més de 150 models, sota uns títols suggerents com "El nombre de la Rosa", "Sahara", "Amazonia", "Parque Güell" o "Las novias Mao" entre molts d'altres, que en part definien la idea de tots els creadors en el moment d'elaborar els seus models.

Distintes idees amb tota classe de variants i estils, amb plena llibertat de realització, dins sempre d'unes tendències internacionals de moda, ens demostraren la gran imaginació de tots els alumnes que han treballat amb autèntic afany durant tot el curs en el difícil camp de la costura i la creativitat.

Una nova promoció de joves valors que, conduïts sempre per la professionalitat de la

senyora Felicidad Duce a través d'un professorat eminentment escollit i seleccionat es feren ressò de la seva pròpia responsabilitat aportant a través dels seus models, dissenyats i confeccionats per ells mateixos, amb les tècniques més avançades i amb plena llibertat de realització, l'atractiu d'una passarel·la plena de promeses i el futur de les quals és plè de possibilitats per a tot-hom.

Aquesta desfilada va ser organitzada pel mateix Institut FELI, comptant amb l'assistència d'importants noms del món de la moda, com ara la creadora Margarita Nuez; Marta Bachs, directora de les Mostres de teixits i Pielspana, Roser Soley directora dels Salons Gaudí Home/Dona; Elisa Lacambra, dissenyadora; Segismundo de Anta, secretari de la Cooperativa Alta Costura; Tomàs Batlló, director de Sedunió i Mercedes Freixas, subdirectora de l'Institut. Tam-

bé es comptà amb un jurat qualificador compost per Jorge Casado, Miguel Díaz, Pilar Díaz de Quijano, Jean Jacques François, Maximiliano Olivi, Marina Duque, Pedro Ramón, Nacho Ruiz, Pilar Sabaté, Joaquim Verdú i Juan Vilanova.

Les 27 sortides foren acollides amb grans aplaudiments per part de tot el públic assistent que omplia de gom a gom el Gran Saló de l'Hotel Barcelona Hilton, que va comptar a més, amb la presència d'un gran nombre de periodistes especialitzats.

La senyora Felicidad Duce, va tancar l'acte amb unes efusives paraules plenes d'ànim per a tota aquesta generació d'alumnes que a partir d'ara emprendran plenament preparats i responsabilitzats, el seu camí definitiu de la professionalitat, per les vies d'un món ple d'imaginació i d'idees, en alguns casos, compensades per l'èxit.

MARIA JOSÉ EJARQUE

Es posaran a la venda més de mil quadres de 150 artistes

II Fira d'art Biaf

Més de mil quadres d'un total de 150 artistes, entre els quals hi ha Miró, Tàpies, Corneille, Vasarely, Bram Bogart i Paul Van Hoeydonck es posaran a la venda en la segona edició de la Fira Internacional d'Art de Barcelona, que obrirà les portes el proper dia 20 de setembre.

Sota el títol genèric de Biaf (Barcelona Internacional Art Forum) i amb un pressupost d'uns 100 milions de pessetes, el saló comptarà amb la participació de prop d'un centenar de galeries de 15 països, entre les quals ressalten les 19 de França, 14 d'Itàlia i 7 d'Alemanya, que instal·laran les seves obres en una antiga foneria de l'Hospitalet, la Farga, que conserva encara el caràcter modernista de les factories construïdes a principis de segle.

En aquesta edició destaca la presència, per primera vegada en els forams internacionals, de galeristes privats i no estatals d'alguns països d'Europa de l'Est, com "First Gallery" i "Nezhdunarodnaya Kniga", ambdues de Moscou, i la "Galerie Slovar" de Bratislava (Txecoslovàquia).

En la fira, destinada especialment a marxants, galeristes, col·leccionistes responsables de museus i fons d'art, estan previstos debats i taules rodones sobre la figura del pintor empordanès, Salvador Dalí, o la condició artística de la fotografia.

Entre els artistes que són presents a Biaf hi ha Corneille, integrant del grup de post-guerra Cobra —amb el color i els animals com a centre de les seves composicions—, l'escultor

belga Paul Van Hoeydonck, amb la seva obra "Fallen astronaut" adorna la superfície llunar des que el 1971 l'Apol·lo XV la diposità allí juntament amb altres obres de diferents arts, i Paul Bogart, figura clau de l'expressionisme abstracte i de l'informalisme matèric.

Coincidint amb el certamen barceloní, l'artista Ultra Violet presentarà el llibre biogràfic sobre Andy Warhol "Famosa durante quince minutos", que ha editat a Espanya Plaza i Janés.

Stan Laurysens, director de Biaf, assenyala que a l'horitzó de la fira barcelonina se situa l'altre gran esdeveniment artístic espanyol, Arco, que ja ha celebrat a Madrid la seva novena edició i que compta amb el suport del Ministeri de Cultura.

LLIBRES

Per formar i orientar⁽¹⁾

Avui és freqüent aplegar en un sol volum escrits publicats aquí i allà. Entre nosaltres, ho han fet escriptors com Josep M. Espinàs, Joan E. Jarque i el mateix nou arquebisbe de Barcelona, monsenyor Ricard M. Carles.

Ferran Blasi i Birbe, sacerdot de l'Opus Dei, recull en un plomell una sèrie d'articles periodístics publicats a diversos mitjans informatius, com "Diari de Tarragona", "Diari de Girona", "Avui", "La Mañana", etc.

La temàtica és molt variada, sempre, però, amb estil sobri i elegant. L'autor mostra aquell seny català —malauradament oblidat avui per molts escriptors del país— a l'hora de jutjar un fet, d'expressar una opinió sobre un esdeveniment concret, i més encara, al moment de donar un consell encertat. No és fàcil mantenir-se coherent en les idees, abstenint-se de compromisos i fugir de la vanagloria. Ferran Blasi —com escriu Albert Manent

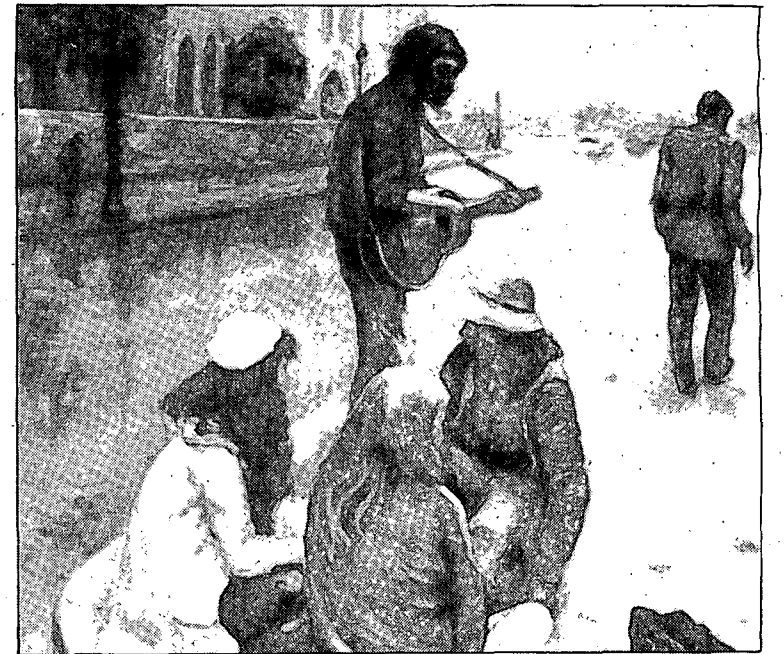
en el Pòrtic del llibre— "defuig la crispació, l'altivesa, la maledicència, el dogmatisme". Aquí rau, al nostre entendre, el millor valor de l'obra.

Encomanem "Al pas del temps" a tots aquells que volen esmerçar un temps per una lectura distesa, formativa i orientadora. Felicitem cordialment el seu autor.

FRANCESC GAMISSANS

(1) AL PAS DEL TEMPS. Ferran Blasi i Birbe. Edicions Rondes. Barcelona, 1989.

Poesia piatosa per als desvanguts

Després de la lectura d'aquests breus humaníssims poemes que traspuen el tema angixós del drogadicte, mossèn Ramon Cabanas i Antich, empès d'un sentit humà i sacerdotal alhora, s'endinsa a comprendre una joventut tràgica que sembla morta abans d'hora, per alliberar-la del parany i refer la vida, el retorn a la vida, a la normalitat. Una tragèdia que esdevé quasi universal. L'autor, des d'un angle de bondat i d'esforç, recorda els mots de Crist: "No aixafeu la canya esquerdada ni apagueu el ble que encara fumeja." En el fons d'aquesta joventut torturada, que malda per alliberar-se de tot, com una fugida inevitable i que no encaixa en un món estrany, impossible, pot haver-hi —per què no?— un punt de sentiment on agafar-se, un fil del retrobament de bell nou i amb ulls d'infant. Un apostolat sacerdotal nou i heroic: Amb temps i amb esperança, amb pregària de caritat.

De fet, tot desordre, del caire que sigui, va enverinant el nostre

temps, com una droga d'evasió i que ofega l'esperit. No ho és, per ventura, l'egoisme, la supèrbia, el jou exigent de la carn, l'excés de confort? Dins nostre clama, perquè en tenim enyorament en les entranyes, un món millor, pacífic, de germanor. No tot és carn —instal·lar-se en la carn de tots els seus aspectes. Un anhel interior de pau i de llibertat i de joia que solament els valors de l'Esperit poden obrir horitzons transparents, amables. L'Esperit, donador de tot do, pot resoldre el que no pot la impotència humana. Hi ha més d'una vida. ÉS POSSIBLE LALLUM. Cal que nosaltres obrim el porticó de la nostra sensibilitat, el donar-se millor que no donar, per tal que, deixant enrere la nit, trenqui l'alba.

PERE RIBOT

ÉS POSSIBLE LALLUM. Ramon Cabanas.

COSTUMS I TRADICIONS

La fe i la pietat pastorívoles (1)

Fa anys que no pujo a les "meves" muntanyes. I subratllo meves perquè em refereixo especialment a les del Ripollès on de jove i de gran havia recorregut per plaer d'excursionista i per aplegar-hi material folklòric. Especialment el Montgrony i fins m'havia arribat al Pla d'Anyella, més accidentat o sinuós del què el nom fa suposar.

El Pla d'Anyella és un dels pastoratges més concorreguts pels ramats transhumants que procedents del Ripollès i el Lluçanès hi van a passar l'estiu. Abans, hi arribaven a peu per camins ramaders i s'ajuntaven en grans ramats fins de quatre o cinc mil ovelles i xais. Ara, segons m'han contat, ja n'hi porten en camions fins ben a la vora.

El temps per pujar-hi és pels volts de Sant Pere i tornen a baixar a mitjan setembre. És a dir, ara deuen estar més o menys a la meitat de l'estiuada.

Aquests records i evocacions em donen peu a parlar des de la fe, ancestral, dels pastors. Poc il·lustrada, si voleu, com la fe del carboner, però molt sincera.

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

Durant l'estada a les muntanyes, que és més llarga que l'estiuada al Pla d'Anyella, els pastors —almenys els del meu temps— participaven de les pràctiques religioses familiars, com era el rès del Sant Rosari o l'Angelus del migdia, encara que fossin lluny i no sentissin el toc d'oració de les campanes. L'instint els guiava. Individualment, no oblidaven l'adeumenconan.

A muntanya les coses són diferents. Anar a Missa, per exemple, entranya dificultats i com que els ramats no es poden deixar sols, només podia anar-hi un sol pastor i per torn. Els altres s'havien de conformar amb el rès d'algun parent nostre als sants de més devoció.

Al vespre resaven el Rosari a la barraca, descoberts. Generalment el rès el menava la "mestressa", que era el pastor encarregat de fer el menjar i tenir la "casa" sempre endreçada. Per això estava rellevat de tota altra tasca.

Contava el folklorista ripollès Salvador Vilarrasa, autor de "La vida dels pastors" i de "La vida a pagès" i que amb Tomàs Ragner i Rosend Serra i Pagès m'encomanaren l'afeció a l'etnografia, que una vegada mentre els pastors estaven desgranant les denes del Rosari dins la barraca, descarregà una forta pedregada que els obligà a sortir a vigilar que els ramats no s'esveressin i s'esbarriessin. Passada la tempesta tornaren dins, ben xops i després de treure's la mullena, es disposaren a reprendre el Rosari, mentre un d'ells comentava rialler:

—Bé prou ens passaven els "grans" per l'esquena.

Abans de ficar-se al "burro" que era un jaç de palla i pells, de poca alçària i cobert amb un drap en forma de teulada, resaven llurs oracions, se senyaven i es desitjaven: "Bona nit que Déu mos do".

A més a més de resar a la Mare de Déu del Carme, els pastors ho feien a sant Antoni a l'Àngel de la Guarda perquè els guardés a ells i al ramat, i, naturalment, a sant Roc, perquè els deslliurés de pesta i de foc.

LA SARDANA I LA DANSA

25è. aniversari de l'Agrupació Sardanista de Castellterçol

Fa uns dies l'Agrupació Sardanista de Castellterçol va celebrar el seu vint-i-cinquè aniversari, al qual s'ha procurat donar el màxim relleu. Es va comptar amb la cobla La Principal de La Bisbal, que hi féu una ballada de sardanes al matí, un ball al vespre i un concert a la nit. Que aquests vint-i-cinc anys tinguin una llarga continuïtat.

DISCOGRAFIA SARDANISTA.— La Coordinadora Sardanista de l'Hospitalet promou l'enregistrament d'un disc de sardanes del compositor hospitalenc Jaume Ventura Tort, que han estat enregistrades per la cobla La Principal del Llobregat. L'esmentada producció discogràfica portarà el títol genèric de "Sardanes del Mestre Jaume Ventura i Tort" i contindrà els següents títols: "Llobregatana", "Ídols de fang", "Les noies de la Torrassa", "Festa major del Prat", "Ma terra plana", "Grisor", "Sóc d'Hospitalet", "El músic solitari", "Balla, balla, poble meu" i "De l'Hospitalet a Lloret". Els interessats a obtenir aquest nou disc de sardanes poden fer les seves comandes a la Coordinadora Sardanista tot adreçant-se al carrer de l'Ermita núm. 21 Alt.H, 08907 L'Hospitalet de Llobregat. (Més informació als tel·l. (93) 336 08 03 i 337 96 57).

SARDANES AL COR DE CATALUNYA.— El Foment de la Sardana de l'Agrupació Cultural del Bages ha iniciat l'onzè cicle de "Sardanes al Cor de Catalunya" que es desenvolupa els dijous estiuencs al cèntric passeig de Pere III de la ciutat de Manresa. Aquest cicle es configura a través de 6 ballades de sardanes que es programen d'acord amb l'estil manresà de reducció de tirades, durant les quals es desenvolupen sengles concursos d'oïda musical, de sardanes revesses i de colles improvisades. El cicle finalitzarà el dia 26 d'agost, amb una ballada-concert a càrrec de la cobla Els Montgrins.

JOSEP VENTURA

RACÓ DEL LLENGUATGE

Veure i mirar (1)

Què us diré d'aquest prestigiós sentit de la vista que no hàgiu pensat o comentat alguna vegada? Tota la realitat del món estesa davant nostre, amb la gran riquesa de colors i matisos, amb el relleu i la gradació de proximitat i llunyania, tot ho percebem amb aquesta cambra fotogràfica de doble objectiu, en color, meravella de perfecció tècnica i exactitud, que anomenem sentit de la vista. Només els pobres cecs —pobres perquè els falta aquesta facultat cabdal— ens podrien parlar d'un món sempre fosc, inimaginable per a nosaltres. No heu pensat mai com deuen imaginar-se els colors els cecs de naixement? Sense referències visuals, per a ells només deu comptar allò que nosaltres classifiquem en colors calents i colors freds. Quina greu mancança, no poder copsar el que per a nosaltres és un fet tan natural!

Des d'aquest racó, ara, observarem les relacions d'aquest sentit corporal amb el llenguatge.

Tenim el verb de percepció veure, amb el qual expressem la recepció de les imatges en la retina o el testimoniatge d'haver presenciat un fet: Els apòstols van veure Jesús ressuscitat i sant Tomàs el va palpar i tot.

Aquest verb presenta, com pocs, una gran tendència a integrar-se en frases fetes populars, de les quals n'hi ha un nombre veritablement crescut. Començarem per les més curtes i expressives, tan pròpies de la nostra llengua: Vejam qui treballarà més. Vejam si diumenge plourà. Vejam si després de tant d'esperar-lo ni vindrà. Aquesta forma, **vejam**, ha

quedat fixada tal com es deia antigament i correspon a la primera persona del plural del present de subjuntiu del verb veure, vegem, tal com diem ara. Hi expressem, d'una banda, curiositat, i de l'altra, temor que s'esdevingui una cosa o que deixi d'esdevenir-se'n una altra.

Ves què vol aquest, ara! Ves si n'ets de capsigrany! Exclamació equivalent a mira, i forma contracta de veges, temps imperatiu. També el fem servir d'amenaça i comminació a fer o a deixar de fer una obligació o un disbarat: Ves que estudiis força! Ves de no equivocar-te!

A aquest mot s'hi afegeix on i en resulta aquesta exclamació de sorpresa: Ves per on. Ja la deveu haver sentida amb música en la coneguda i irreverent cançó que ha popularitzat la Trinca, i que, naturalment, els deuria haver costat qui-sap-lo de traduir-la al castellà sense perdre'n l'espontaneïtat i la intenció.

I la seva col·laboració d'avui s'ha acabat, ve't-ho aquí.

Perles ortogràfiques

En una botiga de plats-i-olles veig un cendrer amb una inscripció que diu: NO FUMIS TAN! És de dordre que l'artesà que els va fer hagi oblidat la t final. Ara, quan caigui i se'ns trenqui no, ens sabrà tant de greu.

ALBERT PERA

CUINA

Canelons freds

1 pit de pollastre rostit	canelons
125 grs. de pernil dolç	1 ou
en un tros	farina de galeta
2 cullerades grans de	1 enciam
formatge tendre	2 tomàquets forts
8 trossos de pasta de	

Bulliu els canelons, poseu-hi la sal i una mica d'oli; quan estiguin cuits (uns 15 minuts), poseu-los un moment en aigua freda i després sobre un drap net. Tal·leu el pit de pollastre rostit i el pernil en daus petits i un cop mesclat amb el formatge tendre cal amanir-lo amb sal i pebre.

Amb aquesta mescla farciu els canelons i embolqueu-los bé, els passareu per ou batut i farina de galeta i els fregireu amb oli que quedin ben dauradets.

Col·loqueu-los en la plàtera de servir i adorneu-los amb enciam picat en julienne, tomàquets i creixens.

M. GLÒRIA MUNTAÑOLA

Sant Jordi

Sant Jordi duu una rosa mig desclosa pintada de vermell i de neguit. Catalunya és el nom d'aquesta rosa i sant Jordi la porta sobre el pit.

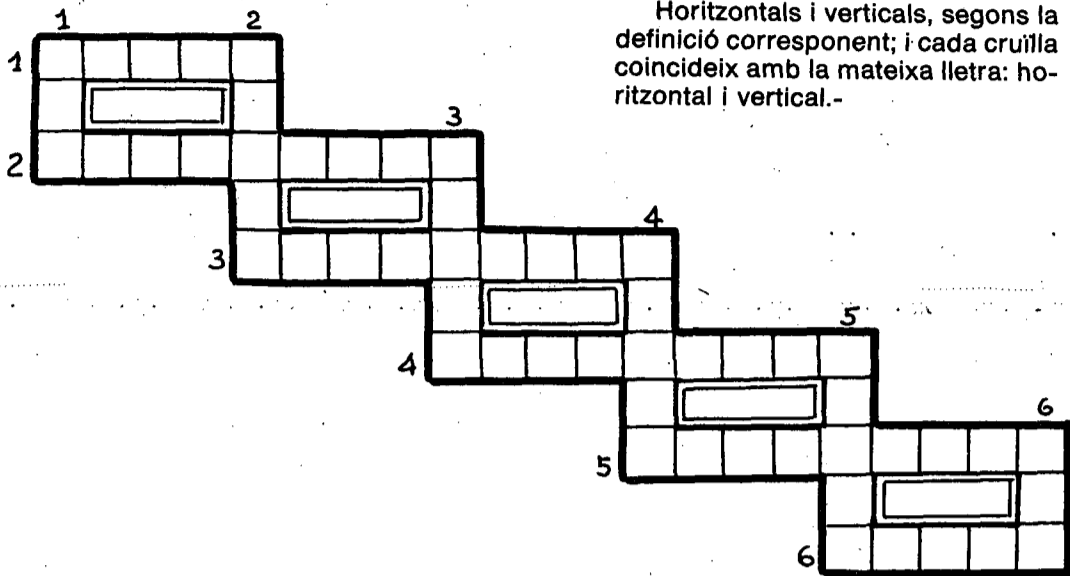
La rosa li ha donat gaudis i penes i ell se l'estima fins qui sap a on; i amb ella té més sang a dins les venes per poder vèncer tots els dracs del món.

JOSEP Me de SAGARRA i de CASTELLARNAU (1894-1961)

ENCREUATS

per ROSA COLLELL

L'ESCALA

Horizontals i verticals, segons la definició corresponent; i cada cruïlla coincideix amb la mateixa lletra: horitzontal i vertical.-

HORIZONTALS:

- 1.- Accent principal i final d'una frase musical.
- 2.- Dit dels partits, a la penúltima ronda d'un matx, els vencedors del qual jugaran el partit final.
- 3.- Que obra contra una metzina o tòxic.
- 4.- Conegut de tothom, a l'abast de tothom.
- 5.- Allò que hom és costret a fer.
- 6.- Relatiu o referent a la llet.

VERTICALS:

- 1.- Nom del consonant.
- 2.- Nom femení.
- 3.- Mesura per a líquids.
- 4.- Himne que es canta a la Missa, després de l'evangeli; el recita o canta tot el poble.
- 5.- Conforme a la llei.
- 6.- Droga.

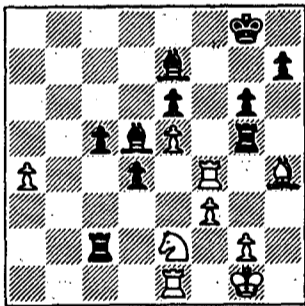
- SOLUCIONS:**
- HORIZONTALS:**
- 1- Ictus.
  - 2- Semifinal.
  - 3- Antitòxic.
  - 4- Elemental.
  - 5- Obligació.
  - 6- Lacti.
- VERTICALS:**
- 1- Ictus.
  - 2- Soffa.
  - 3- Litre.
  - 4- Credo.
  - 5- Legal.
  - 6- Opl.

ESCACCS

per JAUME MORA

DIAGRAMA 339
Negres juguen i guanyen

Com sempre, picar primer vol dir picar dos cops. Això no pressuposa que qui mengi primer sigui l'altre. I és que picar i menjar no són en aquest cas sinònims.

Solució al diagrama 338
1 Txc8 Dxc8, 2 Dg6 1-0.

FILATÈLIA

per ENRIC GRAUPERA

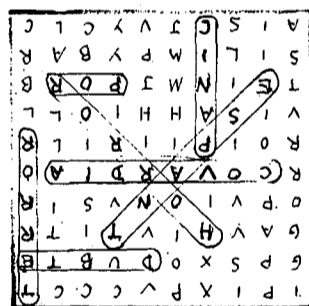
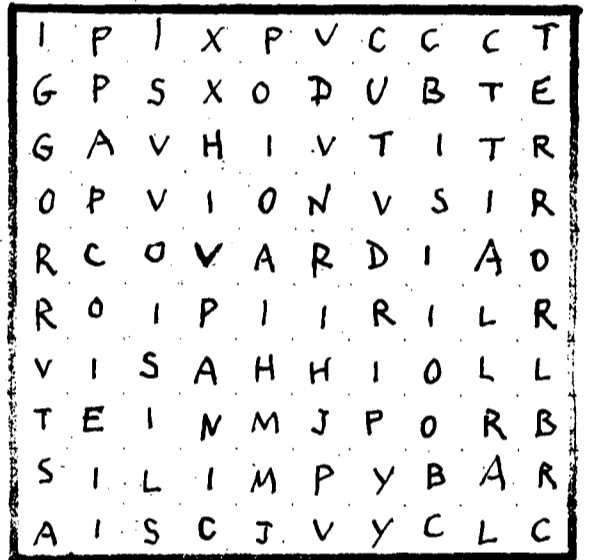
Cardenal, missioner i fundador

Juan Cagliero nasqué a Castelnuovo d'Asti el 1838, i morí a Roma el 1926. Arribà a l'Argentina amb la primera expedició salesiana, i hi fundà les primeres cases de l'Orde. Evangelitzà les regions del sud: Tierra de Fuego, etc. Era un bon músic i deixà molts escrits en forma de romances, cants, etc. És autor d'una Missa de Requiem i de l'Himne a Maria Auxiliadora.

SOPA DE LLETRES

per SNOB

CERCAR 7 MOTIUS DE MANCA DE VALOR

SOLUCIÓ

HOHIT: Dubte, covardia, por.
VERT: Pànic, terror.
DIAG: Espany, horror.

JEROGLÍFIC

per SNOB

¿QUE TENS AL BRAÇ?

KOLA

Solució al 569

UN TEST

(1) UN (TT) TES T

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món."

Fra Juan José Aristi. BOLÍVIA

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

JOAN ESCOLA VALLERIFRE, 5 47020 LINARO (FO) ITALIA	8.700.- Ptes.
FRANCESC TRILLA 78975 COSTA MARQUES RONDONIA BRASIL	10.650.- Ptes.
RADIO CARITAS CASILLA 587 ASUNCION PARAGUAY	10.650.- Ptes
BUYANGO CATHOLIC MISSIONS P.O. BOX 753 MARAGOLI KENIA (EAST AFRICA)	11.400.- Ptes

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms .....
 Direcció ..... Tel. ....
 Població ..... D.P. .... Província .....
 subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner .....
 (nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
 taló que adjunto gir postal
 domiciliació segons l'adjunta autorització:

Domiciliació: Banc/Caixa .....
 Sucursal n.º .....
 N.º compte corrent .....
 Població ..... Província .....

Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
 Població ..... Data .....

Signatura: .....

"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

SUPER-JORDI

ESTIC BEN AMOÏNAT. NINGÚ NO L'HA VISTA ENLLOC...

ÉS TERRIBLE! COM SI SE L'HAGUÉS EMPASSAD LA TERRA...! QUIN MISTERI, NOI!

KUNG-FU, NO PERDIS LA CALMA... NERVIS D'ACER!

AI, QUE LES CAMES EM FAN FIGA...

NO LA VEUREM MAI MÉS... SNIF!

NO T'HO PRENGUIS AIXÍ. JA ARA-REIXERA...

BUÀ! BUÀ...!

SÓC AQUÍ, TANOQUES... M'HAVIA AMAGAT PER VEURE SI M'ENYORÀVEU...

VEIG QUE ESTÀVEU TOT TRISTOS.

ESTIC TAN CONTENTA, QUE US FARE UN PASTIS

GALI
67

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE 'CATALUNYA CRISTIANA' Nº. 525

Històries d'Eixerits

Les Eixerides i els Eixerits escriuen..

L'altre dia, quan va venir a casa el senyor Joan de "Catalunya Cristiana", que recull les cartes adreçades a l'Eixerit, ja vaig conèixer de seguida que en portava un bon piló, perquè se li escapava el riure per sota el nas.

Jo ja feia estona que estava a l'aguait, prop de la porta, esperant que truqués. Ja havia tingut dues decepcions: primer havia trucat el lampista, que venia a arreglar una aixeta que perd aigua, i després havia trucat una veïna que sempre ve a explicar històries a la mare. Però, per fi, arribà el senyor Joan.

-Hola, senyor Joan! Que me'n porta moltes, avui?
-De què?
-De cartes i postals, home. Vinga va, doni-me-les; no em faci guar més.

-Té, noi, té: estan totes dins d'aquest sobre.
-Molt bé, senyor Joan. Moltes gràcies. Que vol prendre algun refresc?

-Mira, potser sí, perquè vinc molt acalorat.
-Passi, doncs; ho direm a la mare.
-Déu la guard, senyora Roser. Ja em perdonarà, però l'Eixerit és un vallet tan simpàtic i té tan bon cor, que m'ha convidat a prendre un refresc.

-No és cap molèstia. Al contrari, em plau poder-li agrair aquesta atenció que té amb l'Eixerit. Li fa tant il·lusió rebre postals i cartes dels seus amics i amigues! Segur que ara ja no el veurem més fins l'hora de dinar.

-És clar, dona; estarà enfeinat a llegir-les i contestar-les.

-No, si al meu marit i a mi també ens agrada que sigui un noi obert als altres, a l'amistat i a l'estimació.

-És clar, és clar...
L'Eixerit

QUÈ? ENS FEM UNA FOTO AQUÍ?

PERÒ, ¿QUI LA TIRA?

BUSQUEM ALGÚ PERQUÈ ENS LA FACI.

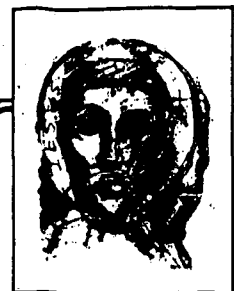
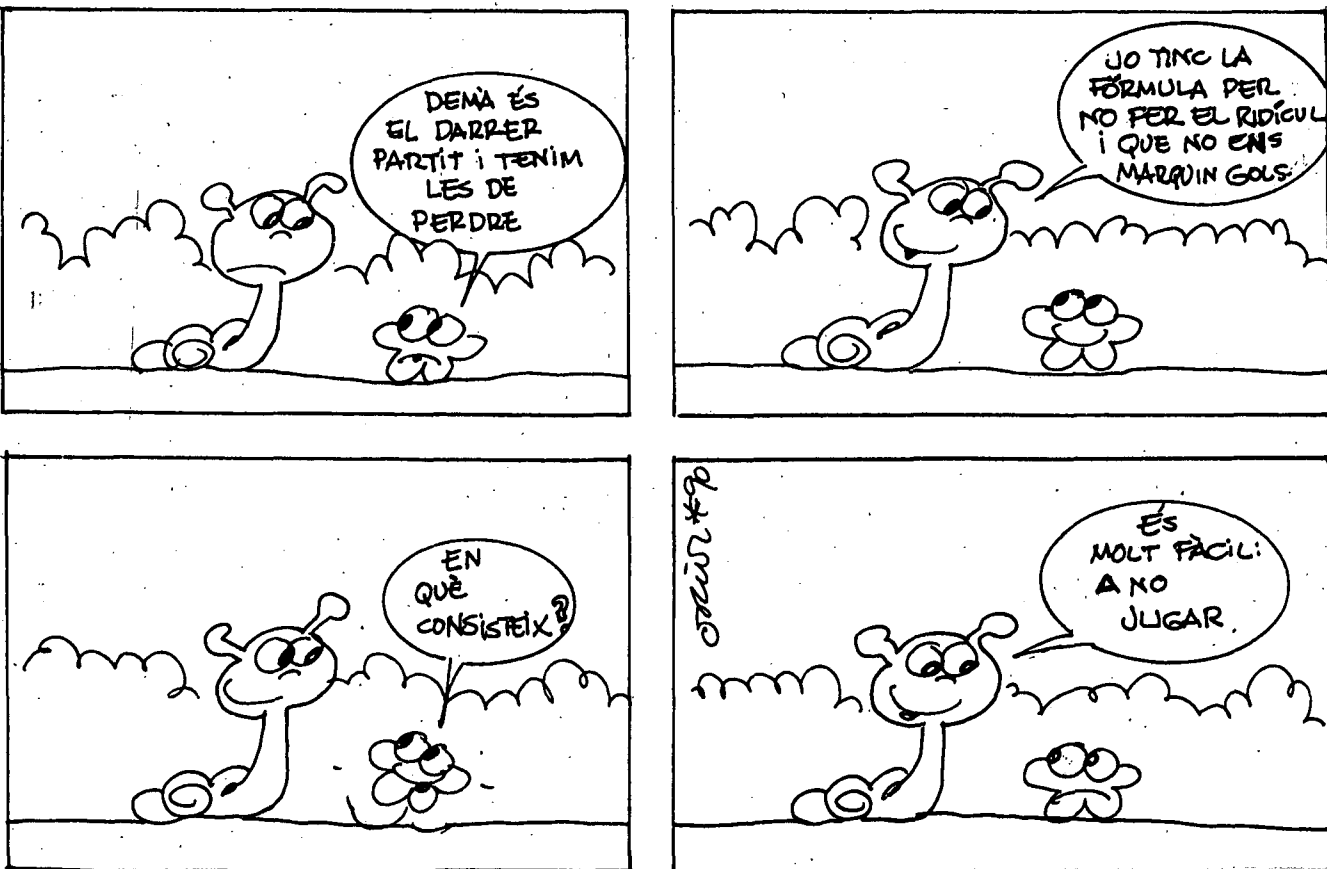
EI, ESCOLTA! UN MOMENT, SI US PLAU.

QUE ENS PODRIA FER UNA FOTO AMB AQUEST PAISATGE AL FONS?

A PUNT! SOMRIUIN...

UNS DIES DESPRÉS

A VEURE COM HA QUERAT LA FOTO...

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Mateu, capítol 16, versets del 13 al 20 (Mt 16:13-20).

Reflexionem: 1. Els contemporanis de Jesús que s'acontentaven simplement amb el que veien, es quedaven a mig camí. Delen que era un "gran home", però es quedaven sense conèixer "el seu misteri", la seva veritat més important. JESÚS ÉS EL FILL DE DEU. Les persones que, sense la llum de la fe, es miren l'Església només "per fora", els passa igual. Pensen: està ben organitzada, un "jefe" mundial (el Papa), "jefes" territorials (els bisbes), "jefe" local (el mossèn). Es queden també a mig camí, sense comprendre el "seu misteri". Aquesta comú-unió de totes les dones i homes del món que creuen que Jesús és el Fill de Déu viu i s'uneix a Ell per la fe i per la gràcia que els dona l'Esperit Sant.

2. Si mireu el rosetó o els finestrals d'una gran església **des de fora**, pensareu: quina obra d'art més bonica amb tants vitralls de colors... Però, si entreu a dintre i els mireu a contrallum, la meravella es multiplica per cent. L'Església s'ha de "veure" a la llum de la fe. Jesús l'ha confiada tot alhora a la presència i a l'acció invisibles del seu Esperit i a la tasca visible del Papa, bisbes, mossens i àdhuc de tots els creients que la formem.

3. Jesús aclareix la fe dels Apòstols, i només aleshores confia a Pere i als seus successors (els Papes) i als Apòstols i als seus successors (els bisbes) i a tots els seus col·laboradors (mossens i tots els cristians) la tasca de fer visible la meravellosa realitat invisible de la SEVA ESGLÉSIA.

El mossèn

La petita Natzaret

Aquell hivern estava essent especialment fred. Feia gairebé una setmana que no parava de nevar. Els arbres estaven despullats, les cases tenien els terrats ben blancs, i els carrers estaven completament gelats.

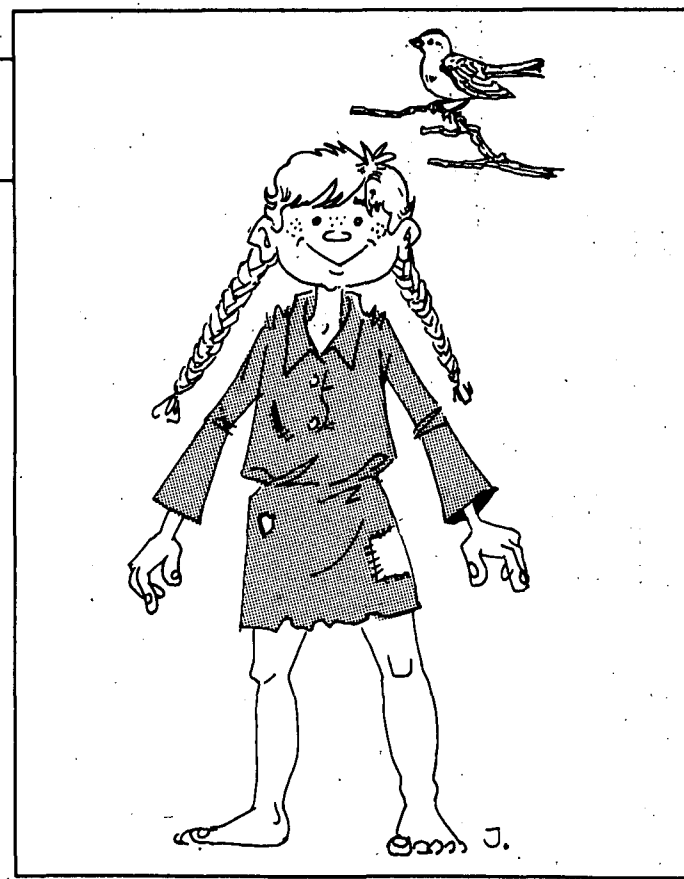
La Natzaret era una petita nena òrfena que vivia de la caritat de la bona gent del poble. Però ara el temps era massa cru. La gent gairebé no sortia al carrer, i, quan ho feien, caminaven tan de pressa, amb els ulls mig aclucats, que ningú no li prestava atenció.

Vestida amb vells parracs i amb els peus descalços la pobra nena s'estava quedant ben glaçada. Per entrar en calor, caminava d'una banda a l'altra de la vila, sense que ningú s'adonés de la seva presència.

L'única persona que l'acollia i li donava de menjar era un velleter que, com ella, sense llar ni família, acostumava a seure a les escales de l'església envoltada de coloms. Va ser ella qui li va explicar que els ocells, com més fred tenien, més piulaven.

Esgotada i morta de fred, la Natzaret va refugiar-se una nit en un portal. Allà, arraulida en un racó, cantava i cantava fluixet mentre amb el seu alè s'escalfava les mans. A poc a poc va anar trobant-se més bé i es va adormir plàcidament.

L'endemà, quan la portera baixà al portal, es

trobà amb un petit pardal que piulava amb totes les seves forces.

-No ploris, pobret. Et pujaré a casa, i mai més no tindras fred o fam.

ANNA

DIUMENGE - 26
 11.45 Sardanes
 12.00 Jazz
 13.00 Esports
 14.30 Telenotícies
 14.55 El temps
 15.05 Dibuixos animats
 15.30 Jim West (D)
 16.30 Pel·lícula tarde: "Gelosia"
 18.05 Les aventures de Guillem Tell
 19.10 L'illa de les papallones
 19.35 Paradise
 20.30 Telenotícies
 21.00 El temps
 21.05 30 minuts
 21.35 Dallas
 22.45 Cita amb l'esport
 23.45 Dimensió desconeguda
 00.10 Fi d'emissió

00.40 Cinema de mitjanit: "El fill de Caro line"
 02.15 Fi d'emissió

DISSABTE - 1
 11.45 Sardanes
 12.15 Dibuixos animats
 12.40 Sputnik
 13.35 El món de Cousteau
 14.30 Telenotícies
 14.55 El temps
 15.05 Dibuixos animats
 15.35 Tarde d'aventures: "L'estrella de l'India"
 17.20 Les brigades del Tigre
 18.20 Buck Rogers
 19.10 Cagney i Lacey
 19.55 Festival Tex Avery
 20.30 Telenotícies
 21.00 El temps
 21.05 Sorteig Lotto 6/49
 21.10 De més verdes en maduren
 21.45 Mike Hammer
 22.40 Pel·lícula: "Convicted"
 00.20 Dimensió desconeguda
 00.50 Fi d'emissió

CANAL - 33

DIUMENGE - 26
 16.00 Esports
 18.30 Fila 33: "Mussolini últim acte"
 20.30 Thalassa
 21.00 Telenotícies
 21.25 El temps
 21.30 Versió original: "Rue de l'Estrepade"
 23.05 Informa mundial CNN
 23.50 Fi d'emissió

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

17.00 Tennis Flashing Meadows
 21.00 Telenotícies - El temps
 21.35 Tot l'esport

DILLUNS - 27
 22.00 Big World
 22.50 Max Headroom
 23.50 Fi d'emissió

DIMARTS - 28
 22.00 Teatre: "Les noces de Figaro"
 01.00 Fi d'emissió

DIMECRES - 29
 22.00 L'escurçó negre
 22.30 60 minuts
 23.30 Els treballadors del mar
 00.30 Fi d'emissió

DIJOURS - 30
 22.00 CIA
 23.00 CANAL 33 Presenta
 00.05 Fi d'emissió

DIVENDRES - 31
 22.00 El detectiu cantant
 23.15 Tres, catorze, setze
 00.05 Informe mundial CNN
 01.50 Fi d'emissió

DISSABTE - 1
 16.00 Sports
 17.00 Tennis
 21.00 Telenotícies - Els temps
 21.30 Els intocables
 22.20 Jazz
 23.30 Fi d'emissió

DIUMENGE - 26
 02.30 Un dia és un dia
 04.00 Cor
 05.00 Parlem de sexe
 05.45 El nou espectador
 06.45 Parlant clar
 07.15 Entre línees
 08.00 Rockpop
 09.25 Concert
 10.25 Avanç Telediari
 10.30 EL DIA DEL SENYOR SANTA MISSA
 11.30 POBLE DE DÉU
 12.00 Especial
 12.30 Bioman
 13.00 Els cavallers de Houston
 13.30 El saler
 14.30 L'Informatiu cap de setmana
 15.00 Telediari cap de setmana
 15.30 El temps
 15.35 Calimero
 16.00 La comèdia: "Bus stop"
 17.35 Dibuixos animats
 18.20 Els contes de Alf
 18.45 Waku Waku
 19.10 S'ha escrit un crim
 20.00 El temps és or
 21.00 Telediari cap de setmana
 21.30 El home i la terra
 22.05 Diumenge cinema: "El cuco està ri"
 23.50 Especial musical
 00.45 Sota la palmera
 01.30 Tahití i les seves illes
 02.00 Comiat

DILLUNS - 27
 10.00 Una llar per als animals
 10.45 Aventura-92
 11.45 Apaga i anem-nos
 12.00 Santa Barbara
 12.45 Dibuixos animats
 13.00 L'arca de Noè
 14.00 Un món diferent
 15.35 Cristal
 16.25 Calaix desastre
 17.25 El follet del globus
 17.30 Els mons de Yupi
 18.00 A l'estiu
 19.00 3 x 4
 20.10 Els cavallers de Houston
 21.38 Però... això què és?
 22.45 Parlem de sexe
 23.35 Històries d'amor
 00.30 Diari nit
 01.05 La comtesa de Charny
 02.00 Prisma
 02.30 Fi d'emissió

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

06.00 Bon dia
 13.30 Avanç de l'Informatiu
 13.35 L'Informatiu Migdia
 14.30 Telediari-1
 15.30 El temps
 17.55 Avanç Telediari
 20.00 L'Informatiu Vespre
 21.00 Telediari-2
 21.30 El temps

12.45 Dibuixos animats
 13.00 L'arca de Noè
 14.00 Amigues
 15.35 Cristal
 16.25 Calaix desastre
 17.25 El follet del globus
 17.30 Els mons de Yupi
 18.00 A l'estiu
 19.00 3 x 4
 20.10 Els cavallers de Houston
 21.38 Però... això què és?
 22.45 Parlem de sexe
 23.35 Històries d'amor
 00.30 Diari nit
 01.05 La comtesa de Charny
 02.00 Prisma
 02.30 Fi d'emissió

DIMARTS - 28
 10.00 Una llar per als animals
 10.45 Aventura-92
 11.45 Apaga i anem-nos
 12.00 Santa Barbara
 12.45 Dibuixos animats
 13.00 L'arca de Noè
 14.00 Un món diferent
 15.35 Cristal
 16.25 Calaix desastre
 17.25 El follet del globus
 17.30 Els mons de Yupi
 18.00 A l'estiu
 19.00 3 x 4
 20.10 Els cavallers de Houston
 21.38 Tariro estiu
 22.10 Sessió de nit: "Deseos humanos"
 23.50 Tendido cero
 00.20 Diari nit
 00.55 TESTIMONI
 01.05 La comtesa de Charny
 02.00 Glasnost
 02.30 Fi d'emissió

DIMECRES - 29
 0.00 Una llar per als animals
 10.45 Aventura-92
 11.45 Apaga i anem-nos
 12.00 Santa Barbara
 12.45 Dibuixos animats
 13.00 L'arca de Noè
 14.00 Valentine Park
 15.35 Cristal
 16.25 Calaix desastre
 17.25 El follet del globus
 17.30 Els mons de Yupi
 18.00 A l'estiu
 19.00 3 x 4
 20.10 Els cavallers de Houston
 21.38 Nit d'humor: Jutjat de guàrdia - Les noces d'or
 22.35 Estrenes TV: "El bebè ja està en casa"
 00.10 Diari nit
 00.45 La comtesa de Charny
 02.00 La finestra
 02.30 Fi d'emissió

DIJOURS - 30
 10.00 Una llar per als animals
 10.45 Aventura-92
 11.45 Apaga i anem-nos
 12.00 Santa Barbara
 12.45 Dibuixos animats
 13.00 L'arca de Noè
 14.00 Valerie
 15.35 Cristal
 16.25 Calaix desastre
 17.25 El follet del globus
 17.30 Els mons de Yupi
 18.00 A l'estiu
 19.00 3 x 4
 20.10 Els cavallers de Houston
 21.38 Paradis perdut
 22.35 El primi-joc
 22.45 Un dia és un dia
 00.15 Diari nit
 00.50 La comtesa de Charny
 02.00 Membria de l'Ebre
 02.30 Fi d'emissió

DIVENDRES - 31
 10.00 Una llar per als animals
 10.45 Aventura-92
 11.45 Apaga i anem-nos
 12.00 Santa Barbara
 12.45 Dibuixos animats
 13.00 L'arca de Noè
 14.00 Una forma de viure
 15.35 Cristal

16.25 Plàstic
 17.25 El follet del globus
 17.30 Les aventures de Peter
 18.00 Les estrelles
 18.30 Amb les mans a la massa
 19.00 3 x 4
 20.10 Els cavallers de Houston
 21.38 La gran evasió
 22.35 L'humor de Paco Martínez Soria: "El alegre divorciado"
 00.10 Diari nit
 00.50 Cine mític: "Quiero seguir cantando"
 02.20 Jazz entre amics
 03.15 Tariro estiu

DISSABTE - 1
 03.45 Documents TV
 14.40 El saler
 15.35 Altres pobles
 06.30 Vídeo-Mix
 07.30 De pel·lícula
 08.30 Però això què és?
 09.35 Els contanimalos
 10.00 Sopa de gasos
 10.25 Avanç Telediari
 10.30 No t'ho perdís
 12.30 Visca la ciència
 13.00 Jocs sense fronteres
 14.35 L'Informatiu
 15.00 Telediari cap de setmana
 15.30 El temps
 15.35 Boja academia de policia
 16.05 Primera sessió: "El asedio de los sajones"
 17.35 Dibuixos animats
 18.05 Rockpop
 19.15 Una sola terra
 20.05 Tusitala
 21.00 Telediari cap de setmana
 21.35 Informe setmanal
 22.35 Dissabte cinema: "El beso de la pantera"
 00.45: "El precio del triunfo"

DIUMENGE - 26
 08.00 Con tu cuerpo
 08.15 Por el ancho mundo
 08.45 SANTA MISSA
 09.30 Compañeros
 10.00 Los picapiedra
 10.30 Cine para todos
 12.00 Domingo deporte
 20.00 Kung-fu
 21.00 Relatos TV: "Las manos de un extraño"
 22.30 Futbol
 00.30 Filmoteca TV: "J.A. Martín, fotógrafo"

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

08.00 Con tu cuerpo
 13.00 Un punt de solfa
 14.00 Avanç de l'Informatiu
 19.00 L'Informatiu
 21.30 Noticias-2

DILLUNS - 27
 08.15 Crear i viure
 08.45 Dibuixos animats
 09.00 Barrio sesamo
 09.30 Teen Wolf
 10.00 Los mundos de Yupi
 10.30 Plàstic
 11.00 Christabel
 12.00 Las doce en punta
 13.05 On li fa mal?
 13.30 Oum, el doff blanc
 14.05 Catalunya misteriosa
 14.30 El médico rural
 15.15 La música negra
 16.30 Sessió de tarde: "El hijo de Jesse James"
 18.00 Vídeo-Mix
 18.30 La Barberia
 19.30 Verano deporte
 22.00 Cine club: "El caso Thelma Jordan"
 23.45 Documents TV
 00.45 TIEMPO DE CREER
 01.00 Última sessió: "En el nombre del Padre"
 02.45 Fi d'emissió.

DIMARTS - 28
 08.15 Crear i viure
 08.45 Dibuixos animats
 09.00 Barrio sesamo
 09.30 Teen Wolf
 10.00 Los mundos de Yupi

COMENTARIOS TV

EL CHICO DE ORO

L'altre dia es va emetre per TVE-1 un film que es diu El chico de oro. Vull parlar d'aquesta pel·lícula perquè penso que és un bon exemple de cinema d'aventures molt entretingut i, alhora, molt actual i ple d'encerts. El guió era interessant i suggestiu. En una paraula, es tractava d'un enfrontament entre les forces del Mal i del Bé amb el diable inclòs. Tot plegat un film per veure a casa tots plegats excloent, potser, els més petits ja que hi havia alguna escena esgarifosa i podia espantar els fills de menys de dotze anys.

Es una pel·lícula recent i va tenir molt d'èxit en el seu moment. Però l'èxit no rau en la violència, una mica si que n'hi ha, molt tolerable si més no; ni en el sexe, tot i que inclou la història d'amor dels protagonistes. La qualitat resideix en el bon guió, la bona direcció, la gràcia del protagonista —l'actor de color Eddy Murphy— i sobretot en els efectes especials que són d'una gran brillantor.

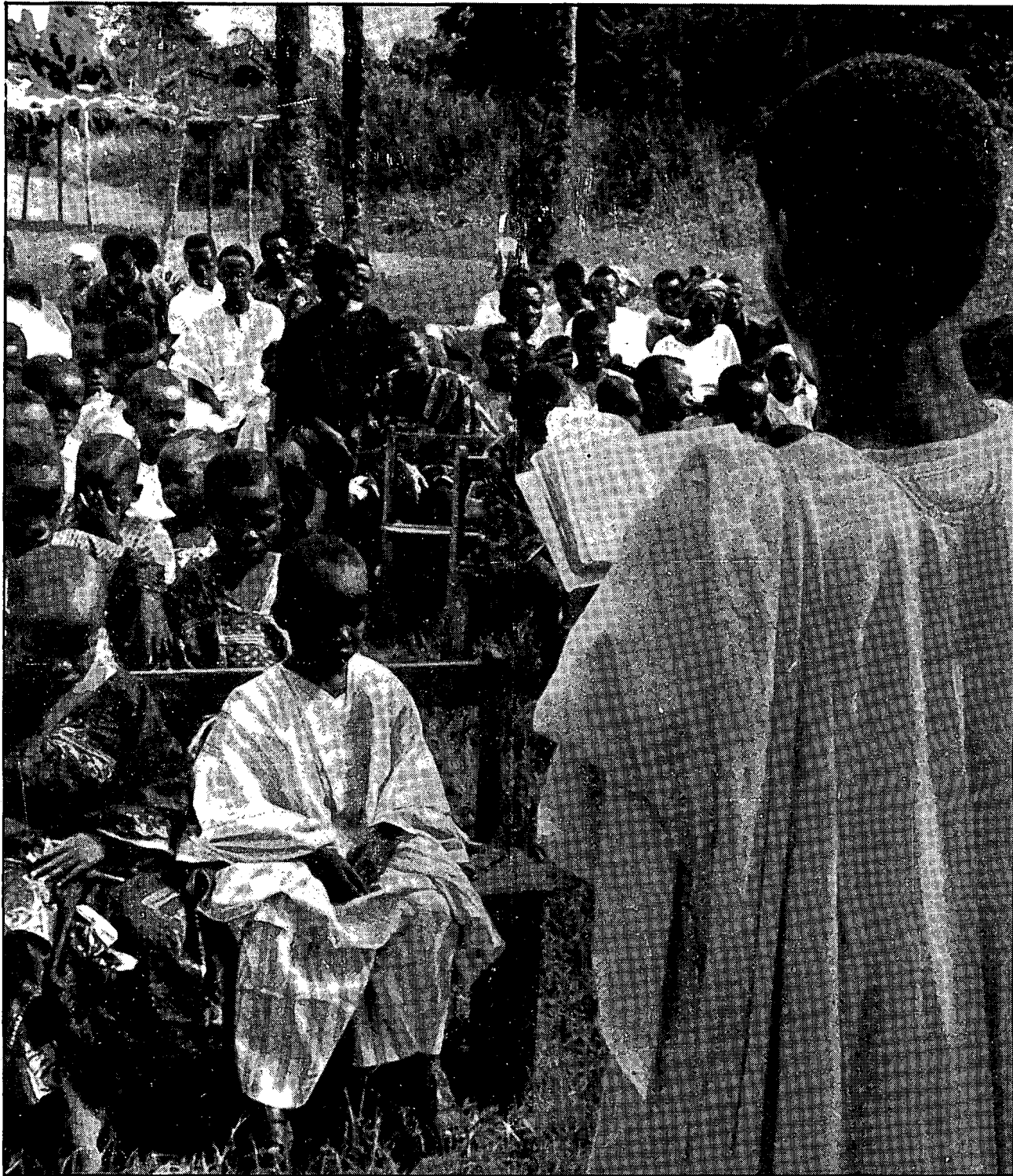
Aquest tipus de film demostra que es pot fer un boníssim cinema familiar d'aventures i que hi ha un públic, molt agrait, que espera aquesta mena de pel·lícules. Era un film per gravar i tornar a veure, al cap d'un bon temps, quan ja estigui mig oblidat. De fet aquesta pel·lícula ja la vaig veure en l'època de la seva estrena i vaig xalar d'allò més. L'he vista uns anys més tard i m'he entretingut com el primer dia. Repeteixo: veure aquest tipus de cinema anima molt i demostra que la televisió ens pot oferir molts bons moments si la sabem utilitzar fent una bona selecció d'allò que s'emet.

El que cal és veure, de tant en tant, un bon film i no molts i dolents.

T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) tel. 200 13 39 IGNARI BOFARULL

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AI TERCER MÓN, prop de 75.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciats femenins i masculins de Missions.

Seran com a Sacerdots, ministres de la reconciliació, impulsors del desenvolupament, companys dels més pobres.

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN:

—Una **BECA** de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.

—Per 150.000 ptes. es pot fundar una **MITJA BECA**.

—Un curs sencer per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/ Bisbe Iurita, 5

25280 Solsona
Bisbat

17004 Girona
C/ Albareda, 15

43003 Tarragona
Major, 16

25002 Lleida
Plaça de Sant Josep, 2º 1º

43500 Tortosa
Bisbat

25700 SEU D'URGELL
Bisbat

08500 Vic
Seminari diocesà

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

ESPECIAL

El Penedès, de l'Alt al Baix, lliscant per la carretera

El Costa, un matrimoni amic, no coneixien el Penedès. Ells, autopista, quan es volen capbussar, fins a Torredembarra o Salou. També autopista de tornada. En van parlar i va abellir-nos la idea. Travessaríem el Penedès per carretera i intentaríem explicar-los, fins on donés la nostra capacitat de ciclerons improvisats, les característiques de les dues comarques.

Un dia entre setmana triat a ull, a mitjan juliol, van sortir sobre quatre rodes de la Ciutat Comtal al punt de les set del matí, per allò de la fresqueta i per avançar-nos al trànsit inevitable del Baix Llobregat. Fins a Molins de Rei per autopista, tot com una seda. En deixar-la i un cop travessat el pont sobre el Llobregat, els Costa varen començar a sentir una mena d'angoixa per la tirallonga de carretera que teníem al davant. Els tranquil·litzàrem:

—Es més lent, però més turístic; veureu com us agradarà.

Cervelló, Vallirana i muntanya amunt cap al cim de la Serralada de l'Ordal. Minuts més tard, abans de l'últim coll, l'esplanada on, anys enrera, hi havia un campament militar. Després, el Coll d'Ordal, a 500 metres sobre el mar i, al davant, la recta fins al primer poble de la comarca: Ordal, adscrit a Subirats, municipi de més de 2.200 habitants, molt conegut pel seu castell i els aplecs que s'hi celebren.

Immediatament de passar el poble s'oferí, davant nostre, la gran esplanada penedesenca que s'allargassa davallant en direcció de gregal fins a submergir-se, trenta-cinc quilòmetres més ellà, en les ones plàcides de la Costa Daurada.

Vaig allengir la marxa per facilitar la contemplació a pler dels tons maragda refulgent que la llum tangencial del matí arrencava dels conreus a banda i banda de la carretera. No eren encara les vuit i, amb el sol encara d'esquena, les vinyes i els fruiterars reflectien, als nostres ulls, tota la bellesa d'un jardí immens acuradament cultivat per mans expertes. Vinyes i fruiterars se succeeixen aquí en una mescla, potser atzarosa, però harmònica i equilibrada. Els ceps, en aquesta època, estan carregats de raïms en penjolls petits, encara. D'això arrencà el tema de les classes diferents de raïm. Nomenàrem el Parellada, el Macabeu i el Xarel·lo, base d'elaboració dels caves. En creuar el trencall que du a Sant Sadurní d'Anoia vam aprofundir en el tema. Sant Sadurní, de 8.600 habitants, acull la concentració més gran de les millors marques de cava, marques que triomfen arreu del món. Pactem anar, un dia, a fer-hi una visita d'aquelles que inclouen costellada i tot.

Vulnerables a la temptació d'unes caixes de fruita ran de carretera, ens vam parar a Cantallops. Després, la flaire plaent de préssecs collits del dia omplia el recinte del cotxe. Seductora flaire! En arribar a Avinyonet tots ja en menjaven, menys jo que, dissimulant l'enveja, havia de mantenir les mans al volant.

Un retomb i una recta de set quilòmetres que, passant

per Sant Cugat Sesgarrigues, arriba a Vilafranca, la capital de l'Alt Penedès. Mentre ens hi aproximem, l'entorn sofreix un canvi: els conreus són substituïts, en bona part, per indústries i establiments comercials, com succeeix en altres nuclis urbans d'importància.

Ens aturem a la vila i entrem a un bar de la magnífica Rambla de Sant Francesc per esmorzar. Ara, la conversa gira a l'entorn de la capital. Nucli aglutinador de la comarca, amb les seves 25.000 ànimes, Vilafranca del Penedès és senyorívola i rural, comercial i residen-

cial, tot alhora. Ha sabut conservar el caràcter propi que caracteritza la gent prudent i oberta, activa i festiva, de la Catalunya Nova, i allí es pot trobar, com concentrada, l'expressió històrica i cultural de la comarca. Surt, en la conversa, el Museu del Vi i la basílica de Santa Maria. També les manifestacions comercials i populars: Firaví, el Mercat de cada dissabte, la Festa Major "la més típica de Catalunya". No acabàrem.

Reprenem el camí i ens hem d'aturar a la retenció crònica d'abans d'arribar a Santa Margalida i els Monjos, localitat de

més de 3.000 habitants. Aquí, l'entorn s'ha fet, ja, majoritàriament rural altra volta, però no hi falten edificis industrials més o menys apartats de la carretera. Poc després de travessar, per sota, la via del tren, ens adonem que som al Baix Penedès. Ni l'orografia del paisatge ni la naturalesa dels cultius no demostrarien cap canvi si no fos per un detall: els forns de calç. A partir d'aquí i durant un bon trajecte ens els trobarem vorejant la carretera.

Sobre un altiplà, encara un xic lluny, s'albiren les punxes actives d'unes construccions no

acostumades en aquestes contrades: és l'Arboç, població que supera els 4.000 habitants i que mostra, en alguns edificis, l'assentament d'algunes fortunes en un passat sortós. És el poble de les puntaires, veritables artistes dels boixets, continuadores d'una atersania que no s'hauria de perdre mai.

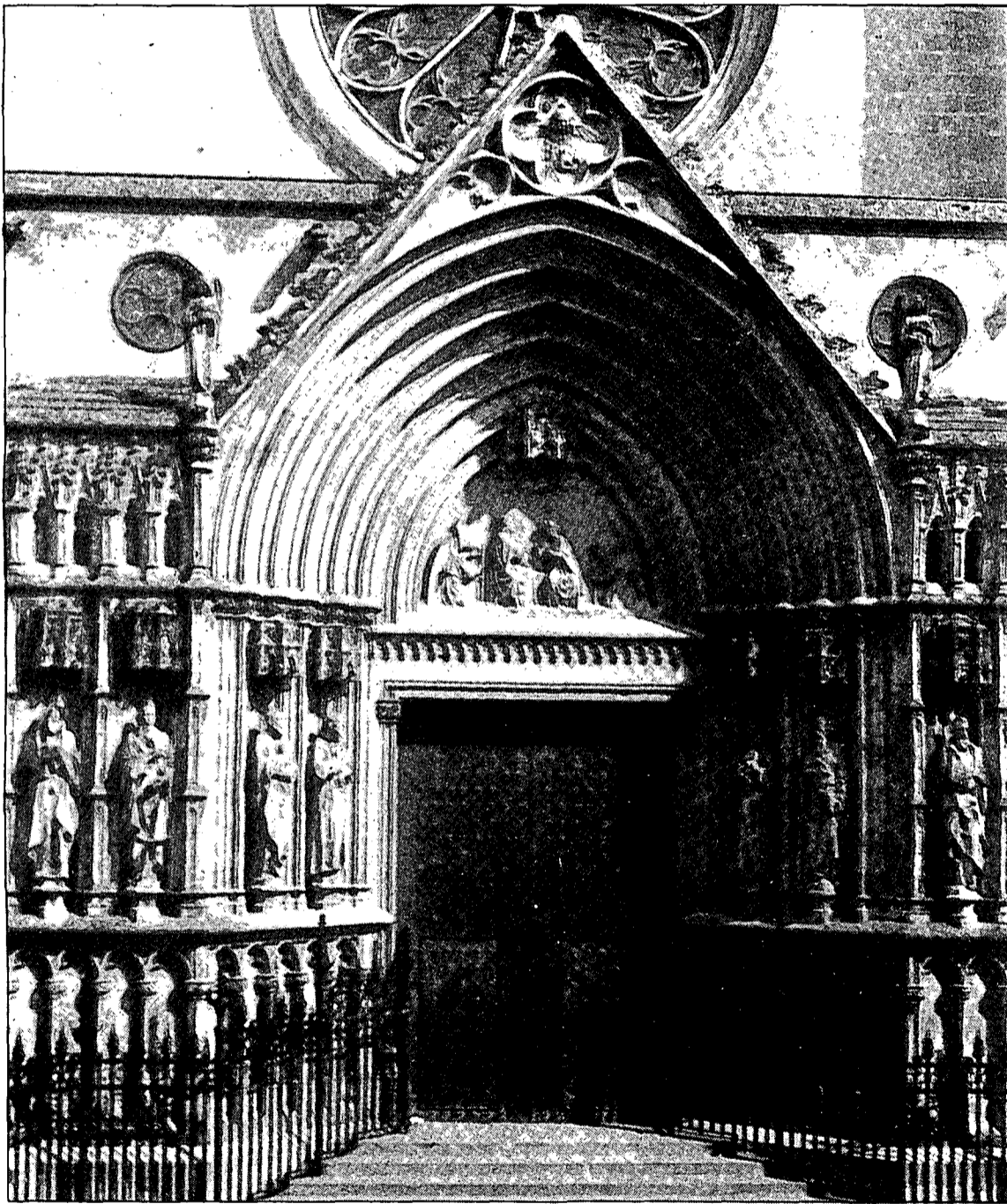
Mentre ens hi atensem, se'ns presenta un dilema: continuar per la N-340, o bé desviar-nos per l'interior i veure un paisatge diferent. La senyora Costa el resol ràpidament amb un cara o creu i diu amb resolució: "Per l'interior!" Ha utilitzat un duro dels nous i no queda clar on és cara i on és creu, però jo ja he virat a la dreta i no vull fer-me enrera. Queda avall la població de Bellvé, que disposa d'una cooperativa on es concentra la comercialització d'una bona part de la fruita fresca de la comarca i on s'elabora, en fermentació controlada, un dels millors vins blancs, un vi olorós i deliciosament fruitat. Més enllà, la Gornal, que per capricis cartogràfics pertany a l'Alt Penedès.

Ens vam endinsar per la comarca, que es presentà, altre cop, vorejada de vinyes. Aquí vam notar una novetat: gairebé totes estan envoltades per oliveres o ametllers. A la nostra dreta un pagès llaurava amb un tractor. Em vaig fer l'entès tot aclarint que una llaurada beneficia una vinya tant com l'adob o la pluja, i em vaig embolicar amb no sé quina explicació de la conveniència de colgar la terra que s'ha nitrogenat pel contacte amb l'aire.

Amb la xerrada vam passar per Banyeres del Penedès, poble de 1.500 habitants, que acull la immigració proporcionalment més alta de la comarca. Uns tres quilòmetres avall arribarem a una cruïlla. Tot fent l'stop la conversa va recaure en un comentari sobre les poblacions de la contrada. A la dreta, Sant Jaume dels Domenys, municipi que sobrepassa amb un petit escaig el miler d'habitants i que compta amb diversos nuclis urbans a la seva rodalia. A l'esquerra, Llorenç del Penedès, on s'elabora en unes instal·lacions modernes una gran part de l'oli de la collita de la comarca. Llorenç és el poble amb menys superfície municipal —només 4,6 quilòmetres quadrats— i, a desgrat d'això, els seus 1.200 habitants desenvolupen, a través de dues societats molt dinàmiques, una activitat cultural extraordinàriament reeixida, ateses les seves dimensions.

La carretera travessa la població. En passar per la pròxima cruïlla el comentari va versar sobre els pobles que deixàvem a la dreta: la Bisbal, la Joncosa, Masllorç. Seguírem endavant. El sol picava de valent quan ens trovàrem amb les primeres urbanitzacions. De mica en mica ens atansàvem al mar i el paisatge ho delatava mostrant-se tatxonat, de tant en tant, de xalets de vacances i caps de setmana.

La proximitat del Vendrell fa que, també aquí, les vinyes es vegin interrompudes, ara i adés, per alguna construcció industrial. Vam passar per Saifores i, després, per Santa Oli-

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

ESPECIAL

va. En aquella zona el viatger queda sorprès per les extensions d'horta perfectament treballada i regada per aspersors. A Santa Oliva, a més a més, hi ha una visita turística a fer que val la pena. Per una banda, el Castell del Remei, on es venera la Mare de Déu d'aquesta advocació, patrona del poble, i, per l'altra, les deus d'aigua subterrània, una meravella d'aquelles amb les quals la Natura es complau, en ocasions, a sorprendre l'home.

Tres quilòmetres més de carretera ens van situar al Vendrell, vila d'11.000 habitants, capital del Baix Penedès, on nasqué Pau Casals, el gloriós violoncellista i català universal, on visqué el nostre gran dramaturg Angel Guimerà, d'on fou fill en Pep Jai, famós líder d'Unió de Pagesos. El Vendrell, centre de la cultura de la comarca, d'ambient de distinció ciutadana, és l'eix a l'entorn del qual gira l'activitat rural d'aquestes contrades —la Fira de Santa Teresa n'és un exponent—. Nucli d'atracció turística, irradia la seva influència cap a les platges de la Costa Daurada. Centre d'interès co-

mercial, mou amb eficàcia la vida econòmica comarcal. Ens hi vam aturar, amb l'excusa de fer un refresc, i les senyores van aprofitar l'ocasió per comprar unes galindaines a les botigues de l'illa de vianants de la zona comercial.

Sota el sol abrusador agafarem la carretera de Sant Salvador i, en un tres i no res, ens vam trobar a la platja més familiar de les nostres costes. Al sud, allà prop, es veu Comaruga, una de les urbanitzacions marítimes més notables del país. Al nord, les platges de Calafell, el punt de més atracció lúdica del Baix Penedès. I més enllà, Cunit, on acaba la comarca.

Mentre plantem els parasols a la sorra salta la pregunta de rigor:

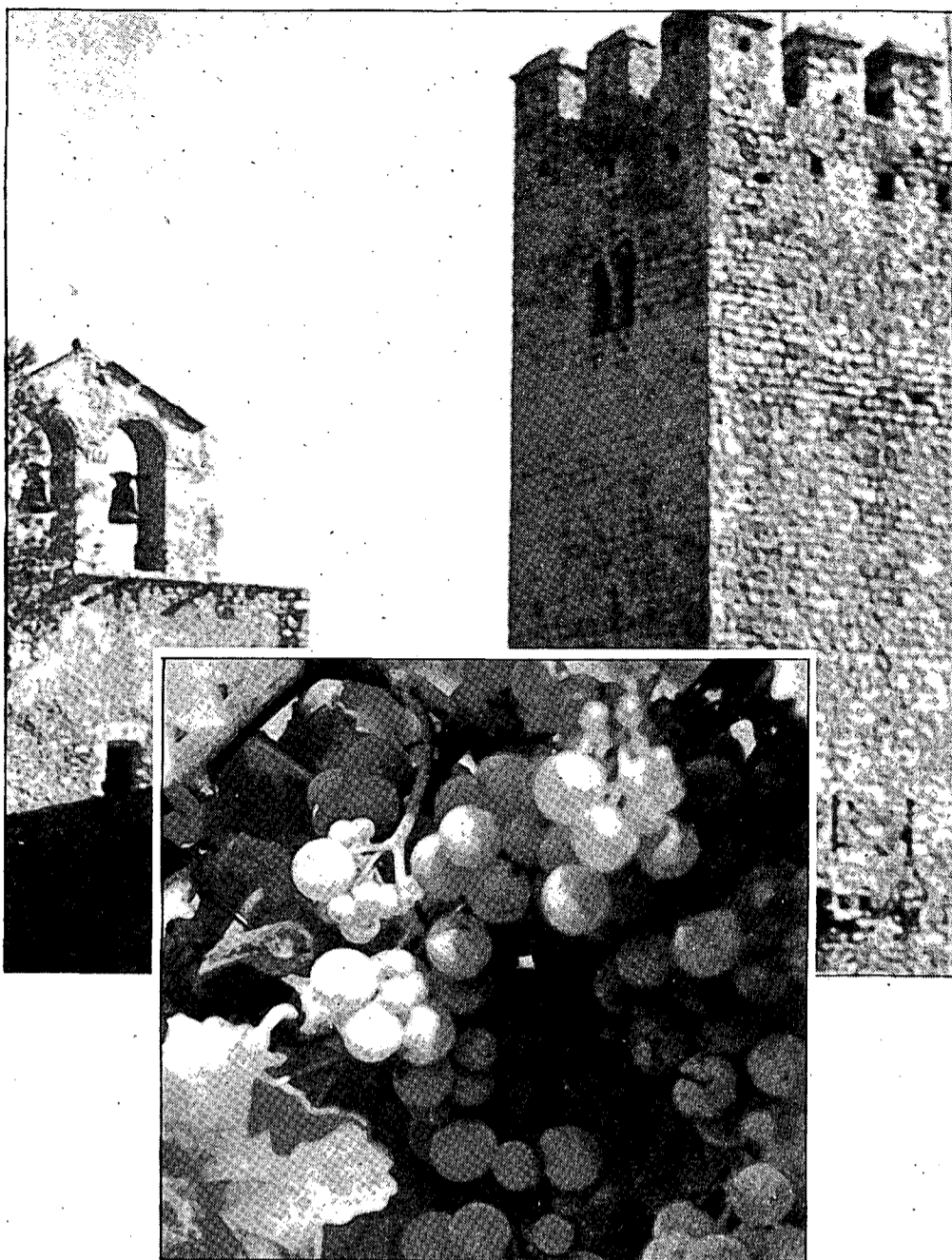
—Què us ha semblat la travessa?

La resposta va més enllà de l'estricta compliment:

—Alliçonadora. Per conèixer el país se l'ha de veure.

I per estimar el país se l'ha de viure.

JAUME ROIGÉ
i TORRENTGENERÓS
Juliol, 1990

NISSAN

en familia

NISSAN TRADE

La más rentable,
la más vendida.

De venta en:

Concessionari:

GARAGE HUGUET, S.A.

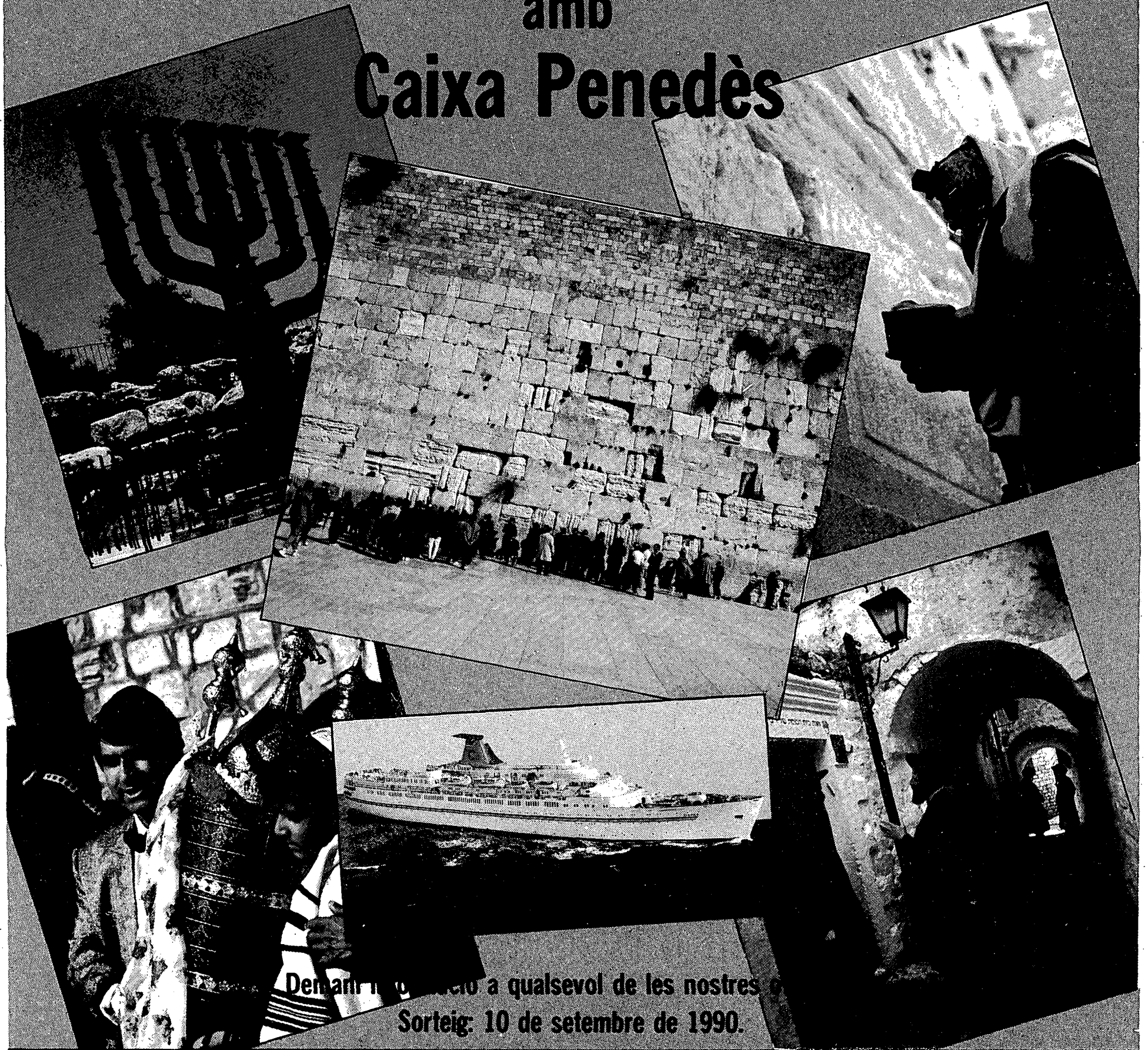
AVDA. DE TARRAGONA, 101 - TELS. 890 09 00-890 34 11 - VILAFRANCA DEL PENEDÈS
SERVEIS A: VILANOVA - EL VENDRELL - SANT SADURNÍ - MARTORELL

VACANCES A LA MAR 1990

A Terra Santa

amb

Caixa Penedès

Demani no cal·leu a qualsevol de les nostres oficines.
Sorteig: 10 de setembre de 1990.

Caixa Penedès

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

ESPECIAL

Rambles de Sant Francesc amunt, desemboquem al carrer de Clascar que, en realitat, n'és la continuació. Ja de lluny, ens crida l'atenció un gran edifici d'estil indefinit, de darreries del segle passat o primers d'aquest, que senyoreja aquesta via vilafraquina.

Aquest edifici és la Llar de l'Ancianitat "Inglada-Via", institució que durant més de cent anys ha atès amorosament l'ancianitat desvalguda de la comarca.

La "Llar de l'Ancianitat" va ser fundada per mossèn Inglada-Via i la seva germana, els quals confiaren la cura de la fundació a la congregació religiosa de les Filles de Sant Josep que en mantingueren la cura, salvant dificultats i greus penúries, fins que, durant la dècada dels 50, la Caixa d'Estalvis del Penedès va fer-se càrrec de la institució, donant-li nova vida i assegurant la seguretat econòmica que li mancava.

En els seus inicis, la fundació Inglada-Via acollia només velletes pobres i sense família. I així continuà fins que en fer-se'n càrrec la Caixa del Penedès es va ordenar una nova estructura i actualment acull homes i dones, solters o casats, però és premisa indispensable, a part de la seva penúria econòmica, que no tinguin família directa, és a dir fills: També que en fer el seu ingrés no tinguin cap malaltia crònica.

En la nostra visita ens acompanya l'actual directora, la mare Maria Àngels ens explica que tot l'esforç de la comunitat religiosa se centra en la cura dels residents, per tal que se sentin físicament i espiritualment el millor possible, i ens diu com en són d'agraïts els vellets amb l'atenció que se'ls dona a cada moment. El que més necessiten, diu la mare Àngels, és amor, és l'atenció de cada moment, és saber-los escoltar quan manifesten les seves mancances, quan expliquen els seus records... Cal saber

comprendre que, per més ben atesos que aquí estiguin, sempre els resta l'enyor de la propia llar, aquella que crearen, aquella on va transcórrer el millor de la seva vida...

I la mare Maria Àngels no es cansa de repetir com agraeixen els vellets el senzill gest de prendre'ls de la mà, la més lleu paraula d'interès.

La mitjana d'edat dels residents és de vuitanta-cinc anys, i no hi ha límit d'edat per ingressar sempre que s'atenguin les condicions assenyalades.

Actualment hi resideixen quaranta quatre ancians.

En fer-se càrrec de la institució la Caixa d'Estalvis del Penedès, només hi havia l'antic edifici, descrit al començar, i un gran jardí al darrera. Però atenent la seva insuficiència, la Caixa va emprendre la construcció d'un nou i espaiós edifici al fons del jardí, de quatre pisos i amb cubada, inclosos tots els serveis, per a seixanta residents.

Les habitacions són de dues o tres places, amb terrassa exterior cada habitació i els serveis corresponents.

També hi ha sales d'estar, lloc per distraccions i sala per a la televisió, tot amb un aire con-

fortable.

L'antic edifici és destinat actualment a estatge de la comunitat i pel servei. I entre ambdós edificis hi ha l'espaiós jardí on passen bones hores els residents.

Un aspecte que, segons ens diu la mare Maria Àngels, no s'ha oblidat, és el de la llibertat amb què poden moure's els residents. Poden entrar i sortir sempre que vulguin, per passejar per la ciutat o anar a visitar amics. Poden sortir amb altres familiars i amics per menjar fora de la casa, cosa que els és molt convenient ja que malgrat totes les atencions que la institució els ofereix, sempre senten la nostàlgia del que abans era el seu viure normal. Aquest sentit de llibertat personal cal tenir-lo molt present i, en el fons, els vellets ho agraeixen molt.

Tot aquest conjunt ha estat possible després que la Caixa d'Estalvis del Penedès va fer-se càrrec de la fundació Inglada-Via.

I cal dir que l'aportació de la Caixa no s'ha limitat a les parets de l'edifici i a un manteniment econòmic fredament estipulat. No, la Llar Inglada-Via és, per a la Caixa una preocupació constant en tots sentits. Econòmica-

Una obra social a l'empar de la Caixa d'E

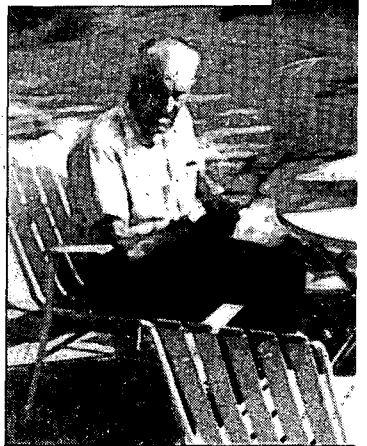
La Llar de l'Ancianitat "Inglada-Via"

ment i també espiritualment ja que constantment per mitjà de la seva Obra Social procura que res no manqui als residents i que la seva estada sigui el més agradable possible.

Podríem dir, sense pecar de fantasiosos, que la Llar de l'Ancianitat Inglada-Via és per a la Caixa del Penedès com la nineta dels seus ulls, l'obra predilecta de les seves obres socials.

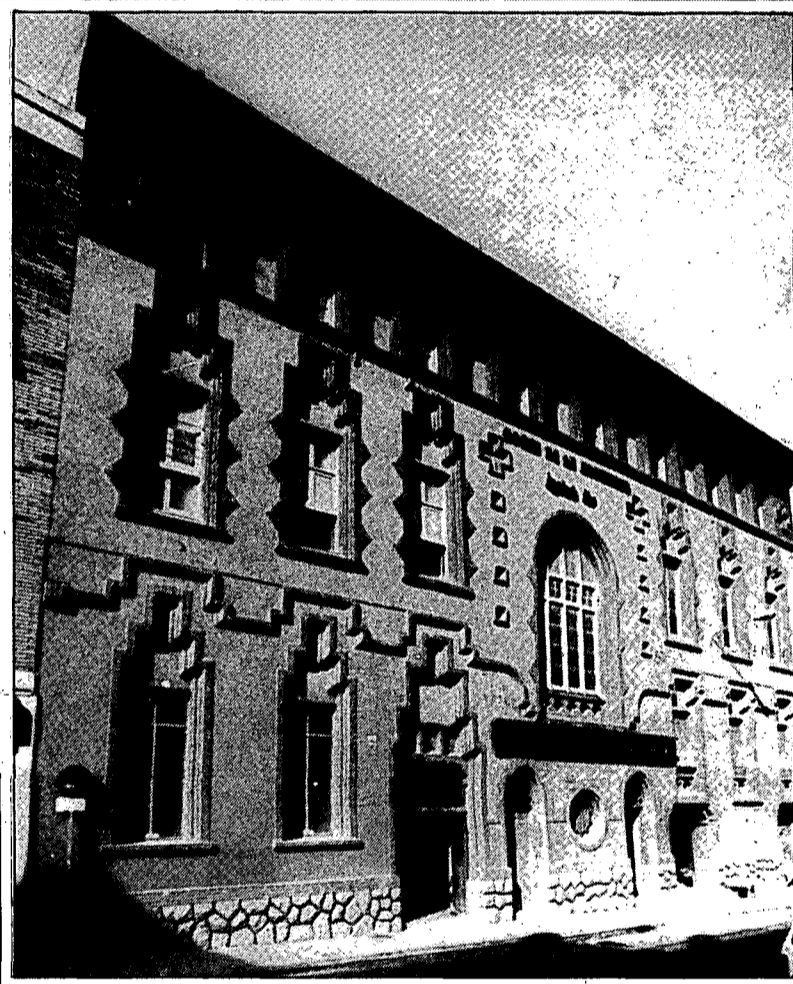
ORIOL CAMPS

Ivis del Penedès

ncianitat Via”

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

ESPECIAL

A les envistes de la diada de sant Fèlix, a
"la plaça més castellera"...

Qui parla de davallada?

Casa fundada el 1875 115 anys

SOM ELS MÉS ANTICS

Però disposem de les últimes novetats
en

**RELOTGES, JOIES,
ULLERES GRADUADES I DE SOL**

Els nostres tallers disposen dels últims
avenços de la tècnica; per això
som professionals.

JOSEP ANTON NOGUÉS

Cort, 30 - Vilafranca

SASTRERIA

CONFECCIONS

terrades

S'UNEIX A L'ALEGRIA
DELS VILAFRANQUINS AMB
MOTIU DE LA FESTA MAJOR

Santa Maria, 8
Cort, 7

Tel. 892 23 05

Vilafranca
del Penedès

Amb anterioritat a la diada de Sant Joan, no han estat pas pocs els comentaris que apuntaven a assenyalar la temporada d'enguany com la que havia de marcar l'inici d'una davallada tangible dins el context general casteller, sobretot pel que fa a la trajectòria de les colles considerades capdavanteres. Fins i tot no fóra estrany que, després de les tradicionals exhibicions castelleres valenques de Festa Major, algú s'entestés a sostenir encara aquesta hipòtesi; i de segur que no li mancarien raons... N'assenyalarem algunes:

1ª.- L'escàs nombre de castells de vuit, plantats abans de la tradicional Sortida de Completes del "dejuni" valenc.

2ª.- El fet que les colles de Valls, precisament, arribaven a aquesta jornada orfes de castells grossos aconseguits.

3ª.- La poca transcendència que tingué enguany la diada de Sant Jordi, tant a Vilanova com a Terrassa, només eximida, en part, pel primer carro gros carregat per la Colla Jove tarragonina a la plaça pròpia.

4ª.- La manca de fortuna dels Castellers de Vilafranca pel fet de no poder descarregar els seus primers quatre de vuit i tres de vuit, tot i haver estat la colla més destacada abans de la diada santjoanenca.

5ª.- La fluixa actuació de la Colla Vella dels Xiquets de Valls, el 24 de juny, condicionada, però, per la caiguda del tres de vuit a l'inici de l'exhibició, i la del quatre de

vuit carregat la vigília.

Tot i això, cal convenir que encara és d'hora per poder fer averanys sobre les possibles malastrugances castelleres que puguin ocórrer en el decurs de la temporada

present. En efecte, per damunt d'altres consideracions, ens adonem també que, a hores d'ara, ja hi ha traces que ens poden indicar que els grans castells tampoc no restaran absents aquest any de les nostres places. Veiem, si no, alguns d'aquests senyals:

A.- El bon moment evidenciat per la Colla Joves Xiquets de Valls després de descarregar els tres i quatre de vuit a la doble jornada de la Festa Major pròpia, malgrat la inexperiència dels seus dos cas-

tellers més menuts, la qual cosa havia comportat que, una setmana abans, hagués de desmuntar sengles intents d'aquests mateixos castells.

B.- El fet que tant els Minyons de Terrassa com els Castellers de Vilafranca també han descarregat ja el quatre de vuit, fites que es poden veure ampliades a curt termini. Cal destacar molt especialment, el carro gros dels terrassencs bastit al cim de la Mola de Sant Llorenç del Munt, aconseguit, doncs, a més de mil metres d'alçada.

C.- El tres de vuit descarregat per la Colla Vella valenca, el 23 de juny, i el mateix castell carregat pels Castellers vilafranquins, el 20 de maig, fets indicatius que, tant una colla com l'altra també poden volar més alt.

D.- Allò que potser és el més important per a les colles que hi participen: el fet que aquest és any de concurs i això sempre condiciona la majoria de colles a superar-se o, si més no, a fer-hi un bon paper. I al costat de la magna manifestació tarragonina, tampoc no hem d'oblidar les diades de sant Fèlix i de santa Úrsula com a moments igualment estel·lars de la temporada.

A banda de totes aquestes consideracions, potser caldria tenir en compte també altres factors com, per exemple, la circumstància absolutament positiva que l'any passat van ser quatre les colles que van descarregar el tres de nou folrat i que, en bona lògica, sembla

**COL·LEGI SANT RAMON
DE PENYAFORT**

"Fills de la Sagrada Família"

fundat pel P. Josep MANYANET el 1889

S'uneix a tots els vilafranquins en la joiosa
celebració de la seva FESTA MAJOR en honor
del seu patró SANT FÈLIX

VILAFRANCA DEL PENEDE'S

ESPECIAL

diffícil que cap d'elles no pugui repetir enguany la proesa. Semblantment, cal tenir present la il·lusió i el repte que pot representar el fet de posar en escena novament altres intents agosarats, com ara la torre de nou amb folre i manilles i el tres de vuit aixecat per sota; ¿seran aquests els grans trumfos del 1990?

En un altre ordre de prioritats, no hem d'oblidar tampoc el joc que poden donar altres colles que malden per consolidar els seus castells de vuit. La Colla Jove de Tarragona ja ha coronat el carro gros i té a l'abast el tres de vuit. Cosa semblant pot passar amb els seus homònims Xiquets de Tarragona, els populars "matalassers", mentre que els Castellans de Barcelona, els Xiquets de Reus i els Castellans de Terrassa hauran de fer bo el pronòstic que els assenyalava com a colles a tenir en presents per als llocs honorífics, immediatament per darrere de les colles de nou. De les altres: Nens del Vendrell, Bordegassos de Vilanova, Nois de la Torre, Castellans d'Altafulla, Xiquets de la vila d'Alcover —aquests en franca progressió d'uns anys ençà—, Xicots de Vilafranca, Castellans de Santa Coloma, Colla Jove de Vilanova, Castellans de Castelldefels, Vailets de Gelida i Xiquets del Serrallo, cal esperar que puguin millorar a mida que avanci la temporada, tot i les limitacions que han posat de manifest algunes d'elles en els darrers anys. I perquè el presumpte davallament que hem apuntat al començament d'aquest escrit no es pugui fer palès ni tan sols pel que fa al nombre de colles existents, ja hi ha una novella colla que s'ha encarregat d'omplir el buit que van deixar, la temporada passada, els Xicots de Valls. Saludem, doncs, l'arribada dels nounats Xiquets del barri tarragoní de Sant

Pere i Sant Pau que vénen a arrodonir novament la xifra de vint-i-una colles, que són les que aquesta temporada portaran, una vegada més, el fet casteller arreu del nostre país i part de l'estranger. Recordem, en aquest sentit, que els Xiquets del Serrallo han viatjat darrerament a Madrid i que la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona ho féu a Alcorisa (Terol), mentre que, recentment, han estat anunciades les properes visites dels Castellans de Vilafranca al País Basc i al Nord d'Itàlia, i de la colla Joves Xiquets de Valls a Bèlgica.

Ara, amb la diada de sant Fèlix com a punt de mira, només cal esperar que totes aquestes bones perspectives no facin sinó corroborar allò que molts pensem enfront l'escepticisme, a voltes colpidor, d'alguns altres: que la davallada casteller, si és que realment ha de venir, no es troba encara, ni de bon tros, al tombant de la cantonada...

ELOI MIRALLES

PINORD

El «vino de aguja» por fermentación natural

Blanco suave
Blanco seco
Rosado
Tinto

Bodegas
PINORD

- Instal·lacions
- Reparacions
- Revisions d'aigua, gas, calefacció, electricitat i aire condicionat

Josep Inglès

C/. Ferrers, 17 - Tel.: 892 06 29 - VILAFRANCA

LA
CASA
DE LES
CORTINES

- JOCS DE LLIT
- JOCS DE TAULA
- TOVALLOLES
- VÀNOVES
- MANTES
- CATIFES

08720 Vilafranca del Penedès

UN BON VILAFRANQUÍ

US RECOMANA QUE

US FEU SUBSCRIPTORS

DE CATALUNYA

CRISTIANA

COL·LEGI DEL CARMÉ

“Sant Elies” GC. Carmelites de la Caritat

Nivells:

- Preescolar (3, 4 i 5 anys)
- EGB
- Formació Professional (Primer grau) Branca: Administrativa-Comercial
Professió: Administrativa

BONA FESTA MAJOR!

Plaça del Carme, 12-14

Telèfon 892 02 42

Vilafranca del Penedès

LES COQUES DE VILAFRANCA

EDICIÓ ESPECIAL

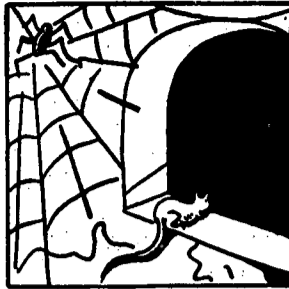
1. Si per coses catalanes barretines i sardanes.

2. Per coses Vilafranquines cantarets i coques fines.

3. Si busqueu els canterets avui ja no n'hi ha de fets.

4. De la Vila i sos contorns se n'han apagat els forns.

5. I no en queda ni memòria sinó és que en parla la Història.

6. Mes les coques, oh delicià! encara es fan amb condícia.

7. D'això se'n cuida el Mariano que per pastar-les, quin mano!

8. Les cou el Forn de Sant Joan encès des de no sé quan.

9. Uns diuen que ja cremava la centúria divuitava.

10. I uns altres que el primer misto s'hi va calar abans de Cristó.

11. Si n'hi hauran fet de rostits! Si n'haurà causat d'enfets!

12. Foraster que ve a la Vila se n'ha d'emportar una pila.

13. En pren pels fills, per la dona, pels nebots i la minyona.

14. I ha de pensar, abans d'anar-hi, si també en vol el canari.

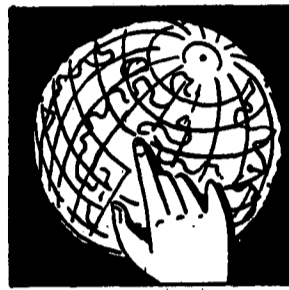
15. ¿Tindrà algun secret la cosa per arribar a ésser famosa?

16. Potser entrevint-lo, un dia, el Mariano ens ho diria.

17. I doncs, Trens ¿què és que hi poseu que és tan bo i no augmenta el preu?

18. El millor que al món es gasta ha d'entrar en aquesta pasta.

19. Els ous, de primera fila, són del mercat de la Vila.

20. I la farina, d'on és? de per tot: del Penedès.

21. La Segarra, Tarragona, la qüestió que sigui bona.

22. I el sucre, d'on ha d'ésser? De Menarguers (Balaguer).

23. De Mallorca, d'Ultramar, el saïm, que vol dir llard.

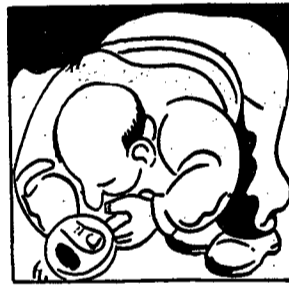
24. Manteiga? No s'ha de dir: De la Serra del Cadí.

25. Doncs d'oli, no se n'hi posa? Sí: hi ha d'ésser de Tortosa.

26. De l'Empordà, Olesa o Reus. La llenya dels Pirineus.

27. Serà, en canvi, d'on se puga, el gra de matafaluga.

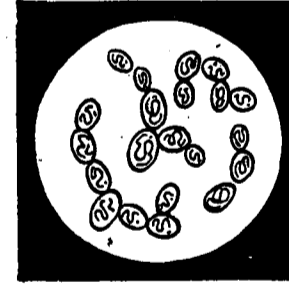
28. I el llevat? Això és el bo, és llevat de selecció.

29. L'"Institut Pasteur" podria certificar-ho algun dia.

30. Que de llevat no hi ha raça més pura, fina i bonassa.

31. *Saccharomyces coccarum* varietat *penedésarum*.

32. La sal, que ha d'ésser com cal, és de Gerri de la Sal.

33. I cal veure la requesta que tenen cada festa.

34. Qui la pren amb xocolata i qui la suca amb orxata.

35. No és bona sola? Ja ho crec, molts se n'atipen en sec.

36. Podeu menjar-ne en dejú o per postres: tot és u.

37. Encara que és molt milló que la suquin amb vi bo.

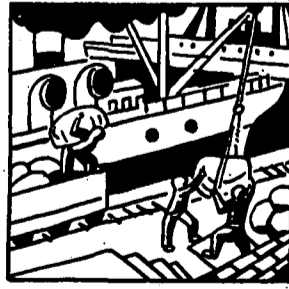
38. Però amb llet freda o calenta, la coca és més suculent.

39. I la venda com s'enfila! en demanen de Manilla.

40. Del Marroc, Torredembarra, de cal Celso i de la Parra.

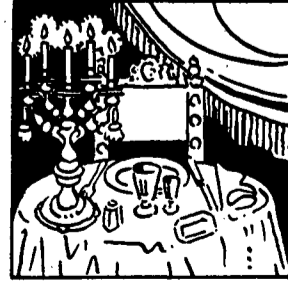
41. I diuen que se n'embarca per Holanda i Dinamarca.

42. Casament dels distingits? Hi ha d'haver coca i confits.

43. Si fos pobre, almenys li toca al senyor Rector, la coca.

44. I ell creu, sense pensar mal, que és menjar de Cardenal.

45. Sigui nin o sigui nina pel bateig la coca fina.

46. El padri, essent deure seu n'ha fet portar un bé de Déu.

47. Sortides del forn, l'estada, n'haurà quedat aromada.

48. I oblidant fill i partera la coca tothom espera.